

ཏུས་རྒྱུ་མཉམ་ 21 ལཱི་ཁོ་ད་ རྒྱལ་མ་གཞི་གསུམ་
རྒྱལ་མཉམ་གྱི་ལཱི་གསུམ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲིམས་

ལྗོད་ཀྱི་གོ་མོ་ལྟོག་པའི་གསུམ་བུ།

ལཱི་ཁོ་ད་ ལྷན་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲིམས་

ལཱི་ཁོ་ད་ ལྷན་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲིམས་

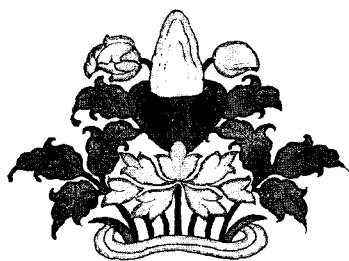

དུས་རབས་ 21 པའི་ཚོད་ལྷན་གསལ་གསེང་གི་
དངོས་ཚན་སློབ་གསེང་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།
21世纪藏医本科教育规划教材

༄༅། ། གདོན་ཚད་གསེང་བ། །

གཙོ་སྒྲིག་པ། བྱ་མདོ་སྐུ་བྱམས་ཀྱུལ།

གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། མ་ཅིག
ཁོངས་མི། རིག་ཚེན་དོན་གྲུབ།

མི་རིགས་དབེ་སྐྱེན་ཁང་།

འགོ་བརྒྱུད།

༡། ། ཉུམ་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་
 འི་བོད་ལྷགས་སྐྱབ་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་ (ལོ་ལྔའི་ལམ་ལྷགས་) བཀོལ་རྒྱུར་ལུལ་བ་ཡིན་ལ།
 བོད་ལྷགས་སྐྱབ་གཉེར་ཚེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་ཀྱང་ཚོད་ལྟར་བཀོལ་ཚོགས། ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་འི་
 རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། ཚོད་ལྟར། ཆ་ཚང་བཅས་ཡིན་པའི་བོད་ལྷགས་སྐྱབ་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་ཚན་པའི་སློབ་དེབ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གསོ་རིག་སྐྱབ་རིག་གི་ཀྲུལ་ཆ་གཡ་ཚེན་ཞིག་ཡིན།
 དེ་ཡང་ལྱང་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ལུལ་ལྱང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གོང་དུ་སྡེལ་བ་དང་། ལྱང་གོ་རི་ཁྱད་ཚོས་ལྷན་པའི་སྡེ་
 ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་འཕྲོད་བརྟེན་བྱ་གནས་འཇུགས་སྐྱབ་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་གི་མཚོ་རིམ་སློབ་གསོ་
 བཅས་རྒྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་ལོན་དང་འཚམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཚེད། རྒྱལ་ཁབ་ལྱང་དཀྱི་གསོ་བ་རིག་དོ་དམ་
 ཚུལ་གྱིས་ཚ་འཇུགས་འོག་བོད་རྒྱུངས་དང་། མཚོ་སྐོན། ཀན་སུལ། སེ་སྐོན། ལུ་ན་ན་བཅས་ཞིང་རྒྱུངས་ལྷས་
 མཉམ་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཚོ་མ་རྒྱུག་
 པར་རྒྱུན་བྱས་པ་ལྟེ། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་ ༥པར། མཚོ་སྐོན་ཞིང་ཚེན་འཕྲོད་བརྟེན་ཐིང་དང་མཚོ་སྐོན་བོད་
 ལྷགས་གསོ་བ་རིག་སློབ་ལྷ་ཚེན་མོ་གཉེས་ཀྱིས་བཟོ་བའི་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མཚོ་རིམ་གསོ་བ་རིག་སློབ་ལྷའི་བོད་ལྷགས་གསོ་
 བ་རིག་ཚེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཚོ་མ་རྒྱུག་མཉམ་སྦྲེལ་གྲོས་ཚོགས་འཇུགས་པ། རྒྱལ་ཁབ་ལྱང་དཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་དོ་དམ་ཚུལ་ཚན་ཚུལ་སེའི་དབུ་ཤིང་མི་རྩ་ཚོགས་ཞུགས་གནང་ནས་གཉམ་བཤད་གནང་། ཚོགས་འདུའི་
 ཉིང་མཚོ་སྐོན་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་སློབ་ལྷ་ཚེན་མོས་བརྒྱགས་པའི་སློབ་དེབ་ཚོ་མ་རྒྱུག་གྱི་ཚ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་།
 སློབ་དེབ་ཚོ་མ་རྒྱུག་གི་ཚ་འཛིན་ཞེས་པ་གཉེས་ལ་གྲོས་འཆར་བྱུང་། ཚོགས་འདུའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ལྱང་དཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་དོ་དམ་ཚུལ་རྒྱལ་ཡོངས་མཚོ་རིམ་སློབ་ལྷའི་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་ཚེད་ལས་སློབ་དེབ་ཚོ་མ་རྒྱུག་ལྷ་ཡོན་
 ལྷན་ཚོགས་བཅུགས་ (གཤམ་དུ་ཚོ་མ་རྒྱུག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཞེས་འབོད) ཐིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིའི་ཚོ་མ་
 རྒྱུག་བར་མཇུག་སྟེན་གནང་། མཚོ་སྐོན་ཞིང་ཚེན་འཕྲོད་བརྟེན་ཐིང་དུ་ཚོ་མ་རྒྱུག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
 ཁོངས་གཏོགས་གཞུང་ལས་ཁབ་བཅུགས་ཏེ་སློབ་དེབ་ཚོ་མ་རྒྱུག་སྐོར་གྱི་བའི་འགན་བཞེས། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ

བཞག་སྲིད་དེར་རབས་མཐོ་རིམ་གསོ་རིག་སློབ་གསོའི་གྲང་བྱ་དང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་ཡང་བྱུང་འབྲེལ་གང་ལེགས་བགྱིས་ཐོག་ བོད་སྡེར་ས་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཚེན་མོ་དང་མཚོ་སྡེན་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཚེན་མོ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་དང་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་ཚེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཚན་སློབ་བྲིད་ཙུ་འཛིན་ཞེས་པ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཚན་པ་ཉེར་དུག་ཏུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་དང་། ཚོམ་སློབ་བྱེད་སྡེར་ཐད་བོད་ལྷགས་སློབ་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཚན་ (ལོ་སྡེའི་ལམ་ལྷགས་) སྲིད་སྲིད་གི་དམིགས་ལུས་དང་མཐུན་པར་ཁ་སྲོགས་ནས། དེ་སྡེའི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་སློབ་ཚེན་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཚོམ་སློབ་གི་ཉམས་སྦྱང་བསྐྱེད་དང་། བོད་ལྷགས་སློབ་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱི་སློབ་བྲིད་ནང་དོན་དང་ཁྱད་ཚོས་ལྟར། གཅིག་ལྟར་གྱི་ཚོམ་སློབ་ཙུ་འཛིན་དང་། སློབ་སྡེར་ལ། རྣམ་པ། ས་བཅད་འགོད་རྒྱུ་སོགས་བཟོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལྷུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིར་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་གཞི་ཙུ་གསུམ་གྱི་ནང་དོན་ཚུལ་ཞིང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་འོས་འཚམ་རང་བཞིན་དང་ཚན་རིག་རང་བཞིན་མངོན་གསལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། དངོས་ཚན་སློབ་མགས་སྡེར་བྱེད་པའི་དོན་དངོས་དང་ཡང་མཐུན་པ་བཅས་མདོར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་རིག་གཞུང་འཕེལ་རྒྱས་སྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་མཚོན་ཡོད།

འདི་ལྟའི་སྐབས་ལྷུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་ཅིག་ཚོམ་སློབ་པར་སྐྱབ་བྱེད་པ་ནི་གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བྱ་བཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ར་ཚོར་ཚོམ་སློབ་གི་དུས་ལུན་སྲུང་ཞིང་ལས་བྲེལ་ཆེ་བ། ཚོམ་སློབ་གི་སྡེའི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་དམའ་སྟབས་ནོར་འཚུག་ནོར་ས་འགལ་གྱི་ཆ་གཞིལ་ཐབས་བྲལ་བས་ན་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་སློབ་བྲིད་གནང་མཁན་དང་རྒྱ་ཚེའི་སློབ་པ་དོ་རྣམས་ཀྱིས་བསོལ་སྲོད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སློབ་དེབ་འདི་སྡེར་ལས་ལྷག་པའི་རང་གོང་སྟེལ་དང་། འབྲས་ཚང་དུ་བཏང་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པའི་འོག་གང་སྡེར་ས་གསོ་རིག་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐབས་ཤི་ཆེ་ཉིད་ལུས་སྲུ་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་གི་གསོ་སྲུབ་པར་འགྱུར་ཆེད་དགོངས་འཆར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་སྡོལ་གནང་རོགས་བྱ།

མཇུག་མཐར་ལྷུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་བཞིན་ཚོམ་སློབ་པར་སྐྱབ་ཀྱི་ཐད་ལ་རོགས་རམ་དང་རྒྱལ་སྡེར་གནང་མཁན་སྲིད་རྣོས་སྲུ་མ་དདུལ་གྱི་རོགས་སྲོུར་གནང་མཁན་ཨ་རི་ཀུན་པན་ཐེབས་ཚ་ཚོགས་པར་སྲིད་ཐག་པ་ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་
ཚེད་ལས་སློབ་དེབ་ཚོམ་སློབ་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས།
༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༤པར།

前 言

这套教材主要供藏医学专业本科(五年制)使用,也可供藏药学专业本科试用。该套教材是我国第一套统编、规范、配套的藏医学专业本科教材。

藏医药学是我国传统医药学的重要组成部分。为大力弘扬中华民族优秀传统文化,建设具有中国特色的社会主义卫生事业,适应藏医药学高等教育改革与发展的需要,国家中医药管理局于2001年组织西藏、青海、甘肃、四川、云南等省(区)共同编写出版全国藏医本科教育规划教材。2001年5月,青海省卫生厅和青海藏医学院在西宁召开了“全国高等医药院校藏医学专业本科系列教材编写协作会”,国家中医药管理局科技司领导出席会议并讲了话。会议审议并通过了青海藏医学院编写的《教材编写总纲》和《教材编写大纲》。会后,国家中医药管理局成立了全国高等院校藏医学专业教材编审委员会(以下简称编委会),负责该系列教材编写的指导工作。编委会下设办公室挂靠在青海省卫生厅,负责日常工作。2002年4月,国家中医药管理局科技司在成都主持召开了“高等藏医学专业本科教材编写协调会”,通报了教材编写进展情况,协调和解决了教材编写工作中存在的某些问题,成立了学术专家组,并将本系列教材正式定名为“21世纪藏医本科教育规划教材”。根据成都会议精神,2002年9月,编委会在兰州召开学术专家组会议,经过反复讨论,确定了本系列教材由26门教材科目组成,以及每门教材的名称。2002年10月,国家中医药管理局正式下文确定公布了26门教材的主编、副主编和编写人员名单,明确了教材编写的任务与分工。

两年多来,在国家中医药管理局的领导和五省区卫生厅的配合下,经过广大编写人员的积极努力,教材编写工作进展顺利。2003年3月,编委会在西宁召开了“21世纪藏医本科教育规划教材”审定会议,会议研讨形成了统一、规范的《21世纪藏医本科教育规划教材审定标准》及《审定方法》,为教材的审定工作提供了必要依据。同时还确定了每门教材的主审人员,审定通过了《藏医病机学》等18门教材的初稿。2003年8月,编委会在拉萨召开了第二次教材审定会议,原则通过了《藏医外伤学》等8门教材的初稿。并组织学术专家组召开专题会议,经过充

分讨论和认真研究,对《藏医药学史》形成了一致的审定意见。

本套教材在学科划分及科目上,充分尊重藏医药传统的学科体系特色,保持藏医药学理论的系统性和完整性,同时紧密结合现代高等医药教育要求和教学规律,并依据西藏藏医学院与青海藏医学院联合编写的《全国藏医学专业本科教学大纲》,确定了“21世纪藏医本科教育规划教材”由26门科目组成。在编写方法上,为符合藏医学专业本科(五年制)培养的目标,汲取有关藏医院校以往所编教材的经验,根据藏医学专业的教学内容和特点,制定了统一的编写大纲、体例、格式和章节,有利于藏医教学工作的顺利进行。

本套教材较好地解决了教学适应性和科学性的关系。注重培养学生解决问题的实际能力,较全面、系统、完整地继承了藏医药学的基础理论、基本知识和基本技能,并反映了我国藏医药学术发展的新水平和新成果。

本系列教材编写和出版是一项创新性的工作,由于时间紧,工作量大,加之编写人员的水平所限,不可避免地存在一些不足之处,热忱希望各地藏医药教学人员和广大读者在使用过程中,提出宝贵意见,以促使本系列教材日趋完善、更加符合新形势下藏医药事业发展的需要。

对本系列教材的编写和出版给予帮助和支持的单位和有关人士以及美国利众基金会表示衷心的感谢!

全国高等院校藏医学专业教材编审委员会

2004年6月

ཚུམ་རྒྱིག་གསལ་བཤད།

༡། གདོན་ནད་གསོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་དེབ་འདི་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ལྟེ། བོད་ལུགས་སྐྱོན་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་ཕྱིད་རྒྱ་དང་། གཞན་བོད་ལུགས་སྐྱོན་རྗེས་དང་ནད་གཤོག་པའི་ཚེད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་བརྟུགས་ཚོགས་

སློབ་དེབ་འདི་ནི་མཚོ་སྐོན་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཚེད་མའི་དགོན་ཆུང་འབྲུམ་རམས་གཞོན་པ་བྱ་མདོ་སྐྱེས་ལྟེ་དང་། དགོན་ཆུང་རབ་འབྲུམ་པ་རིན་ཚེན་དོན་གྲུབ། མཚོ་སྐོན་ཞིང་ཚེན་མ་རྩོད་ལྟེ་ལྟེ་མ་རྩོད་སོགས་དང་བོད་སྐད་ཁང་གི་སྐྱོན་པ་རབ་འབྲུམ་པ་མ་ཅིག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་རྒྱིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། མེའུ་གཉིས་པ་གདོན་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས། མེའུ་གསུམ་པ་གདོན་ནད་བསྐྱར་ཐབས་དང་ནད་གཤོག་མེའུ་བཞི་པ་འབྲུང་པའི་གདོན། མེའུ་ལྷ་པ་སྐྱོ་ཕྱིད། མེའུ་རྒྱལ་པ་བརྗེད་ཕྱིད། མེའུ་བདུན་པ་གཟུང་ནད། མེའུ་བརྒྱུད་པ་སྐྱེ་གདོན་གྱི་ནད་བཅས་ནི་བྱ་མདོ་སྐྱེས་ལྟེ་ལྟེ་མ་རྩོམ་རྒྱིག་བྱས་པ་དང་། མེའུ་དང་པོ་གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་སྐྱེས་ལྟེ་དང་རིན་ཚེན་དོན་གྲུབ་གཉིས་དང་མེའུ་དགྲུ་པ་གྱིས་གདོན་ནི་མ་ཅིག་གསུམ་རྩོམ་རྒྱིག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དེབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྟེ་ལྟེ་མ་རྩོམ་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཚེད་མའི་དགོན་ཆུང་འབྲུམ་རམས་པ་ཉ་མགོན་རྒྱལ་ལགས་ཡིན།

རྒྱིག་སྐྱོང་ས་ཐང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དོན་ཆ་ཚང་སྤེལ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། གཡུ་ཚོགས་པའི་ཤོག་རྒྱུ་སྐོར་གསུམ། ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། རྩེ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཚེའི་མན་རག་ལྷན་ཐབས། ཞེ་སྤྱོད་འབྲུམ་པ་མམ་གྱི་སྐྱོན་ཡིག་སྐྱོགས་རྒྱིག་ ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་ཉིག་ རིན་གཉེར་སྐྱོན་ཡིག་གཅེས་བཅུ་སྤྱོད་གོང་སྐྱོན་དཀོན་མཚོག་སན་དར་གྱི་ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་ཙུ། གྲུང་གོའི་གསོ་རིག་གུན་འབྲུས་སོགས་གཞུང་འགྲེལ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ལ་དབྱེད་གཞི་སྐོར་རྒྱུད་དུ་དངོས་སུ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ནང་དོན་སྐོར་ཞིག་ཁ་སྐོར་བྱས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཚིག་གི་འབྲུ་འགྲེལ་གྱི་ཚང་གཞིར་འགྲེལ་བ་ལེ་སྐོན་དང་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཚེན་དང་སྐོར་ཞུལ་ལྟར་གཉིས་བརྒྱུད་ཞིང་། ས་བཅད་འགོད་རྒྱུ་ཐང་དུ་སྐྱེམ་པ་ཚེ་དབང་གི་རྒྱུད་བཞིའི་རྩམ་བཤད་དང་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་དངོས་ཚན་ཚེད་ལས་ཀྱི་སློབ་བྱིད་རྩ་འཛིན་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ལ། གཞན་སློབ་དེབ་ཏུ་མཚིས་པའི་སེམས་སེམས་རྒྱུང་གི་སྐོར་སློབ་དཔོན་དཔུ་དགོ་བསམ་གཏན་མཚོག་གི་ཤེས་བྱའི་རྩམ་

གངས་ཉིད་པལ་ཆེར་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད། ལེའུ་དང་སོ་གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟམས་ཐབས་དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་
གདོན་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས། ལེའུ་གསུམ་པ་གདོན་ནད་བསྐྱར་ཐབས་དང་ནད་གཞོན་གསུམ་གི་དེང་རབས་སློབ་
ཁིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རེའི་གཞུང་ལྷན་གསར་དུ་བསྐྱིགས་ནས་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད་
པ་དང་། ལྷིས་གདོན་ཉིད་འབྱུང་པོ་གདོན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ངོས་ནས་ལྷིས་ནད་གསོ་བའི་སློབ་དེབ་དང་ཡོངས་
ལྷུ་མ་བརྒྱུས་པར་འདིར་ཡོགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། སློབ་དེབ་ཀྱི་མཚན་ལྟ་ལག་ལེན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཟུང་
བཅོས་ཁག་ཅིག་ཟུར་དུ་བཀོད་ཡོད། དེའང་ནད་སོག་ལག་ལེན་སྟེང་ཅུང་ཚུགས་ཆེ་བའི་ནད་གཞིའི་སྐོར་ལ་
ནད་མིང་གི་གོ་དོན་དང་། རྒྱ་ལྷིག་ བད་ཉམས་ མི་ལོར་བའི་ཉམས་ འབྲུལ་སོ་བསལ་བ། ལྷག་ཉམས་
བཅོས་ཚུལ་དང་གཉེན་པོ་བཅས་གང་རུས་ཀྱིས་ཆ་ཚང་དུ་བཀོད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། ར་ཚོའི་རིག་གཞུང་གི་ཚུ་ཚད་དམན་ཅིང་ཚོ་མ་སྤྲིག་གི་ཉམས་སྤོང་ཞན་ལ་སྟག་པར་དུ་ཚོ་མ་
སྤྲིག་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་སྤང་བསོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལོར་འཚུགས་ལོངས་འགལ་གྱི་ཆ་འབྱུང་བར་གོར་མ་ཆག་པས།
རྒྱ་ཚེའི་དགོས་སློབ་ནམས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ཁྲིད་དགོངས་འཆར་རིན་པོ་ཆེ་གང་
མང་གནང་སྟེ་པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལེགས་འབྲུས་ཚང་དུ་གཏོང་བའི་རེ་བ་ཡང་ཡང་ཞུ།

གདོན་ནད་གསོ་བའི་སློབ་དེབ་ཚོ་མ་སྤྲིག་ཚོ་རྒྱུང་ནས།
སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༥པར།

དཀར་ཆག

ལྷན་བཤད་པ།	1
དང་པོ། ཀུན་བརྟགས་གདོན།	1
༡ ཀུན་བརྟགས།	1
༩ གདོན།	2
གཉིས་པ། གདོན་ནད།	3
གསུམ་པ། གདོན་ནད་གསོ་བའི་ནང་དོན།	4
མེ་ཏུ་དང་པོ། གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས།	6
ས་བཅད་དང་པོ། སེམས།	6
དང་པོ། གཙོ་སེམས།	7
༡ མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	7
༩ རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	8
༩ རྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	8
༧ རྩའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	8
༥ ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	8
༤ ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།	9
གཉིས་པ། སེམས་ལྷུང་།	9
༡ ཀུན་འགོ་ལྷ།	10
༩ ལུས་འཇེས་ལྷ།	11
༩ ཚ་ཉོན་ལྷ།	13
༧ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ	14
༥ དགོ་བ་བརྟུ་གཅིག་.....	16

དང་པོ། ཞི་ཕྱོད་རྒྱུན།	36
གཉིས་པ། འཇམ་རྒྱལ་དབྱེད།	38
ཕྱི་ཕྱོད་གསུམ་པ། གདོན་ཅན་དབྱེད་ཐབས་དང་ཅན་གཤོག།	39
ས་བཅད་དང་པོ། དབྱེད་ཐབས།	39
དང་པོ། འཕྱུར་གདོན་གྱི་དབྱེད་ཐབས།	39
གཉིས་པ། ལྷོ་བརྗེད་གདོན་གྱི་དབྱེད་ཐབས།	40
གསུམ་པ། གཟའ་གདོན་གྱི་དབྱེད་ཐབས།	40
བཞི་པ། ལྷ་གདོན་གྱི་དབྱེད་ཐབས།	41
ལྷ་པ། ལྷ་གདོན་གྱི་དབྱེད་ཐབས།	42
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཅན་གཤོག།	42
དང་པོ། འཕྱུར་གདོན་གྱི་ཅན་གཤོག།	43
གཉིས་པ། ལྷོ་བྱེད་གྱི་ཅན་གཤོག།	44
གསུམ་པ། བརྗེད་བྱེད་གྱི་ཅན་གཤོག།	44
བཞི་པ། གཟའ་གདོན་གྱི་ཅན་གཤོག།	45
ལྷ་པ། ལྷ་གདོན་གྱི་ཅན་གཤོག།	45
ཕྱི་ཕྱོད་བཞི་པ། དབྱེད་པོ་མི་གདོན།	47
ས་བཅད་དང་པོ། ལྷ་ལྷོ་ན།	47
ས་བཅད་གཉིས་པ། མཚན་ཉིད།	48
ས་བཅད་གསུམ་པ། དབྱེད།	48
ས་བཅད་བཞི་པ། ཅན་རྟགས།	49
དང་པོ། ལྷ་ལྷོ་རྟགས།	49
གཉིས་པ། ལྷ་པ་པར་གྱི་རྟགས།	49
༡ ལྷ་ལྷོ་གདོན།	49
༢ ལྷ་ལྷོ་གྱི་གདོན།	50
༣ ལྷ་ལྷོ་གདོན།	50
༤ ལྷ་གདོན།	50
༥ གདོན་ལྷོ་གྱི་གདོན།	51

6	ཚངས་པའི་གདོན།	51
7	རྩོན་པའི་གདོན།	52
8	མ་ཟེའི་གདོན།	52
9	ཡིད་ལྡན་གྱི་གདོན།	53
10	གྲུལ་བུམ་གྱི་གདོན།	53
11	བྱད་རྩེམས་གྱི་གདོན།	53
12	གཡེང་བྱེད་གྱི་གདོན།	54
13	རོ་ལངས་གྱི་གདོན།	54
14	མཚུན་རྩེའི་གདོན།	54
15	སྲ་མའི་གདོན་དང། དང་སྲོང་གི་གདོན། ཀན་པའི་གདོན། གྲུབ་པའི་གདོན།	55
	གསུམ་པ། སྲང་བུའི་རྟགས།	56
	ས་བཅད་ཇུ་པ། མི་ནོར་བའི་རྟགས།	56
	ས་བཅད་བྱུ་པ། བརྒྱུ་པ་མོ་བསལ་བ།	56
	ས་བཅད་བདུན་པ། རྒྱ་གཉེན།	57
	ས་བཅད་བརྒྱད་པ། བཅོས་ཐབས།	57
	དང་པོ། བཅོས་ཚུལ།	57
	གཉིས་པ། གཉེན་པོ།	58
1	རིམ་སྒོ།	58
2	རྩམ་སྒོ།	60
3	སྐྱེན།	60
4	དཔུང།	62
	མེ་བུ་ཇུ་པ། རྩོམ་བྱེད།	63
	རྩོར་བཤད་པ།	63
	དང་པོ། རྩོམ་བྱེད།	63
	གཉིས་པ། དཔུང་བ།	64

གསུམ་པ་ བད་ཀྱི་གསུམ་	64
བཞི་པ་ མི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུམ་	65
ལྔ་པ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུམ་	65
དྲུག་པ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་	65
བདུན་པ་ བཅོས་སྐབས་	66
བརྒྱད་པ་ མེ་ལོ་རྒྱུས་	67
ས་བཅའ་དང་པོ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུམ་	67
དང་པོ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་	67
གཉིས་པ་ བད་ཀྱི་གསུམ་	67
གསུམ་པ་ བཅོས་སྐབས་	68
༡ བཅོས་སྐབས་	68
༢ གཉིས་པོ་	68
ས་བཅའ་དང་གཉིས་པ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུམ་	70
དང་པོ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་	70
གཉིས་པ་ བད་ཀྱི་གསུམ་	70
གསུམ་པ་ བཅོས་སྐབས་	71
༡ བཅོས་སྐབས་	71
༢ གཉིས་པོ་	71
ས་བཅའ་དང་གསུམ་པ་ བད་ཀྱི་གསུམ་ཀྱི་གསུམ་	72
དང་པོ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་	72
གཉིས་པ་ བད་ཀྱི་གསུམ་	72
གསུམ་པ་ བཅོས་སྐབས་	73
༡ བཅོས་སྐབས་	73
༢ གཉིས་པོ་	73
ས་བཅའ་དང་བཞི་པ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུམ་	74
དང་པོ་ ལྷ་ལོ་རྒྱུས་	74

གཉེས་པ། བད་ནྟགས།	74
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	74
༡ བཅོས་ཚུལ།	74
༢ གཉེན་པོ།	75
མ་བཅད་རྒྱ་པ། མིང་གཏུང་མཇུག་པའི་རྒྱུ་ལྟེང།	75
དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ།	75
གཉེས་པ། བད་ནྟགས།	76
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	76
༡ བཅོས་ཚུལ།	76
༢ གཉེན་པོ།	77
མ་བཅད་རྒྱ་པ། ཏུག་མཇུག་པའི་རྒྱུ་ལྟེང།	77
དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ།	77
གཉེས་པ། བད་ནྟགས།	77
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	78
༡ བཅོས་ཚུལ།	78
༢ གཉེན་པོ།	78
མ་བཅད་བདུན་པ། གདོན་མཇུག་པའི་རྒྱུ་ལྟེང།	79
དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ།	79
གཉེས་པ། བད་ནྟགས།	79
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	79
༡ བཅོས་ཚུལ།	79
༢ གཉེན་པོ།	80
མེ་ཏུ་རྒྱ་པ། བརྗེད་ལྟེང།	82
རྒྱུ་པ་བཅད་པ།	82
དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ།	82
གཉེས་པ། དམེ་བ།	83

གསུམ་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་	83
བཞི་པ། མི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	84
ལྔ་པ། འཇུག་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	84
དྲུག་པ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	85
བདུན་པ། བཅོས་ཐབས་	85
ས་བཅད་དང་པོ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	86
དང་པོ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	87
གཉིས་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་	87
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས་	87
༡ བཅོས་ལྷན་	87
༢ གཉེན་ལོ་	88
ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	88
དང་པོ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	88
གཉིས་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་	89
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས་	89
༡ བཅོས་ལྷན་	89
༢ གཉེན་ལོ་	89
ས་བཅད་གསུམ་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	90
དང་པོ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	90
གཉིས་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་	90
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས་	91
༡ བཅོས་ལྷན་	91
༢ གཉེན་ལོ་	91
ས་བཅད་བཞི་པ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	91
དང་པོ། ལྷན་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་	92
གཉིས་པ། བད་ཀྱི་གསུམ་	92

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	92
༡ བཅོས་ཚུལ།	92
༢ གཉེན་པོ།	92
ས་བཅད་ལ། གདོན་ལས་ལྷན་པའི་བརྗེད་བྱེད།	93
དང་པོ། ལྷུ་ལྷེན།	93
གཉེས་པ། བད་ཉེན།	93
གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།	94
༡ བཅོས་ཚུལ།	94
༢ གཉེན་པོ།	94
མེ་བུ་བུ་བུ་བུ་བུ། གཟུང་ནད།	96
ལྷན་པ་བཅད་པ།	97
དང་པོ། ལྷུ་ལྷེན།	97
གཉེས་པ། དུལ་བ།	97
གསུམ་པ། འཛིན་ཏུ་ས།	98
བཞི་པ། བཟླ་ཐབས།	99
༡ ལྷུ་ལྷེན།	99
༢ སྤང་སྤང་བཟླ་པ།	100
ལྷ་པ། མི་ལོ་ར་བའི་ཉེན།	100
ལྷུ་པ། ལྷུ་ལས་ལོ་བས་ལ་བ།	101
བུ་བུ་བུ་བུ། ལྷུ་ལྷེན།	102
བུ་བུ་བུ་བུ། ལྷུ་ལྷེན།	102
༡ རང་གི་བུ་བུ་བུ་བུ།	102
༢ བད་པའི་བུ་བུ་བུ་བུ།	103
དུ་བུ་བུ་བུ། བཅོས་ཐབས།	105
༡ བཅོས་ཚུལ་བཟླ་པ།	105
༢ བད་པའི་བུ་བུ་བུ་བུ།	105

3	ཟམ་	106
4	ལྷོད་ལམ་	106
5	ལྷ་སྐྱོད་	107
6	གཟུང་ཚོགས་	107
7	ལྷ་སྐྱོད་ལམ་	112
8	བཅུ་ལྷ་སྐྱོད་ལམ་	113
9	ས་བཅད་དང་ལོ་མེ་གཟུང་	116
1	དང་ལོ་ལྷ་སྐྱོད་	116
2	གཉིས་ལྷ་སྐྱོད་	116
3	གསུམ་ལྷ་སྐྱོད་	117
4	བཞི་ལྷ་སྐྱོད་	117
5	1 བཅོས་ཚུལ་	117
6	2 གཉེན་ལོ་	117
10	ས་བཅད་གཉིས་ལྷ་སྐྱོད་	119
1	དང་ལོ་ལྷ་སྐྱོད་	119
2	གཉིས་ལྷ་སྐྱོད་	120
3	གསུམ་ལྷ་སྐྱོད་	120
4	བཞི་ལྷ་སྐྱོད་	121
5	1 བཅོས་ཚུལ་	121
6	2 གཉེན་ལོ་	121
11	ས་བཅད་གསུམ་ལྷ་སྐྱོད་	122
1	དང་ལོ་ལྷ་སྐྱོད་	122
2	གཉིས་ལྷ་སྐྱོད་	123
3	གསུམ་ལྷ་སྐྱོད་	123
4	བཞི་ལྷ་སྐྱོད་	124
5	1 བཅོས་ཚུལ་	124

3	གཉེན་པོ།.....	124	
	ས་བཅད་བཞི་པ། རྒྱ་མཚམས།	125	
	དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས།.....	125	
	གཉིས་པ། བད་ཅུགས།	126	
	གསུམ་པ། མི་ཚོར་བའི་ཅུགས།	126	
	བཞི་པ། བཅོས་ཐབས།	126	
	1	བཅོས་ཚུལ།	126
	3	གཉེན་པོ།.....	127
	ས་བཅད་ལྔ་པ། རྣམ་མཁའི་གཟུངས།	128	
	དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས།.....	128	
	གཉིས་པ། བད་ཅུགས།	128	
	གསུམ་པ། མི་ཚོར་བའི་ཅུགས།	129	
	བཞི་པ། བཅོས་ཐབས།	129	
	1	བཅོས་ཚུལ།	129
	3	གཉེན་པོ།.....	129
	ལེན་བཅད་པ། རྒྱ་གཞོན་གྱི་ཚད།	133	
	ས་བཅད་དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས།	133	
	དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས་དང་འཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས།	133	
	1	དུས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚམས།	133
	3	གཞོན་དང་འགྲམ་པ།	134
	3	གཞོན་ཕྱེད་གཞོན་གྱི་ཕྱེད་པ།	134
	༩	རྒྱ་གཞོན་གྱིས་ཐེན་པའི་སྐྱུ་གཞུག་པུ་ལ།.....	135
	གཉིས་པ། ལུས་ཁམས་ལྷིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མཚམས།	135	
	1	རྒྱ།	135
	3	རྒྱུ་མཚམས།	136
	ས་བཅད་གཉིས་པ། མཚན་ཉིད།	136	

ས་བཅད་གསུམ་པ། དབྱེ་བ།.....	137
དང་པོ། བབས་ས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ།.....	137
གཉིས་པ། ཉེས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	138
ས་བཅད་བཞི་པ། བརྟག་ཐབས།	138
དང་པོ། ལྷིའི་བརྟག་ཐབས།.....	138
༡ ལྷི་བརྟག་.....	139
༢ རང་བརྟག་	141
༣ གསང་བརྟག་	143
གཉིས་པ། རྩེ་བྲག་གི་བརྟག་ཐབས།.....	144
༡ རྩེ་བྲག་གི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།.....	144
༢ གདོན་རིགས་ཀྱི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།	144
༣ འབྲུག་ཚུལ་གྱི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།.....	146
༤ བབས་ས་གནས་ཀྱི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།	146
༥ ཉེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།	149
གསུམ་པ། སྤང་སྤང་ལུ་བཞིའི་རྩོམ་རྟེན་བརྟག་པ།	152
༡ གསོ་སྤང་བ།.....	152
༢ གསོ་ཚམས་པ།.....	154
༣ གསོ་དཀའ་བ།	154
༤ གསོ་སྤང་བ།	155
ས་བཅད་ལྔ་པ། མི་རྒྱུད་བའི་རྟག་པ།	155
ས་བཅད་དྲུག་པ། འཁྲུག་པོའི་བསྐྱེད་པ།.....	155
ས་བཅད་བདུན་པ། རྒྱ་གཞུང་།	158
ས་བཅད་བརྒྱད་པ། བཅོས་ཐབས།.....	158
དང་པོ། བཅོས་ཚུལ།.....	158
གཉིས་པ། གཉེན་པོ།.....	158
༡ རིམ་རྒྱ།	158

3 ལྟན།	165
3 ལྟན་ལྟན།	166
༩ ལྟན།	166
4 ལྟན།	172
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན། ལྟན་ལྟན།	175
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	176
དང་ལོ། དང་ལོ་ལྟན།	176
གཞིས་ལ། དང་ལོ་ལྟན།	177
གསུམ་ལ། ལྟན་ལྟན།	177
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན་ལྟན། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	177
དང་ལོ། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	178
གཞིས་ལ། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	178
གསུམ་ལ། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	178
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན་ལྟན། ལྟན་ལྟན།	179
ལྟན་ལྟན། ལྟན་ལྟན།	181
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན། ལྟན།	181
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན། ལྟན།	181
སྐྱོན་ལྟན་ལྟན། ལྟན།	182
དང་ལོ། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	183
1 ལྟན།	183
3 ལྟན།	183
3 ལྟན།	183
༩ ལྟན།	184
4 ལྟན།	184
གཞིས་ལ། ལྟན་ལྟན་ལྟན།	184
1 ལྟན།	184

३	སྤྲུལ་མོ།	184
३	གང་བའི་སྤྲུལ་མོ།.....	185
༩	སྤྲུལ་མོ་ཕོང་མ།	185
༥	བཞིན་རྒྱུ་ས།	185
༤	ནམ་གྲུ།	185
༧	ནམ་གྲུ་སྐྱེ་ཕྱིན།	185
	ས་བཅད་བཞི་བ། བརྟག་ཐབས།	186
	ས་བཅད་ལྔ་བ། བཙོས་ཐབས།	186
	རྒྱུ་བཞོན།	188
	དང་པོ། བདུད་རྩི་བུམ་བཟང་ལས་གཟུང་བཙོས་ཉེར་མཁོའདགའ་བཞུགས་སོ།	188
	གཉིས་པ། གཟུང་གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟག་བཙོས་མདོར་བསྐྱུས།	208

ལྷན་བཟང་པ།

༡། །གདོན་ནད་གསོ་བའི་གྲིབ་མ་འདྲི་འཛིན་ལྟར་སློབ་ལྷན་ལ་བའི་རྣམ་ཚུགས་གིས་ཕན་གཤོང་སློབ་འདོགས་བྱས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་མིན་གྲིབ་གཤོང་པ་གཏོང་བར་གྲགས་པའི་ནད་རིགས་དེ་དག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། དབྱེ་བའ་
ནད་རྟགས། གསོ་བའི་དང་རིམ་གྱི་ཚོགས་གསོ་གཙོ་བོར་སློབ་པའི་ནད་ཐོག་གི་སློབ་ཚན་ཞིག་ཡིན།

དང་པོ། ལྷན་བཟང་གསོ་བ།

༡ ལྷན་བཟང་གསོ་བ།

སྐབས་འདིའི་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་པ་ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་
སླད་ཏུ་ཡུལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཡུལ་ཅན་སློབ་བཟང་གསོ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་སློབ་ཏུ་
སྤང་བ་ཚམས་ལ་དེ་དང་དེར་བཞག་ནས་བཟང་གསོ་བའི་དོན་ཏེ། འོ་ན་ཡུལ་མེད་ཚེ་བ་ཐ་སླད་ཏུ་རང་གི་རོ་བོ་རྒྱ་
ལྟར་མེད་སྟམ་ན། ཐ་སླད་ཏུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་མོད། དེ་གཉིས་ཀ་འང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་
པ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་མི་ཚོ་བར་སློབ་སྤང་བ་དེ་ཚེ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཡུལ་
གྱི་དབང་གིས་མིན་ཏེ་སློབ་སྤང་བའི་ལྷན་ཏེ་སློབ་ཚོ་ལ་ཚེ་བར་མ་སྤང་ན་ཚེ་བར་འཛོགས་རྒྱུ་མེད་དེ། མེ་ལ་གནས་གྱི་
འདྲུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན་ནོ། ། དེས་ཚོགས་ནི་བཟང་གསོ་བ་ཚམས་ཏུ་ཡོད་པ་རང་འཛིན་རྟོག་པས་སློབ་
བཟང་གསོ་བ་སྟེ། ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་ལྷན་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ཏུ་རྟོག་པ་དེས་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལྷན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སློབ་བཟང་གསོ་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཏུ་བཟང་གསོ་བའི་པས་སོ། ། མཚན་གཞི་ནི་རི་
དུགས་མེད་གཙང་སླུ་ཅན་བཞིན་ནོ། །

ཤེས་བྱ་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་དབང་གིས་བཟང་གསོ་བའི་དབང་སློབ་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཟང་གསོ་བའི་གདགས་བྱ་
རྣམས་ནི་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་ཞེས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དུགས་སུམ་གྱིས་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་དབང་གིས་བཟང་གསོ་བའི་
པའི་དོར་བྱུང་བའམ་སྤང་བ་ནི་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་ཏེ། གདོན་ནད་ལྷན་བཟང་གསོ་བའི་ཏེ། དེ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སྤང་གི་རོ་བོར་སྤང་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་། ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཀུན་བཟླ་གདོན་ཞེས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་བའི་དོར་བྱུང་ཞིང་ཀུན་ནས་རྣམ་པར་བཏགས་པས་རྣམ་རྟོག་སྟེ་འབྲུལ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་གོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་བཟླ་གསལ་མེད་པས་གདོན་མི་འབྲུང་ཞིང་གདོན་ནི་ཀུན་བཟླ་གསལ་ཁོ་ནར་རག་ལས་པས་གདོན་ནད་ཀྱི་རིང་རྒྱུ་འཕེལ་བར་གི་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལོ། །

3 གདོན།

གདོན་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་སྐྱུ་འདྲེ་སྲིན་སོགས་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་ཚད་དམ་གདོན་བྱེད་ཅིག་ལ་གོ་སྟེ་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་བའི་མིང་ཏུ་བཏགས་པ། དེ་ཡང་སྦྱིར་བཏང་གདོན་ཟེར་དུས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལྷ་སྐྱུ་འདྲེ་སྲིན་སོགས་ཀྱིས་གདོན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་གདོན་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་ན་གདོན་ཞེས་པའི་བ་སྟངས་ལྟར་ལྟུག་སྟེ། རྒྱ་མི་མིན་གྱི་གདོན་བྱེད་དེས་མ་འོངས་འབྲས་བུའི་སྐབས་ན་ལུས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཚེ་སྟོག་གསུམ་སྦྱིར་གདོན་ཅིང་འསྟོག་པར་བྱ་བའི་གདོན་པའི་ལས་བྱེད་པའི་སྦྱིར་གདོན་ཞེས་བ་སྟངས་བཏགས་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བཞིན་རགས་པ་མེད་པར་སྤྲུལ་བའི་གཟུགས་ཉེ་སྤྲུལ་མི་མཐོང་བ་དང་ཡང་བསམ་མོགས་པ་འབྲུང་བཞིན་ཚོ་འབྲུལ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཅིང་ཅི་དགའ་ལོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཞིག་གོ། །དེ་ལའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུལ་དང་། ཆེས་སྤྲུལ། མེན་ཏུ་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་རྣམས་སྦྱེས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཡོད་དེ་རྒྱ་མཚན་ནི་གདོན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡིན་པས་འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་དགོས་པ་དང་། སྤྲུལ་གི་གཟུགས་མདོན་སྤྲུལ་ཏུ་མི་མཐོང་བས་རྗེས་དཔག་སྟེ་ཉུགས་སམ་བྱེད་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་འདི་ནི་ལྷའི་གདོན་དང་འདི་ནི་སྐྱུའི་གདོན་ཞེས་བཤག་བཅད་ཅིང་མིང་བཏགས་པའོ། །གདོན་གྱི་རིགས་ལ་གདོན་ཆེན་བཙུན་དང་། བྱིས་གདོན་བཙུན། སོ་སོ་མ་ཉིད་གི་གདོན། གདོན་རིགས་སྤུམ་བུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མེན་ཏུ་མང་ནའང་། བསྐྱབ་ཚེ་སྦྱིང་གདོན་དང་། བར་གདོན་དང་། འོག་གདོན་ཉེ་གསུམ་ཏུ་འདུ་བ་དང་། དེའང་སྦྱིང་གདོན་གཟུང་དང་རྒྱ་སྐར་ཉེ་རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་དང་། བར་གདོན་བཙུན་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་མཁྱིས་པའི་རང་བཞིན། འོག་གདོན་སྤྱུང་དང་ས་བདག་སྟེ་བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མདོན་པའོ། །གདོན་རིགས་རྣམས་མདོད་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོ་འབྲུལ་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། རང་སེམས་དག་རུ་མ་སྤང་ན། །བྲག་སྲིན་མོ་དག་རུ་ཅི་ལ་སྤང་། །ཞེས་དང་། བམ་མཁའི་ཚོར་བུས། སྦྱིར་ན་གདོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་ནི་ཚོར་ཡིད་ལ་དོགས་པ་འཕམ་ཐེ་ཚོམ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ་གདོན་མི་བྱེད་པའི་ཚིག་དེས་ཀྱང་ཤེས་བྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ཀུན་བཟླ་གསལ་དང་རྒྱུན་གདོན་བྱེད་གཟུགས་མེད་གདོན་གཉིས་འཚོགས་པ་ལས་ད་གཞོན་འགྲོ་བའི་ལུས་སྟོག་ལ་འཚོ་བའི་གདོན་ནད་འབྲུང་བཞིན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ། གདོན་བདེ།

གདོན་བདེ་ཅེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི་གི་བ་མ་འདྲེ་འཛིན་ལྟར་སློབ་འབྲུལ་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་
སོགས་བསམ་པའི་སྐར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་ལྡན་རང་བབས་སུ་སྡོད་དུ་མི་འཇུག་པར་གཞན་དབང་གི་གནས་སུ་སྦྱར་
གདོན་པར་བྱ་བའི་ནད་རིགས་ཉེ་འབྲས་བུའི་མིང་རྒྱར་བཏགས་ནས་གདོན་བདེ་ཅེས་དང་། བཟུང་བུམ་པས།
རྒྱ་ཀུན་བཏགས་འབྲུལ་བའི་རང་གཟུགས་སུ་ཤར་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་འདྲེ་བོ་ཆེ་དེས་འབྲས་བུ་ལྟས་ཅན་གྱི་སྤྲེལ་
སྲོག་གསུམ་གདོན་པར་བྱ་བའི་སྦྱར་གདོན་བདེ་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར། རོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་
སྦྱོར་བ་གི་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་ཡིད་སེམས་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ཁམས་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
ལྟར་ནས་རྒྱུ་ལྡན་ལྡན་མིན་ཞིང་རོ་མཚར་ན་ལྟགས་དུ་མ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། ། འབེལ་ལྷ་བཅོེད་བར་ཀུན་བྱབ་
གིས། གདོན་ནི་རང་རོ་མ་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཕན་གཞོན་སྤོ་བཏགས་བྱས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་མི་
མིན་གྱིས་གཞོན་པ་གཉོང་བའི་རུས་མཐུའི་མིང་རོ། ། དེ་ལ་ཅིའི་སྦྱར་གདོན་ཞེས་བརྗོད་དམ་སྟུམ་ན། རྣམ་
རྟོག་ལས་ལྷུང་བའི་འདྲེ་བོ་ཆེ་དེས་ལྟས་ཅན་གྱི་སྤྲེལ་སྲོག་གསུམ་གདོན་པར་བྱ་བའི་སྦྱར་གདོན་བདེ་
པའོ། ། ཞེས་དང་། བཟུང་བུམ་པས། གདོན་བདེ་ནི་རོ་བོ་ལྟས་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ཁམས་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་པ་
ཁོ་ན་ལས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱབ་རྟེན་མི་མིན་གྱིས་བྱས་པའི་ལྟས་སེམས་མི་བདེ་བའི་ནད་ཀྱི་མིང་རྟེ། ངེས་ཚིག་
ནི་རྒྱ་ཀུན་བཏགས་འབྲུལ་བའི་རང་གཟུགས་སུ་ཤར་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་འདྲེ་བོ་ཆེ་དེས་འབྲས་བུ་ལྟས་ཅན་གྱི་སྤྲེལ་
སྲོག་གསུམ་གདོན་པར་བྱ་བའི་སྦྱར་གདོན་བདེ་ཅེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་། སོག་པོ་ལྷུང་
རིགས་བརྟན་དར་གྱི་མན་ངག་སྟན་ཐབས་བརྗོད་པའོ། ། གདོན་བདེ་ནི་གི་བ་མ་འདྲེ་འཛིན་ལྟར་སློབ་འབྲུལ་
བསམ་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་ལན་ཚགས་ཉེ་མཚོན་སྦྱོར་རིམ་གྱི་གཞན་པ་ལ་བརྟོས་དགོས་པའི་ནད། ཅེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་འབྲུང་བའི་གདོན་བདེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་གསུམ་དང་ཡིད་
གདུངས་སོགས་སྤོ་བྱེད་ནད་རིགས་བདུན། བརྗོད་བྱེད་ནད་རིགས་ལྔ། མེ་རྒྱ་སོགས་གཟུང་ནད་ལྔ། ལྷ་
གདོན་བདེ་རིགས་སུམ་ཅུ་སོ་དུག ལྱིས་པའི་གདོན་བདེ་བཏུ་གཉིས་སམ་བཅོ་ལྔ་པཅས་དུ་མ་འབྲུང་དོ། །

གསུམ་པ། གདོན་ནད་གསོ་བའི་ནད་དོན།

གདོན་ལ་འབྱུང་བའི་གདོན་དང་སྐྱེ་བྱེད་དང་། ། བརྗེད་བྱེད་གཟུང་དང་ལྷ་གདོན་རྣམ་
ལྔ་བཤད། །

གདོན་གྱི་ནད་ལ་འབྱུང་བོ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་དེ། འབྱུང་གདོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་
རིགས་གྱི་དབྱེ་བ། སྐྱེ་བྱེད་བྲག་གི་ནད་རྟགས། མི་ལོར་བའི་རྟགས་དང་འབྲུལ་སོ་བསལ་བ། བཅོས་རྒྱུ་དང་
རིམ་གྲོ་སྐྱོན་དཔྱད་ཟེས་སྦྱོད་ལཱ་ལོ་གཉེན་པོ་བཅས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའི་གདོན་ནད་དེ།
སྦྱོ་བྱེད་ནད་གྱི་སྦྱིའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བར་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྟགས་བཅོས། སྦྱིའི་ནད་རྟགས་དང་
མི་ལོར་བའི་རྟགས། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ་དང་སྐྱ་གཉན། བཅོས་རྒྱུ་དང་བཅོས་ཐབས་སོགས་དང་། དྲུབ་པ་
ཉམས་པར་བྱེད་པའི་བརྗེད་བྱེད་གྱི་གདོན་ནད་དེ་བརྗེད་བྱེད་གདོན་གྱི་སྦྱིའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བར་གསེས་གྱི་དབྱེ་
བ་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྟགས་བཅོས། སྦྱིའི་ནད་རྟགས་དང་མི་ལོར་བའི་རྟགས། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ་དང་སྐྱ་གཉན།
བཅོས་རྒྱུ་དང་བཅོས་ཐབས་སོགས་གྱི་བརྗོད་བྱ། རྗེད་གྱི་བ་བམ་གཟུང་གདོན་ནད་དེ། གཟུང་གདོན་ནད་
གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བར་རྟགས། མི་ལོར་བའི་རྟགས། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ། སྐྱ་གཉན། བཅོས་ཐབས་དང་།
དེ་བཞིན་ས་རྒྱ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་སྟེ་གཟུང་ནད་བྱེད་བྲག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བར་རྟགས། མི་ལོར་བའི་རྟགས་དང་
བཅོས་རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་སོགས་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་དབྱེ་བ་རྟགས་བཅོས་སོགས་ས་བཅད་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་གྱིས་
བརྟན་པའི་གདུག་པ་སྦྱིའི་གདོན་ནད་བཅས་གདོན་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་གྱི་དངོས་བརྟན་ལྡན་དང་། དེ་བཞིན་
ཕྱིས་པར་ཆེད་དུ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་གདོན་ནད་དེ་དུག་གི་སྐྱོན་ནས་བརྟན་པ་དང་། གཞན་སེམས་དང་འདུ་བ་
གཉིས་གྱིས་བརྟན་པའི་གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟན་ཐབས་དང་། རིམ་གྲོ་སྦྱོད་ལམ་སྐྱོན་གསུམ་གྱིས་བརྟན་པའི་གདོན་
ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས། གདོན་ནད་ཀྱི་བསྐྱུང་ཐབས་དང་ནད་གཞི་ག་བཅས་གསུམ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་ལེའུ་རེ་
བཀོད་པ་བཅས་བརྗོད་པའི་གདོན་ནད་གསོ་བའི་ནད་དོན་ལ་ལེའུ་དབྱུང་སྐྱོན་ནས་བརྟན་ཡོད་དོ། །

ཚང་མས་མཐུན་གསལ་ལྟར། གདོན་ནད་ནི་གཞན་པའི་ནད་རིགས་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྐྱོག་
ལྷུང་རང་བཞིན་དང་ནད་ཐོག་སྐྱུང་རྒྱུ་ལྱི་དངོས་ཡོད་རང་བཞིན། སྐབ་དཔྱད་ཀྱི་ཕན་དཀའི་རང་བཞིན་དང་
མདོན་རྒྱུ་ཐོག་གི་ལ་མཚན་རང་བཞིན། སྐྱོལ་རྒྱུན་གྱི་ཡིན་ངེས་རང་བཞིན་དང་དེར་དུས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་
དགོས་ངེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉེ་རྟོག་འཛིང་ལུན་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས། རེ་བར་སྐྱོབ་མཚོས་ནན་ཉན་

སྐོས་གདོན་ནད་གསོ་བའི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་གོ་དོན་རྣམས་སྲོབ་སྦྱང་ལེགས་པོ་བྱས་ཏེ་ཇི་བཞིན་རྒྱས་མངའ་ཡོང་བ་
 བྱས་ཐོག་ངེས་པར་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དོན་དངོས་དང་ཚན་རིག་གི་ལྷ་བ་བཅས་སྦྱང་དེ་གདོན་ནད་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་།
 བད་འཇུར་བྱུང་ཚུལ། བད་ཉུགས་མངོན་ཚུལ། རིམ་གྱི་རི་ཚོགས་རྒྱུད་པའི་བཅོས་ཐབས། བོད་མིའི་སྐབ་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཁམས་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་འདྲིས། ཚོས་གྱི་འཐེན་བྱུགས་སོགས་ལ་སྦྱགས་ཡོངས་ནས་
 དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ད་དུང་བསྐྱབ་གཞི་སྦྱང་གི་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་དངོས་དང་བྱུང་འབྱེལ་བྱེད་གང་
 རྒྱབ་གྱིས་རྗེས་མར་ནད་ཐོག་ལན་ལེན་གྱི་མཚུབ་སྟོན་དུ་འཇུར་བྱུང་བ་དང་བཀོལ་སྦྱོང་བྱེད་བྱུང་བ་བྱ་དགོས།

(བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ རྩོད་གྱིས་གདོན་དང་གདོན་ནད་ཅེས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དམ།
- ༢ ཀུན་བཟགས་གདོན་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༣ གདོན་ནད་གསོ་བའི་སྲོལ་དེ་བའདིར་ནད་དོན་གང་དག་རྒྱུད་ཡོད་དམ། དེ་དག་གི་སྦྱིའི་བརྗོད་བྱ་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལེའུ་དང་པོ། གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས།

དེའང་ནད་ལ་བཞི་པ་རྒྱ་ཚ་བཞི་དང་རྒྱས་པར་ཕྱེས་ན་སྤོང་དང་ཉེས་བརྒྱ་ཚ་བཞི། དེ་བཞི་ན་རྣམ་པའི་སྐོ་
 བས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་མཐའ་དག་ངོས་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་ཉེས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུའི་
 འཕེལ་ཟུང་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་ཉུགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ཤུའི་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་འཕེལ་ཟུང་
 འབྲུགས་གསུམ་དུ་སྐྱུར་པའི་ནད་ཉུགས་རྣམས་ལྷན་སེམས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མངོན་དགོས་པ་ནི་སྐད་ཏུ།
 རྒྱད་ཀྱི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྟན་པའི་ལེའུ་ལས། གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྷན་དང་སེམས། ། ཞེས་ནད་རིགས་
 ཀྱང་གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྷན་སེམས་གཉིས་སུ་མ་འདྲུས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལར་གདོན་ནད་ནི་
 སེམས་ལ་གནས་པའི་ནད་རིགས་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་པ་སེམས་ལ་གདོན་པས་རྟེན་ལྷན་ཀྱང་མི་བདེ་བ་ནི་སྐོ་
 མ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཏེ་ལྷན་ལ་དབང་བརྒྱུར་མ་ཁན་དང་ལྷན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་དབང་བརྒྱུར་བྱ་ཡིན་པ་སྟེ་མན་རྒྱུན་
 ལྟས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ། ། དེ་བས་གདོན་ནད་ངོས་འདོན་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ལྷན་རག་ཡིད་གསུམ་ལྟེ་སྐོ་
 གསུམ་གྱི་སྐོ་དང་ལྷན་པའི་ནད་ཉུགས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སྐོ་གསུམ་གྱི་སྐོ་དང་པོ་མཐའ་གཏུགས་ན་ལྷན་
 སེམས་སམ་སེམས་དང་འདྲུ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ཉུགས་སུ་འདྲུས་པས། འདིར་སེམས་དང་འདྲུ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་ཙམ་བཞོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་སྐོ་གསུམ་གྱི་སྐོ་དང་ལྷན་པོ་མེད་དང་ཉེས་གསུམ་འཕེལ་ཟུང་
 འབྲུགས་གསུམ་གྱི་ཉུགས་ལ་གཞིགས་ནས་འབྲུང་པོ་སྐོ་བཞེད་གཟུང་དང་སྐྱ་གདོན་སོགས་གདོན་ནད་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་
 པའི་ནད་ཉུགས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ས་བཅད་དང་པོ། སེམས།

སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དྲུང་སམ་མི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་སྤོང་པ་གསལ་བ་འགག་པ་མེད་པ་མི་འབྱུར་བ་སྐོ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། འདིར་གཙོ་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་དང་། འཁོར་སེམས་
 ལྷང་ལྟ་པ་རྒྱ་ཚ་གཅིག་དམིགས་སུ་འཆད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ། གཙོ་སེམས།

གང་ཟག་གང་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། སེམས་དེ་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་སེམས་དེའི་འཁོར་དུ་གནས་པའི་སེམས་ལྷུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པ་
དང་། རང་རྒྱུད་ལ་སེམས་ལྷུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སེམས་ལྷུང་
རང་ཉིད་འཁོར་དུ་འགོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་
ཐད་དུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་རྒྱུང་པར་མངོན་དུ་འགྱུར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་ཚུ་
རིས། ཉེ་མ་དང་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ་སེམས་སེམས་ལྷུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སེམས་ནི། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་
གྱིས་མཐོང་བའི་ཚན་ས་བཞག་པའི་རིག་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འཛོགས་སེམས་དང་། གཙོ་སེམས། རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡིད་རྣམས་
དོན་གཅིག་ འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཙོ་སེམས་ཁོ་ན་ལ་གོ་
དགོས་པ་དང་། ཤེས་པས་གཙོ་སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་ཐད་གཤམ་གོ་བྱས།

གཙོ་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལྗེའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ། ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྒྱག་ མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དབང་པོ་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་སྟོན་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད། དབང་ཤེས་དང་། འཇུག་ཤེས་དང་། སྟོན་ལྟེ་ཤེས་
པ་གང་རུང་རྣམས་དོན་གཅིག་ སྟོན་ནོ། མིག་ཤེས་སོགས་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་དང་། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐད་ཀར་སྤྱིར་འཇུག་པ་ལས་སྟོན་ནང་དུ་སྟོན་པ་ནས་
ཡུལ་ལ་དམིགས་མི་ཤེས་པས་ན་འཇུག་ཤེས་སོ། །

༡ མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

རང་གི་སྐྱེ་མའང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཀྱི་ནི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་གྱིས་མཐོང་བའི་རིག་པ་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི། དཀར་པོ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིག་ཤེས་སུ་

ལྷུང་པའི་སེམས་དོན་གཅིག་གོ།

3 རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉེན་རྣ་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་རང་ཡུལ་དུ་ལྷུང་པའི་སྤྱི་རྩོམ་པོ་རང་སྤྱོད་སྤྱི་སྤོང་པའི་རིག་པ་དེ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྤོང་གི་སྤོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་ཤེས་སུ་ལྷུང་པའི་སེམས་དོན་གཅིག་གོ།

3 ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉེན་རྣ་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་རང་ཡུལ་དུ་ལྷུང་པའི་དྲི་རྩོམ་པོ་རང་སྤྱོད་སྤྱི་སྤོང་བའི་རིག་པ་དེ། ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཅན་དཔེ་གི་དྲི་རྩོམ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷུང་ཤེས་སུ་ལྷུང་པའི་སེམས་དོན་གཅིག་གོ།

༧ ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉེན་ལྷུང་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་རང་གི་ཡུལ་དུ་ལྷུང་པའི་རྩོམ་པོ་རང་སྤྱོད་སྤྱི་སྤོང་བའི་རིག་པ་དེ། ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལྷུང་པའི་རྩོམ་པོ་རྩོམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷུང་ཤེས་སུ་ལྷུང་པའི་སེམས་དོན་གཅིག་གོ།

4 ལྷུང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉེན་ལྷུང་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་རང་གི་ཡུལ་དུ་ལྷུང་པའི་རིག་པའི་རྩོམ་པོ་རང་སྤྱོད་སྤྱི་སྤོང་བའི་རིག་པ་དེ། ལྷུང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལྷུང་པའི་རིག་པའི་རྩོམ་པོ་རྩོམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷུང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷུང་ཤེས་སུ་ལྷུང་པའི་སེམས་དོན་གཅིག་གོ།

ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པ་ས་ན་འཁོར་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

སེམས་བྱུང་ལ་དབྱེ་ན་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀུན་འགོ་ལྷ། ཡུལ་ངེས་ལྷ། ཚ་ཉོན་ལྷ། ཉེ་ཉོན་ཉེ་གྲ།
དགེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ གཞན་འགྲུང་བཞི་ཚམས་ཡོད་དོ།

༡ ཀུན་འགོ་ལྷ།

ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་བྱེད་རྣམས་སོ། ། ཚོར་བ་སོགས་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོ་དེ་
རྣམས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བས་ན་ཀུན་འགོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་བྱུང་དེ་རྣམས་བྱེད་ལས་གྱི་
ཐད་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས་གཅིག་གི་ཚབ་གཅིག་ཤོས་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་པ་མ་ཡིན། སེམས་བྱུང་དེ་ལྷས་རང་
འཁོར་དུ་འགོ་བའི་སེམས་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་རང་ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་ས་གཙོ་སེམས་ཤིག་གིས་
རང་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་ཀུན་འགོ་ལྷའི་གཞོགས་འདེགས་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།

(༡) ཚོར་བ།

རང་ཡུལ་རང་རྟོགས་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཚོར་བ་དང་། ཚོར་བ་ལ་
ཚོར་བ་བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད། མངོས་པ་དང་སྐྱབ་པ་སོགས་ཕན་པར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་རང་
རྟོགས་གྱིས་བརྒྱུང་ནས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བ། མི་སྐྱབ་པ་དང་ནད་
ལ་སོགས་པ་གཞོན་པར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་རང་རྟོགས་གྱིས་བརྒྱུང་ནས་སྐྱབ་བཟུལ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ་ཚོར་བ་སྐྱབ་བཟུལ། སངོ་ཉུ་བུ་ཕན་གཞོན་གང་ཡང་མེད་པའི་བར་མ་རང་རྟོགས་གྱིས་བརྒྱུང་
ནས་བདེ་སྐྱབ་གང་ཡང་མིན་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ་ཚོར་བ་བཏང་
སྟོམས་ཡིན་ནོ། །

(༢) འདུ་ཤེས།

རང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་རང་རྟོགས་གྱིས་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དང་།
རང་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རང་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་སྟེ། རྒྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་
སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་འཛིན་འདུ་ཤེས་རྟོག་པས་མི།
རང་ཡུལ་བྱམ་པའི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱད་པར་བྱམ་པ་ཡིན་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱད་པར་དུ་མ་རྣམས་གྱི་ནད་ནས་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་གཞན་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་བསལ་
ནས་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་སྟེས་ནས་འཛིན་པ་དང་། བྱམ་པ་མི་རྟོག་པར་འཛིན་པའི་འདུ་
ཤེས་རྟོག་པས་བྱམ་པ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་སྟེས་ནས་རང་རྟོགས་གྱིས་འཛིན་པ་སོགས་

གཞན་ལ་རིགས་འགྲོལ། །

(༩) སེམས་པ།

རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་ཞིང་ཡུལ་དེ་ཡིད་ལ་འཇགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
དེ་སེམས་པ་དང་། དཔེར་ན་རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་སྤྲུགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་དང་ཚོར་བ་སོགས་རང་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྟོགས་སུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱུལ་ཞིང་གཡོ་བར་བྱེད་པའམ
འཕྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡུལ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་སེམས་པའམ་ཡིད་ལ་འཇགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཤུགས་ཆེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་བྱུང་། །

(༡) རྟོག་པ།

ཡུལ་དབང་སེམས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ལ་འབྲུད་ཅིང་རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་ཡུལ་དབང་སེམས་གསུམ་འདུས་ནས་སྡོ་དེ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་འབྲུད་པའི་ཆའམ་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་ཆ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

(༢) ཡིད་བྱེད།

རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཡིད་བྱེད་
གྱི་མཚན་ཉིད། དེའང་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དེ། སེམས་པ་སྟར་སྦྱིར་ཡུལ་
ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཡིད་བྱེད་རང་གི་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་
པར་བྱེད་པ་དང་འཇུགས་ནས་གཏོད་ཅིང་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །

༩ ཡུལ་དེས་ལྡན།

འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། ཤེས་རབ་དང་ལྡོ། ། དེ་ལྡན་གྱི་ལ་རབས་ཀྱི་དཔལ་
དང་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོགས་པའི་སེམས་ཏེ་དགོ་ཞིང་ལེགས་པའི་སེམས་ཁོན་པ་ཡུལ་དེས་ལྡན་པ་དང་ཡུལ་དེས་ལྡན་
པོ་དེ་དག་སོ་སོ་ནས་རང་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་དེ་དགོ་བཞིན་རང་དེས་པས་ན་ཡུལ་དེས་ཞེས་བསྟན་པ་
ཡིན།

(༡) འདུན་པ།

བྱེད་ལས་རང་འབྲས་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་ཅིང་། རང་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་པའི་བསམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། འདུན་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་གི་ ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱུང་སྐྱམ་པ་དང་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱུང་སྐྱམ་པ་སྟེ་སྟེ།

དེའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་ལ་བརྩོན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེ་བས་ན། དེའི་བྱེད་ལས་ནི་རང་འབྲས་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའོ། །

(༡) མོས་པ།

བྱེད་ལས་རང་གི་བརྩུང་ཡུལ་ལས་སེམས་མི་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང། དེས་ཟིན་པའི་རང་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། མོས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལ་མོས་པའི་མོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་དེས་ནས་ཡིད་ཆེས་རྟེན་དེ། གནས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོད་སྐྱེས་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་སོ། །

(༢) གྲན་པ།

བྱེད་ལས་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡུལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བརྗེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། གྲན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྲར་ཤེས་ཤིང་འདྲིས་ཆ་སོང་བའི་ཚོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་དེ་སྲར་གྲན་ནས་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ། ད་ལྟ་གྲན་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྲར་ནས་འདྲིས་ཆ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །

(༣) ཉིང་ཇེ་འཛིན།

བྱེད་ལས་རང་འབྲས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང། རང་ཡུལ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཚེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྐྱོམ་པའི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་ལྟ་བུ། བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་ཉིང་ཇེ་འཛིན་མི་སྐྱེ་བས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་ཡུལ་ཏུ་ཤར་བའི་ཚོས་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་སྐྱོས་བཏགས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

(༤) ཤེས་རབ།

བྱེད་ལས་ཐེ་ཚོམ་སྟོག་པར་བྱེད་ཅིང། རང་ཡུལ་བཏགས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲར་དོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་འདིའི་དོན་གྱིས་ཚོས་འདིའི་གནས་ལྷགས་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཅོད་ཞེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་དེའི་གནས་ལྷགས་ངོ་མངོས་ཟིན་པ་ན། ཚོས་དེའི་གནས་

ལྷགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མེད་སྐྱེས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྡོག་པར་བྱེད་དོ། །

༩ ཚུ་ཉོན་བྱུག

འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དང་བྱུག་གོ། །
བསམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་ལྷུངས་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྱེད་སོ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དག་གིས་རང་གི་
ལྷན་པ་གི་སྦྱོང་པ་དམན་པར་འབྱུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་དག་སྡེ་ཉེ་
ཉོན་ཉེ་ཤུ་སོགས་སྦྱེད་ཅིང་སེམས་ཉོན་པར་བྱེད་པའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཚ་ཉོན་བྱུག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

(༡) འདོད་ཆགས།

ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དུམ་དེ་ལ་ཇི་སྲིད་སྐྱེས་ལྷན་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་དཀའ་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༢) ཁོང་ཁྲོ།

སྐྱུག་བཟུལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ།
ཁོང་ཁྲོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༣) ང་རྒྱལ།

སྤྱོད་པ་གི་ཚོས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས། སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ང་རྒྱལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

(༤) མ་རིག་པ།

ཚོས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས། མ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །

(༥) ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན།

ཚོས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས། ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཚ་ཉོན་དུ་ལྷུང་པའི་
ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༦) ཐེ་ཚོམ།

བདེན་དོན་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས། ཡིད་གཉེས་ཟ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །

༧ ཉེ་ཉོན་ཉི་ལྱ།

ཁྲོ་བ། ཁོ་འཛིན། འཆབ་པ། འཚོག་པ། སྤྲུག་དོག་ སེར་སྒྲ། སྒྲ། གཡོ། རྒྱུགས་པ། རྣམ་
འཚོ། རོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། རྒྱུགས་པ། རྒྱོད་པ། མདད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད། བརྗེད་ཇེས།
ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་གཡིང་བ་སྟེ་ཉི་ལྱའོ། ། འདི་དག་རྣམས་ནི་སེམས་ཉོན་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་
ཉོན་མོངས་རྒྱག་དང་ཆ་འདྲ་བ་དང་། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་རྒྱག་པོ་དེ་དང་ཉེ་བས་ན་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

(༡) ཁྲོ་བ།

ཉེ་བར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རྟེན་པ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། ཁྲོ་བའི་
མཚན་ཉིད། ཁྲོ་བ་དང་ཁོང་ཁོ་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོང་ཁོ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། སེམས་
ལ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་མི་བཟོད་པར་ཁོང་ནས་འབྲུགས་པའི་མི་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི། ཁྲོ་བའི་གཞི་ཉེ་
བར་གནས་པ་ན་རྟེན་པ་སོགས་བྱེད་པར་འདོད་པ། མེལ་མར་བྱུགས་པ་ན་མེ་ལྷེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

(༢) ཁོ་འཛིན།

ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁོ་མི་ལྷན་མི་གཏོང་ཞིང་། གཞོད་པ་དང་གཞོད་ལན་བྱ་བར་འདོད་
པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཁོ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༣) འཆབ་པ།

རང་གཞན་གྱི་སྦྱོན་དང་མི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་གསང་ཞིང་སྟེན་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་
སེམས་བྱུང་དེ། འཆབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༤) འཚོག་པ།

ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། འཚོག་
པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༥) སྤྲུག་དོག་

གཞན་གྱི་ཡུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་སེམས་ཁོང་ནས་འབྲུགས་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སེམས་
བྱུང་དེ། སྤྲུག་དོག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༦) སེར་སྒྲ།

ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དམ་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། སེར་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །

(༡) ལྷ།

རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་ལ་མེད་ཀྱང་
ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ལྷའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༢) གཡོ།

རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་མི་མངོན་པར་སྤྲོ་བའི་ཐབས་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། གཡོའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །འཆབ་པ་དང་འདི་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། འཆབ་པ་ནི་སྤྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། གཡོ་ནི་
ཐབས་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

(༣) རྒྱགས་པ།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་བདེ་བས་སེམས་ཁེངས་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། རྒྱགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ང་རྒྱལ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ནི་སེམས་དགའ་
བདེ་ཙམ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

(༡༠) རྣམ་འཚེ།

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱིང་བཅེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤྱིང་ཇི་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་འཚེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

(༡༡) རྩ་ཆ་མེད་པ།

ཉེས་སྦྱོད་ལ་དམིགས་ནས། རང་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་པའམ་ལེགས་སྦྱོད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཀྱང་འཛེམ་
པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། རྩ་ཆ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༢) འབྲེལ་མེད་པ།

ཉེས་སྦྱོད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
དེ། འབྲེལ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༣) རྒྱགས་པ།

དམིགས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་རྩི་ལྟར་བརྒྱུང་ཡང་ལྷས་སེམས་ལྷེ་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་ཉོག་ཉོག་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། རྒྱགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༤) རྟོན་པ།

འདོད་ཡོན་སོགས་སྲུག་པའི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱི་ལ་འཕྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་བྱུང་དེ། རྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འཕྲོ་བ་དང་རྟོན་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། འཕྲོ་བ་ནི་སེམས་འཕྲོ་བ་

ཚམ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ། །

(༡༤) མ་དད་པ།

མཐུན་པའི་རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་དང་དངོས་པོ་དང་གང་ཟག་གི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་
ཡིད་མི་ཆེས་པར་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། མ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༥) ལེ་ལོ།

ཡུལ་དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་མི་སྡོམ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་བྱུང་དེ། ལེ་ལོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༦) བག་མེད།

སེམས་དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོ་མི་མཐུན་ཚུགས་ལས་སེམས་མི་བསྐྱུང་ཞིང་མི་
འབད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། བག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༧) བརྗེད་ངེས།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མི་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ། བརྗེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་བྱུང་དེ། བརྗེད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༨) ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ།

རྣོག་སུ་མ་གྱི་སྡོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཤེས་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༡༩) རྣམ་གཡེང་།

སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕྲོ་ཞིང་གཡེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ།
རྣམ་གཡེང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། ། རྒྱུ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་གཡེང་ནི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་ཞིང་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནས་
ཆར་གཏོགས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

༥ དགེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་གི།

དད་པ། རོ་ཆོ་ཤེས་པ། བྱིལ་ཡོད་པ། འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པ། གཏི་ལུག་མེད་པ།
བརྩོན་འགྲུས། ཤིན་ཐུངས། བག་ཡོད་པ། བཏང་སྦྲོམས། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་བརྒྱ་གཅིག་གོ། ། ཤེས་
པ་འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གསལ་ཚོད་དུ་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོའི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྡོམ་

ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རང་གཞན་གང་རུང་ལ་
ཕན་པ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དགེ་སེམས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་དག་ལ་དགེ་བ་ཞེས་བརྗོད་།
དེ་དག་གིས་ཚཱ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་གཉེན་པོ་སྟེ་ཁ་གཏད་དུ་སོང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་པ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་
ལ་བར་དུ་གཙོ་བོ་དོ། །

(༡) དད་པ།

དད་པའི་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་
དེ། དད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ། དད་པའི་ཡུལ་གསུམ་ནི། བདེན་པ། ཡོད་པ། མི་བསྐྱེད་བགསུམ་མོ། །

(༢) རྩི་ཆ་ཤེས་པ།

རང་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། རྩི་ཆ་ཤེས་པའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །

(༣) བྲིལ་ཡོད་པ།

གཞན་དང་ལེགས་སྦྱོང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། བྲིལ་ཡོད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

(༤) འདོད་ཆགས་མེད་པ།

སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་སྐྱེས་ལ་དམིགས་ནས་མ་ཆགས་ཤིང་མི་ལེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ།
འདོད་ཆགས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༥) ཞེ་སྤང་མེད་པ།

རང་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཞེ་སྤང་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༦) གཉི་ལྷག་མེད་པ།

མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།
གཉི་ལྷག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༧) བརྩོན་འགྲུས།

དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་སྦྱོགས་ལ་སེམས་རྫོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དོ། །

(༤) རྟོན་རྒྱུངས།

སེམས་དགེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་རི་འདོད་དུ་གཏོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་རྒྱུན་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། རྟོན་རྒྱུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༥) བག་ཡོད་པ།

དགེ་ཞིང་ལེགས་པ་རྒྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་ངན་པ་ལས་སེམས་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། བག་
ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༦) བཏང་སྦྲོམས།

སེམས་བྱིང་རྟོན་གྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། སྐབས་འདིའི་བཏང་སྦྲོམས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

(༧) རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ།

སྤྲུག་བཟུལ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

༤ གཞན་འགྱུར་བཞི་ཉི།

གཉིད་དང་། འཕྱོད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བཞིའོ། །སེམས་བྱུང་འདི་བཞི་པོར་དེ་དག་
སོ་སོའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་བྱུང་རང་ཉིད་དགེ་མི་
དགེ་གང་དུ་ངེས་པ་ཡང་། སེམས་བྱུང་དེ་དག་སོ་སོའི་དམིགས་པ་དང་ཀུན་སྡོང་གི་བསམ་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་
གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་ན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད།

(༡) གཉིད།

སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་ནང་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ།
གཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༢) འཕྱོད་པ།

བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། འཕྱོད་
པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(३) རྟོག་པ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རག་པའམ་རྗེས་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།
གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་གི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

(༤) དམྱེད་པ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཞིབ་ཏུ་བྱས་ནས་དམྱེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།
དམྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། འདུ་བ།

འདུ་བ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མིང་ཉེ། དེ་གསུམ་པོའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་མི་འདུ་ཡང་
རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་པན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་གནས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱུར་གྱི་ཀ་བས་ཡར་
འདེགས། ཚོན་ཕུར་གྱིས་མར་འཐེན། གདུང་དང་ཐག་པས་ཚོད་ཟིན་ན་གྱུར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལྟར།
རྒྱུད་གིས་ལྷན་འགུལ་སྦྱོང་དང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་གཞི་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། མཁྲིས་པས་ཟས་འཇུ་བ་
སོགས་མེད་ཉོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ། བད་ཀན་གྱིས་ཕོ་བའི་བོ་སྐབས་དང་མཆིལ་མ་སོགས་རྒྱན་གཤེར་གྱི་ལས་བྱེད་
པས་དེ་དག་པན་རྒྱུན་ངོ་བོ་མི་མཐུན་ཡང་ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་གཅིག་གི་གནས་སུ་འདེགས་པ་གཞིར་བཞུགས་ནས་
བས་གནས་དེ་དག་ཏུ་འདུ་བ་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་འདུ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། འདུ་བ་དང་། གནོད་བྱེད་
ཉེས་པ། བད་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གཏང་སོ། །

དང་པོ། ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད།

དེའང་རྒྱུད་ལས་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ། ། ཞེས་འདུ་བའམ་ཉེས་པའི་མཚན་
ཉིད་འཆད་པ་ལའང་ཉེས་པ་རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཁྲིས་པའི་མཚན་ཉིད། བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་
རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །

༡ རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད།

རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་བ་ཅིང་ཡང་བ་དང་། ། གྲང་ཞིང་སྤ་ལ་སྤ་ཞིང་གཞི་བ་ཡིན། །
རྒྱུད་ལ་མཚན་ཉིད་རྒྱར་རྒྱག་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་བ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་གསུམ་

ཅིང་རྒྱལ་པོའི་ནང་དྲག་ལ་བརྗོད་དཀའ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་སྤྱོད་བཟང་འདུའོ། ། དེའི་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་དུས་རི་
ལྟར་འོང་སྒྲུབ་ན། ལྷེ་རྒྱལ་ པགས་པ་རྒྱལ་ གཏར་ཁྲག་རྒྱལ་ གོས་འཇམ་པོ་ལྟོན་ཡང་ལུས་བརྗེ་ཡིང་རེ་
ལྟར་པ་འཕྲུང་དོ། ། ཡང་བཞི་རང་རྒྱུད་ཡང་བར་གནས་ལ། གཞེན་པོའི་ཁ་ལ་ཡང་བསྟེ་དེའང་ན་དུས་ནང་
ཉེན་ཉམས་རི་ལྟར་འཕྲུང་ན། ལུས་ཡང་། རྟེན་པ་ཡང་། ལྷག་པ་དང་གསུང་དུད་ཅམ་གྱིས་གྲུང་དོ་སོ་འཕྲུང་པའི་
ལྷིང་དོ། ། ཡང་བཞི་བསེལ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ་དོ་བོ་ལ་དྲོད་མེད་པར་གནས་པའོ། ། དེའི་ཉེན་ཉམས་ན་དུས་གང་
ལུས་ལྟེད། དྲོ་སར་སྟེག ཟས་སྒོམ་དྲོ་ལ་སྟེད་པ་འཕྲུང་དོ། ། སྲ་བཞི་འདུལ་ཁིང་སྤྲུགས་དཀའ་བའོ། །
དེའི་ནང་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་སེལ་པ་སྲ་བས་རྒྱག་ཏུ་འགྲོར་མི་འདོད། ཚ་བ་སྟོན་དཀའ། ལྟོ་བ་སྲ་བས་སྤྱོད་མི་ཐེབས་
པ་སོགས་སོ། ། སྲ་བཞི་རྣམས་སྤྲུམ་གྲུབ་པའི་ལྷིང་ལུག་ཤིན་ཏུ་སྲ་བ་རྣམས་སྤྱོད་འདུག་ལུས་ཏེ། བད་ཉེན་ཉམས་
སྤྱོད་སྤྱི་ལྷོ་རྒྱལ་སྲ་བས་སྤྲུམ་ཡང་སྲ། བ་སྤྲུམ་ཡང་སྲ། སོ་དང་སེན་མོའི་བར་བརྗེ་བ། ལྷིང་པ་དང་བེར་བ་
སོགས་འཕྲུང་དོ། ། གཤོ་བ་ནི། གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་འཕོ་འཕྲུང་ཆེ་བ་སྟེ། དེའི་ནང་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་སེལ་ས་
འཕྱོ། འགྲོ་འདོད། ཁ་སྤྲོ། བད་འཕེལ་འགྲིབ་ཆེ། གཟེར་བ་འཕྱོ། ལྷན་འཕྱོ། འཕྲུང་དྲོ་གཞི། ཚ་མི་ཉེན་
པ་སོགས་གཤོ་བར་འཕྲུང་དོ། །

3 རྣམ་ཐོན་པའི་མཚན་ཉིད།

མཐིས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་བཅས་རྣམ་ཞིང་ཆ། ། ཡང་ཞིང་ཁྱི་མཚན་འཕྲུ་ཞིང་གཤེར་བ་
ཡིན། །

མཐིས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་རྒྱུར་བདུན་ལས་དེ་ལ་རྣམས་བཅས་ཞེས་པ་ནི། དོ་བོ་རྣམས་པ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་
ཞིང་ཅུང་ཟད་རྣམས་པ་དང་ལྟན་པའོ། ། དེའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་དོང་རྣམས་པ། བ་སྤྱོད་སྟོ་རྣམས་པ།
པགས་པ་རྣམས་པ་ལྷན་པར་ལྟེད་པ་སོགས་ཚད་ལྟན་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་པའི་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་སོ། ། རྣམ་བཞི་ལས་ལྟེད་
རྒྱུར་བ་སྟེ། མཚན་རྣམས་པོ་ལྟ་དུ་སྟེ། ལྷན་སྟོག་འཕྲོག་ཅེས་དང་། ལྷིང་རྣམ་བའདྲིས་བདག་ལྱེན་བྱས་པས་སྟོ་
རིག་གྲུང་རྣམ་བཞི། ལྷན་ལས་སྟོ་རྣམ་རྒྱལ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེའི་ནང་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་ཚ་བ་སྟོན་སྤྲོ། སྤངས་པ་
རྒྱག་སྤྲོ། བད་འཕེལ་བ་སྟེན། སྟོག་ལ་སྤྱོད་དུ་རྣམས་པ་སོགས་སྟོ་བུར་བའམ་རྒྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ནང་
ཐམས་ཅད་དོ། ། ཚ་བ་ནི་དོ་བོ་རྣམས་ལྟར་གནས་པས་གཞོད་བྱ་འཕྲོག་ལུས་པ་སྟེ། རྣམས་འདོད་པ་སོགས་
ལྷང་ཚད་དང་ལྟན་པའི་ཚ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། དེའི་ཉེན་ཉམས་སྤྱོད་སེལ་ཚ་བས་གདུང་། ཟས་སྤྱོད་བསེལ་ལ་སྟེད་
པའོ། ། ཡང་བཞི་ལྟེན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྤྲོ་བ་སྟེ། དོ་བོ་རྣམས་ལྷི་ཡང་བ་ལྟར་མིན་ཡང་གཞེན་པོའི་ཁ་ལ་ཡང་བ་
སྟེ། དེའི་ནང་ཉེན་ཉམས་ཚ་བ་རྒྱུང་པ་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ལ་ལུ་བཞི་པ་སྟེན་པས་འཕྲུལ་དུ་རྟོག་ལུས་པའོ། །
རྒྱུར་བཞི་པོ་འདྲི་ནི། ལྷན་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྟོག་པས་རྣམས་པ་དང་བཅས་པ། ལུས་པ་དང་བསེལ་བའི་རང་

བཞིན་ལས་བརྒྱུག་པས་རྫོ་ཞིང་ཚ་བ། ལྷི་བ་མེད་པའི་ཡང་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་བཞིན་ཉི་ལོ་འཚོན་ཉིད་བཞི།
རྟུག་མ་གསུམ་མེ། ངོ་བོའི་བྱེད་ལས་ལ་བཏགས་པའོ། ། སྲི་མན་མ་པ་ཞི་ཉ་རུལ་བའི་སྲི་མན་མ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྷུས་
ཀྱི་མེ་དྲོད་དེས་ལྷུས་ཀྱི་རྩལ་དྲེག་སོགས་བསྟེགས་པའི་སྲི་མི་ཞིམ་པ་མན་མ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་སྲི། ལ་སྲི། ལྷུ་སྲི།
ལྷུ་བའི་སྲི། བད་སྲི་སོགས་མཁྲིས་པའི་མེ་དྲོད་ཀྱིས་བཟུ་བརྟུལ་ལམ་མེ་དྲོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སློབ་པའི་སྲི་ཡིན་པའི་
སྟེར་འོ། ། འདི་ལའང་བད་རྟུགས་སྐབས་ལ་རུལ་ལྷུ་གསོགས་བད་སྲི་མན་མ་པའོ། ། ལྷུ་བའི་ཚ་གཤེར་
སྲི་མ་གསུམ་ཚོགས་པས་འདུལ་ཞིང་སློབ་པར་བྱས་པ་སྟུར་དུ་འགོ་བའི་ཚོས་ལ་ལྷུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་རྟུགས་ཟས་
སྦྱོད་མི་མཐུན་པ་བག་ཤེ་ལྷུ་བའོ། ། གཤེར་བའི། ངོ་བོ་སྐྱ་བའི་བརྟན་པ་སྟེ་མི་སྐྱམ་པའི་བྱེད་ལས་ཅན།
བད་རྟུགས་ཁྲག་དང་ལུད་པ་སོགས་སྟེ། །

3 བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད།

བད་ཀན་མཚན་ཉིད་སྟུམ་ཞིང་བསེལ་བ་དང་། ། ལྷི་རྩལ་འཇམ་བརྟན་འབྱར་བག་ཅན་དུ་
གནས། །

བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལའང་བྱུར་བདུན་ཡོད་པ་ལས། ལྷུ་པ་ཞི་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་སྟུམ་པར་གནས་པ་སྟེ།
ལྷི་བརྟན་གྱི་ཁམས་འཛིན་པ་ཤ་རྒྱས་ཤིང་འཚོལ་སྟུམ་པ་ལྟ་བུ། བམ་འཇུར་བད་གྱི་རྟུགས་སྟོན་པའི་སྐབས་སྟེ།
སྟུམ་པའི་ཟས་སྦྱོད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ། ལྷུ་སྟུག་གཏར་ཁྲག་སོགས་མདོག་སྟུམ་པའི་རྟུགས་དང་ལྷན་པའོ། །
བསེལ་བའི། ཚ་བ་མེད་པ་ཅམ་མིན་པར་གང་བ་སྟུལ་དུ་སྟུན་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་གང་བར་བསྟུར་བྱས་
པའོ། ། གང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རན་པར་ཚོས་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ན་འཇུ་བའི་དྲོད་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་མཁྲིས་
པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་ཉི་ཚན་གྱི་ཐན་པ་དང་ཚད་པ་མི་བཟོད་པ་མེད་པར་ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཤས་ཚེར་
གནས་པས་ཐན་པ་དང་ཚད་པ་བཟོད་ཅིང་བསྟེན་བྱས་པའོ། ། རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་སྟེ་ལྷུས་ཀྱི་སྟུན་
གཉིས་ཀ་དྲོད་ལ་སྟེད་པའོ། ། ལྷི་བའི་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷི་བས་གཉེན་པོས་བསྟུར་དགའ་བ་སྟེ། ལྷུས་ཐེམས་ལྷི་བ།
གཉིད་མཐུག་པ་དང་རྒྱུད་རིང་བ། བྱ་བྱེད་ཀྱང་ཞིང་རག་སྟེ་ལྷུ་ལྷུ་བ་ཀྱང་བ་སོགས་སོ། ། བད་རྟུགས་
སྐབས་སྟེ་འང་ལྷུས་ཤེས་ལྷི་ལ་གཉེན་པོས་ལྷུར་དུ་འཇོམས་དགའོ། ། ལྷུ་པ་ཞི་བྱ་གསལ་མོར་ལྷུར་དུ་འཇུག་མི་
བྱས་པ་སྟེ། ཡུན་རིང་ཞིག་ནས་ལྷུང་ཡང་འཕྲལ་དུ་བྱུལ་ཞིང་གཉིང་མཚན་དང་ལྷན་པ་དང་རྟུགས་ཀྱང་གཞན་
དུ་མི་འཕོ་བ། བད་རྒྱས་པ་དང་སྟོག་གཚོད་པ་བྱུལ་བའོ། ། འཇམ་པ་ཞི། གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཀྱང་བ་སྟེ།
རང་རྒྱུད་འཇམ་པར་གནས་པ། དེ་རྟུགས་སྟེ་དང་གཏར་ཁྲག་པགས་པ་འཇམ་པ། བད་བྱུག་གཟེར་གང་ཡང་
འཇམ་པའོ། ། བརྟན་པ་ཞི། ལྷུས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་འཇུར་སྟོག་རྒྱུང་བ་སྟེ། བད་རྟུགས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་

འཕོ་བར་སྐྱབས་བརྟུན་སྐྱོན་གཟེར་གང་ཡང་བརྟུན་སྐྱབས་པའོ། ། འབྱུང་བལ་ཅན་གྱི། རྣམ་གྱི་རོ་རྣམ་རིང་
ཞིང་སྐྱོན་པ་སྟེ། དེའི་རྟུགས་སྐྱོན་དུས་ལྷན་པ་གཏུང་ཁྲག་མཆིལ་སྐྱབས་སོགས་ཤེད་ལྟུངས་ལྟར་འབྱུང་བལ་
ཅན་འོང་ཞིང་ཚགས་དཔལ་པའོ། །

མདོར་ན་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་པའི་འཕྲུལ་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ནད་གྱི་རྣམ་འབྱུང་མཐའ་དག་
ཉེས་གསུམ་ལ་སྟུགས་སྟེ། དེ་དག་རི་བཞིའི་ལོ་ལ་རང་རང་གི་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་གྱེད་མཚན་ཉིད་ལྱུར་
ཉི་ཤུ་འདི་དག་ལ་རག་ལས་པས་འདི་རྣམས་ཞིབ་མོར་དབྱུང་ནས་རྒྱུང་ལ་དབྱེ་བ་སྟོག་འདི་ན་སོགས་ལྟ་ཡོད་པ་ལ་
དེ་དག་རེ་རེ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་ལྱུར་དུ་གྱུག་ཡོད་པས་བསྐྱེམས་ན་དུ་གྲུག་ལྟ་སྟུགས་ལྟ། མཁྲིས་པ་ལྟ་ལ་ལྱུར་བ་དུ་
བ་དུ་ལོད་པས་བ་དུ་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིའི་བད་ཀའ་ལ་འང་སོ་ལྟ་ཡོད་པས་ཚུལ་བསྐྱེམས་མཚན་ཉིད་གྱི་ལྱུར་
རམ་ཆ་ཤས་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཅས་ལ་དབྱེ་ཚོགས་ལོ། །

གཉིས་པ། ཉེས་པ་འཕེལ་བཟང་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་རྟུགས།

རྒྱུང་ལས། ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་འཕེལ་བཟང་འབྲུགས་པ་གསུམ། ། ཞེས་ལུས་ལ་གཞོན་ཅིང་སྐྱོན་
འབྱེད་པའི་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཕེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཟང་པའི་མཚན་ཉིད། འབྲུགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབྲུགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གྱི། རྒྱུམས་འགྲེལ་ལས། གཞོན་བྱུང་ང་
གཞོན་གྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཚུལ་བཞིས་སྟེད་ཅིང་འདོམས་པ་ལས་མཚན་ཉིད་མཐུན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅིག་
འཕེལ་ཞིང་སྐྱོབས་སྐྱུར་པས་མཚན་ཉིད་སྟོག་སྟོགས་རྣམས་འཛོམས་པ་དང་། སྐྱོབས་མཉམ་པའི་མི་མཐུན་པ་
རྣམས་པལ་ཚུལ་འཐབ་པ་ལ་འབྲུགས་པའི་ཐ་སྐྱོད་བཞག་ལ། འདིར་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་པར་ལྟར་ནས་ནད་
འབྲུགས་པ་ལས་གང་སྐྱོབས་ཆེ་བ་དེའི་རྟུགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

༡ རྒྱུང་འཕེལ་བཟང་འབྲུགས་པའི་རྟུགས།

དེ་རྟུགས་རྒྱུང་འཕེལ་སྐྱེམ་ནག་རྒྱུང་བལ་དགའ། ། ལུས་འདར་རྩེ་བ་རྩེ་ཞིང་བལ་བ་
མྱི། ། རྩེ་མར་མཚོ་འཁོར་རྩེ་བམ་གཉིད་དབང་པོ་ཉམས། ། རྒྱུང་ཟང་རྩེ་ལ་རྒྱུང་སྐྱེད་ལུས་མི་
བཤེ། ། དུན་པ་མི་གསལ་བད་ཀའ་འཕེལ་རྟུགས་འབྱུང་། ། འབྲུགས་རྟུགས་རྒྱུང་གི་རྩེ་ཉི་རྩེ་ལ་
རྒྱུ། ། རྩེ་ཉི་རྩེ་འབྱུང་དུས་ལ་མི་ག་རྩེ་སྟེ། ། འབྱོ་འདོད་ལུས་འདོད་མས་ཤེས་པ་ཡང་ལ་
འབྱོ། ། མཚོ་པོ་མི་འཁོར་རྩེ་བ་ལུས་ལ་འཁོར། ། རྩེ་སྐྱེད་དམར་རྩེ་བ་ལ་འཁོར་བཤེ། ། གཟེར་

ལྷོང་འདོད་པ་དང་། རྒྱུང་ལ་ཡང་གཡོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པས་སེམས་ཀྱང་གི་བདེ་བས་ཐང་
 ཚད་པ་ལྟར་ལྷུས་འདེབས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡང་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་དང་། རྒྱུང་ལྷན་པ་དང་ན་བའི་ལྷགས་
 ལྷགས་པའི་རྣམས་ཀྱིས་མགོ་བོ་གི་འཕྲོ་དང་འཁོར་བའི་རྣམས་པས་འགྲུལ་ལྷུང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། རྣ་
 བས་ལྷུང་ལྷུང་ཤར་ཤར་དང་། ཁྲོག་ཁྲོག་འཁྲོག་པའི་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་བཞིན་དུ་སོས་པ་དང་། རྒྱུང་གིས་ཁྲག་
 དྲག་ཏུ་ལྷུས་པའི་དབང་གིས་ལྷེ་སྐྱེ་ཞིང་དམར་ལ་རྒྱབ་པ་དང་། ཅི་ཡང་མ་ཚོས་ཀྱང་ཁལ་རོ་བསྐྱབ་བསྐོ་བ་དང་།
 གཟེར་བའི་ས་མེད་དུ་འཕྲོ་ཞིང་ལྷུས་ཤར་ལ་བརྟེ་འདར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེ་འགྲུལ་འཕྲིག་བྱེད་ཅིང་ན་རྒྱག་ལྷུས་
 ཀྱང་ལ་ཁྲབ་པ་དང་། འདིར་འགྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་ཏུ་མཁྲུལ་རྒྱབ་དང་། འགྲུལ་རྒྱབ་ཅེས་པའི་རྩ་བ་ཡོད་ཀྱང་།
 ལྷོང་པོ་བསྐྱེས་པ་རྩ་འགྲུལ་དང་། ལྷེ་འགྲུལ་སལ་མོ་ཆེད་མི་མཚུན་པས་ཡིག་ནོར་ཡིན་པར་སེམས་སོ་ཞེས་རྒྱུད་
 བཞིའི་འགྲུལ་ཆེན་དུ་གསལ་ལ། ལྷུག་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱུང་པ་ལྟར་ན་བ་དང་། ལྷོམ་པ་སྟེ་སྐྱིག་ལྷུག་པ་དང་།
 ལྷུས་དང་ཡན་ལག་གིར་ལྷུང་རེངས་པའམ་ཡང་ན་གྲོང་ལྷུང་འཁྲུམས་པ་དང་། བ་དང་པགས་པའི་བར་བྱེ་སྟེ་མ་
 པ་དང་། ལྷུག་པ་རྣམས་ཆགས་སོ་སྟེ་མ་པར་བྱེད་པ་དང་། མིག་སོགས་སྟེ་ལྷུ་འབྱེད་སྟེ་མ་བྱེད་པ་དང་། ལྷུས་
 ཡོངས་སུ་ཐག་པ་ལྷུ་ལྷུས་དགྲིས་སྟེ་མ་བྱེད་པ་དང་། འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་ཆེ་གཟེར་རྒྱག་ལྷུག་པར་ཆེ་བ་དང་། བ་
 ལྷུ་བརྟེ་ཞིང་ལྷུ་མ་མེད་ལྷུར་བ་སྟེ་ཤར་ལྷུ་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མོ་ཡང་གཉིད་མེད་ཅིང་གཡམ་མང་ལ་ལྷུས་
 འདར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞང་ལག་ལྷགས་ཀྱིས་རྒྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། རོན་མེད་དུ་ཚོགས་པ་ཟ་བ་དང་།
 དམྱེད་རྒྱེད་པ་དང་ལྷུས་ཚོགས་མ་ལྷུས་པ་རོ་དམྱུག་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུར་པ་དང་འདྲ་བ་སྟེ་ལྷུ་བྱ་བ་དང་།
 ལྷུག་པར་དུ་ལྷུག་པ་དང་ཤར་དང་ལྷུང་འགྲུལ་རྣམས་སུ་རྒྱག་ཅིང་གཟེར་བ་དང་། ཡན་སྟོང་ཚོགས་པ་དང་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱང་གསང་རྣམས་ནི་ཁ་བྱེ་ཞིང་མཐོན་ན་ལྷུག་པར་ན་བ་དང་། ལྷོང་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་ལྷུག་པར་སོ་
 རངས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྷུག་སོ་བཤུ་བ་དང་། ཁོང་པ་སྟོ་ཞིང་འཁྲོག་པ་དང་། ལྷུག་པར་དུ་དཔོང་མོ་དང་། མོ་རངས་
 དང་། ཁ་བཟུ་བྱེད་ཆེས་སུ་ནད་ལྷན་ནས་ན་བ་བཅས་ནི་རྒྱུང་འཁྲུགས་པའི་ལྷགས་སོ། །

3 མཁྲིས་པ་འཕེལ་བཟང་འཁྲུགས་པའི་ལྷགས་པ།

མཁྲིས་པ་འཕེལ་བཟང་བཟང་ལྷེ་པགས་མིག་མེད། ། བཀྲེས་སྐྱོམ་ལྷུས་ཆ་གཉིད་རྒྱུང་འཁྲུ་
 བར་བྱེད། ། མཁྲིས་ཟད་དྲོད་མདོག་ཉམས་པས་ཤར་དང་ནག ། མཁྲིས་པ་འཁྲུགས་ལྷགས་ཆ་
 རྒྱས་ལྷེ་ལྷུ་མ་ལྷོགས། ། རྒྱ་མདོག་དམར་མེད་ཀྱི་དྲུགས་རྒྱུར་པ་ཆེ། ། རལོ་ན་པ་ཆ་ཁ་རྩ་
 རྒྱུར་པ་ཁ། ། ལྷེ་སྟོང་བད་གན་ཆེ་པ་ལྷེ་སྟོ་སྟེ། ། མིག་སྐྱིན་དམར་མེད་གཟེར་བ་པ་ཆིག་དུ་
 འདྲིལ། ། ལྷུང་གཉིད་རྒྱུང་པ་ཉིན་པར་གཉིད་མི་ལྷུང། ། ལྷུང་པ་དམར་མེད་ཆ་རྩ་སྐྱོམ་དང་།

ཚེ། །ཁྲག་མཁྲིས་འབྲུ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཚེ་བྱི་མ་མནམ། །ཁ་དོག་དམར་མེར་སྤྱིན་ཅིང་འབྲུལ་བར་
བྱེད། །ཉིན་གུང་མཚན་གུང་བྱུ་བའི་བྱས་ན་ན། །

མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་སྣོད་མཁྲིས་ཚར་ལུང་པ་དང་། མཁྲིས་པའི་རང་མདོག་གིས་བཤང་བ་
དང་། གཅི་བ་དང་། པགས་པ་དང་། མིག་རྣམས་མེར་བ་དང་། འབྲུ་བྱེད་ཀྱི་ཚ་རྣོད་སྣོད་པ་འཕེལ་བས་
བཤེས་པ་དང་། སྐྱམ་པ་དང་། ལྷན་ཚེ་བ་དང་། ཡང་བ་འཕེལ་བས་གཉིད་རྒྱུང་བ་དང་། འབྲུ་གཤེར་འཕེལ་
བས་འབྲུ་བར་བྱེད་དོ། །

མཁྲིས་པ་བྱང་པས་མེའི་རང་བཞིན་གྱི་དོད་དང་མདོག་ཉམས་པས་ཤེག་བྱ་གང་ལ་ཁ་དོག་ནག་པོར་
འབྲུང་བ་དང་། དེ་ནི་མཁྲིས་པ་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་དུ་མདོག་གསལ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲུང་དོ། །

མཁྲིས་པ་འབྲུགས་པའི་རྟགས་ལ་རྩ་སྣོད་པ་མ་ཡིན་པར་མནམ་མི་བཟོད་པར་རྒྱས་ཤིང་རྩ་རྩ་བ་སྤྱིལ་བ་
རྩར་སྤུལ་གྱི་མས་པ་དང་། གངས་མཚོ་གསལ་པར་འཕར་བ་དང་། རྩ་མདོག་དམར་པོ་འཕ་མེར་པོར་སྤང་བ་དང་།
མཁྲིས་པའི་མཚན་ཉིད་དྲི་མནམ་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་དྲི་བྱགས་ཤིང་རན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཚེ་བ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཚེ་བས་ཤི་དོད་ཚེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཚེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཚེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཚེ་བ་དང་།
མཚན་ཉིད་ཚེ་བས་ཤི་དོད་ཚེ་བ་དང་། ཁ་ལ་རོ་ཁ་བསྐོ་བ་དང་། ལྷེའི་སྤོང་དུ་བད་ཀན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱི་མེར་
འབྲུང་བལ་ཅན་ཚེ་ལ་སྤྱི་སྣོད་སྣོད་པ་དང་། ཉེན་ཁྲག་དང་བཞེན་པ་མཁྲིས་པའི་ཁ་དོག་དང་མཚན་ཉིད་པར་མིག་
སྤྱིན་དམར་མེར་དུ་འབྲུང་བ་དང་། གཟེར་བའི་གནས་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བ་དང་། ལུབ་གཉིད་རྒྱུང་ལ་ཉིན་པར་
གཉིད་བཀག་གུང་མི་སྤུལ་པར་ཁྲག་པ་དང་། ལུང་པ་ཁྲག་དང་འདྲེས་པའི་དམར་པོ་འཕ་ཁ་དོག་མེར་པོ་འབྲུང་
ཞིང་ཁ་ལ་རྩ་སྣོད་པ་དང་། ཚེ་བས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྣམས་སྐྱེལ་པས་སྐྱེལ་དང་ཤིན་ཏུ་ཚེ་བ་དང་། ཁྲག་གསལ་
མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུ་འབྲུ་བ་འཕེལ་ཡང་ན་གྱེན་དུ་སྤྱིལ་པ་དང་། ལྷན་ལ་རྩལ་ཚེ་ཞིང་དྲི་མི་ཞིམ་པ་
མནམ་པ་དང་། ལྷན་གྱི་ཁ་དོག་དམར་མེར་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་ཞིང་ལྷན་གྱི་ཚེ་བས་རྣམས་སྤྱིན་ཅིང་འབྲུལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཉིན་གུང་དང་མཚན་གུང་དང་ཟས་བྱུ་བའི་བྱས་ན་ལྷག་པར་དུ་ན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

3 བད་ཀན་འཕེལ་བར་འབྲུགས་པའི་རྟགས།

བད་ཀན་འཕེལ་བས་དོད་ཉམས་ཟས་མི་འབྲུ། །ལྷན་སྤྱི་མདོག་དཀར་པོར་སྣོད་ལན་ལག་
སྣོད། །མཚེལ་མ་ལུང་མར་གཉིད་ཚེ་དེ་ལྷགས་མི་བཤེ། །བད་ཀན་ཟད་པས་རང་གི་གནས་སྤོང་
ཞིང་། །མཚོ་འཚོར་སྤོང་འདར་ཚིགས་མཚན་སྣོད་པར་འབྲུ། །བད་ཀན་འབྲུགས་རྟགས་
ཚེ་བྱིང་རྒྱང་དལ། །ཚེ་བྱི་མདོག་དཀར་པོ་དྲི་དང་རྒྱར་པ་ལ་རྒྱང་། །ཁ་མར་ལྷེ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་མིག་

དཀར་ལྷོད། ། ལྷ་བས་ལྷོད་མང་ཞིང་མགོ་བོའོ་ལྷ་ས་མེ་མས་ལྷི། ། དང་ག་མི་བདེ་དྲོད་མེད་འཇུ་
སྒྲིབས་ལྷོད། ། མཁའ་རྒྱུ་ན་ཞིང་ལྷ་ས་ལྷོ་ལྷ་བ་ལྷི། ། ཁ་ཟས་བད་ཀན་ལྷོག་ཅིང་འཇུ་བ་
དང་། ། དྲན་པ་མི་གསལ་གཉིད་ཆེ་ལྷོད་པ་ལྷོད། ། གཡའ་མཁའ་ཆེགས་དམ་བཤུས་ལས་མཐའ་
རྒྱུ་། ། ཉམ་ཞིང་སྤྱད་དང་ལྷོ་དྲོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། །

བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསིལ་བའ་ཕེལ་བས་ལྷ་ས་གྱི་དྲོད་ཉམས་པ་དང་། བསིལ་རྒྱལ་གྱིས་ཟས་མི་འཇུ་
བ་དང་། ལྷི་བརྟན་གྱིས་ལྷ་ས་ལྷི་བ་དང་། བད་ཀན་རང་མདོག་དབང་གིས་པགས་མདོག་དཀར་བ་དང་། ལྷི་
བརྟན་གྱིས་ཁོང་སྟོན་ཞེས་པ་བར་ཉིད་ལྷི། ལྷ་ཟེར་ལས། ཁོང་སྟོན་པ་ནི་སྤོ་བ་རྒྱུང་ཞིང་ལྷོད་ལྷོག་པ་ལོ། །
ཞེས་པ་ལྷོད་སྤོ་བ་མེད་ཅིང་མི་དགའ་བ་དང་། བད་ཀན་དང་མཉམ་དུ་ཤ་ཆོལ་ཡང་འཕེལ་བས་ལྷ་ས་དང་ཡན་
ལག་སྟོད་པ་དང་། བསིལ་བ་དང་འབྱུང་བག་གིས་མཆིལ་མ་དང་ལྷོད་པ་མང་བ་དང་། ལྷི་བརྟན་གྱིས་གཉིད་
ཆེ་བ་དང་། ལྷོ་བ་དང་མཁུལ་བར་འབྱུང་བག་འཕེལ་བས་དབྱགས་རྒྱ་བམི་བདེ་བ་བཅས་སོ། །

བད་ཀན་ཟད་པས་རང་གི་གནས་དུངས་མ་དང་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཤིང་། ལྷོད་འཕེལ་བས་མགོ་ལྷ་
འཁོར་བ་དང་། ལྷོད་དུ་བད་ཀན་ལྷི་བརྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟད་ཅིང་ལྷོད་ཡང་གཡོའི་མཚན་ཉིད་འཕེལ་བས་
སྟོང་འདར་ལ། འབྱུང་བྱེད་ཟད་པས་ཆེགས་མཚམས་རྣམས་དམ་པོ་མེད་པར་སྟོད་པར་འབྱུང་རོ། །

བད་ཀན་འཇུགས་པའི་རྟགས་ལ་རྩ་ནི་གཉིང་དུ་བྱིང་ཞིང་འཕར་རྒྱལ་ཡང་རྒྱད་དལ་བ་དང་། བད་ཀན་
རང་མདོག་དབང་གིས་དྲི་རྒྱུ་ནི་མདོག་དཀར་བ་དང་། བསིལ་བས་དྲི་དང་རྒྱངས་པ་རྒྱུང་བ་དང་། ཁ་མངལ་
བ་ལྷི་ཁལ་རོ་མི་གསལ་བ་དང་། བྱག་ཟད་པའི་དབང་གིས་ལྷོ་དང་རྟོལ་སྤུ་ལ་མིག་སློབ་ལྷོད་པས་དཀར་བ་དང་།
རྒྱལ་མས་འཕེལ་བས་བྱད་བཞིན་སྤང་ཞིང་སྟོས་པ་དང་། ལྷོད་པར་ལྷོད་པ་སོགས་ལྷོན་ལྷོན་རིགས་ཤིན་ཏུ་
མང་ཞིང་མགོ་བོ་འཛོམས་པ་དང་། ལྷི་བརྟན་དབང་གིས་ལྷ་ས་མེམས་གཉིས་ཀ་ལྷི་བ་དང་། མེ་དྲོད་གྱི་སྒྲིབས་གྱི་
བས་དང་ག་མི་བདེ་ཞིང་ལྷ་ས་གྱི་ལྷོ་ནང་ཀུན་གྱི་དྲོད་རྒྱུང་ལ་ཟས་སྟོན་འཇུ་སྟོབས་ཀྱང་རྒྱུང་བ་དང་། ལྷོད་པས་
རྟོན་མཁའ་རྒྱུད་ལ་བད་ཀན་འཕེལ་བས་དེ་ཏུ་ན་ཞིང་ལྷ་ས་ཀུན་སྟོལ་སྤོ་བ་ལྷོག་པར་དུ་སྤྱེ་བ་དང་། མེ་དྲོད་
ཉམས་པས་ཁ་ཟས་གང་ཚོས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རང་མདོག་མ་ཉམས་པར་རྒྱུག་པའམ་འཇུ་བ་དང་། ཡང་ན་བད་ཀན་
གྱི་ཤེས་རྟོགས་ལྷོན་ལྷོན་ལ་སོགས་པ་གྲེན་དུ་རྒྱུག་ཅིང་འགའ་ཞིག་ལྷོད་དུ་འཇུ་བ་དང་། ལྷོད་གི་རྩ་རྒྱུ་བས་སྤྱོད་
ཀན་གྱི་རྒྱ་ཚོངས་པའ་འཕེལ་བས་དུན་པ་མི་གསལ་བ་དང་། གཉིད་ཆེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ལྷི་བས་སྤྱོད་པ་ཤིན་
ཏུ་རྒྱུར་བ་དང་། པགས་པ་རྣམས་གཡའ་བ་དང་། ས་ཡི་རང་བཞིན་སྤོ་བ་དང་མཚུངས་ལྷོན་དུ་ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་རྣམས་སྤོ་ཞིང་མཁའ་བ་དང་། འབྱུང་བག་གིས་ཆོགས་དམ་ཞིང་བརྒྱུང་བསྐྱམས་དཀར་བ་དང་། རྟོན་
ཤིན་པས་དེ་རྒྱས་པ་དང་། ལས་མཐའ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་ལྷོ་རྒྱལ་འཇམ་བརྟན་དབང་གིས་ནད་གྱི་གསོག་ལྷོད་དང་།

བཙུགས་ལོ་བའི་བར་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བ་དང་། རྒྱ་གཞིར་ཆེ་བའི་ནམ་ཟུགས་ཞོད་ཆེ་བའི་དུས་དང་།
སྲོད་དང་སྤྲོད་དང་ཟས་ཟོས་མ་ཐག་ཏུ་བད་ཀན་སྤང་སྟེ་འབྲུག་པ་པར་བྱེད་དོ། །

(བྱ་མདོ་སྤྲུལ་མས་རྒྱལ། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ སེམས་སེམས་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱད་པར། སེམས་སྤྱང་ང་གཅིག་པོ་བཅས་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ནམ།
- ༢ འགྲོ་འདོད་ལྷན་འདེབས་པ་སོགས་འདུ་བ་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་ཉུགས་རྣམས་དེ་ལྟར་མངོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི།
- ༣ གདོན་ནད་ཀྱི་ནད་ཉུགས་རྣམས་ཉེས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་སྤྱིར་མངོན་པ་ཡི་ཡིན། ཅིའི་སྤྱིར།

ལེའུ་གཉིས་པ། གདོན་ནད་ཀྱི་གསོ་བྱེད་པ།

དེའང་རྒྱུད་ལས། བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་ཀུན་བརྟགས་གདོན་ཡིན་པས། ། དེ་མ་བཙུག་པར་སྐྱོན་དཔུང་
ལེན་མི་འདོད། ། གདོན་བཙུག་སྐྱོན་ལེན་ལུང་ལུང་འཚོ་བ་ཡོད། ། དཔེར་ན་དཔུང་པ་གཡུང་བའི་བཙུག་ལུ
འབྲ། ། ཞེས་ནད་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞིར་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་ནི་ཀུན་བརྟགས་གདོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
ནད་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་དུ་ཐོག་མར་རིམ་གྱོ་ལ་བརྟེན་ནས་གསོ་བཙུག་གི་དགོས་པར་གསུངས་པ་
དང་། དེ་ལྟར་རིམ་གྱོ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བཙུག་སྐྱོན་དཔུང་གི་བཙུག་ཀ་མི་ལེན་པས་མན་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་
དང་། གཞན་གདོན་ནད་ལ་རིམ་གྱོ་སྟེ་གདོན་བཙུག་ལས་སྐྱོན་དཔུང་མ་བརྟེན་ཡང་འཚོ་བར་སྲིད་པའང་
མཆིས་ལ། གདོན་ནད་ལ་གདོན་བཙུག་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུར་བཏང་གི་གསོ་བཙུག་ཏེ་རྒྱུད་ལམ་གྱི་བཙུག་ཀ་
དང་སྐྱོན་གྱི་བཙུག་ཀ་སོགས་བརྟེན་དགོས་པའང་ཞེས་པར་བྱུང། །

ས་བཙུག་དང་ཐོ། རིམ་གྱོ།

བཤད་རྒྱུད་ལེའུ་བཙུག་གཉིས་པ་ལས། ཀུན་བརྟགས་གདོན་ནད་རིམ་གྱོས་གྱོ་ལ་བ་དང་། ། ཞེས་ཀུན་
བརྟགས་གདོན་ནད་གྱི་བཙུག་ཀ་གཙོ་བོ་ནི་རིམ་གྱོ་ལམ་གདོན་བཙུག་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་ནང་དོན་
ནི་རྒྱུད་གྱི་འབྱུང་གདོན་གསོ་བའི་ལེའུ་ལས། བཙུག་ཐབས་སྐབས་བརྒྱས་གཏོར་མ་སྐྱོན་ཤིག་དང་། ། ཐོག་
འདོན་མཉམ་འཛོག་བསྐྱེད་བསྐྱབ་ཚོགས་བསགས་པས། ། འབྱུང་པའི་གདོན་ནི་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བརྟེན་བྱེད་གསོ་བའི་སྐབས། རྒྱུ་དང་བརྟེན་བྱེད་མལ་ཆེར་གདོན་རྒྱུར་
པས། ། བསྐྱར་བཤགས་སྐབས་གཏོར་བདེན་བདར་ཞི་བས་བརྟེན། ། རྒྱ་གཏོར་སྐྱོ་ཚོགས་གཏོར་མས་བྱིད་ལ་
བཙུག་ ། ཐ་མ་དུག་པའི་ལས་གྱིས་མཐའ་དུ་བསྐྱུལ། ། ཞེས་དང་། ཡང་གདུག་པ་སྐྱེའི་གདོན་ནད་གསོ་
བའི་ལེའུ་ལས། རྒྱུར་ན་ནད་འདི་སྐྱོན་གྱི་ལས་རན་ཏེ། ། རྒྱ་དང་ལམ་འབྲས་བུས་ལ་དང་ཉེའུ་འདོན་
དང་། ། ཆབ་གཏོར་ཚོགས་འཁོར་དག་སྐྱོར་བཞི་བྱ་དང་། ། བཀའ་བསྐྱེད་སྐྱོན་གྱི་བསྐྱེད་ཞིང་མེས་བསྐྱེད་

བསྐྱེལ། ། ཞེས་པ་དང་། དེ་མིན་གྱིས་གདོན་གསོ་བའི་སྐབས། དང་པོ་ཡས་སྐྱད་གཏོར་མ་ནི་བས་
 བཅོས། ། ཞེས་དང་། ཡང་། དེས་ཀྱང་མ་སོས་ལས་ལ་སྐྱུར་བར་བྱ། ། དྲག་སྐྱགས་ཐབ་ཅིང་མཐུན་བཤེག
 འཁོར་ལོ་བསྐྱེལ། ། ཞེས་རང་གཞུང་དུ་ཡིད་ཤེས་སོགས་རང་བབས་སུ་མི་གནས་པའི་ནད་དེར་སྐྱབ་དབྱེད་མ
 ཡིན་པའི་ལོད་རང་གི་ཁྱད་ཚོས་དམིགས་བསལ་ལྡན་པའི་གསོ་བྱེད་ལ་གཞུང་སྐྱགས་བསྐྱེད་དང་། གཏོར་
 མ་བསྐྱེལ་བ། སྐྱད་གཏོར་ག་ སྐྱུར་དང་མཚོན་པ་བཤམས་པ། སྐྱིན་ཤེག་གྱེད་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཆ་
 སྐྱུར་བསྐྱེལ་པ། ཚོགས་བསགས་པ། སྐྱུང་འཁོར་གདགས་པ། རྟོག་འདོན་དང་བཀའ་བསྐྱགས་པ་སོགས་
 རྣམས་མང་པོ་ཞིག་མཆིས་པ་ནི་རི་སྐྱད་ཀྱི། རོས་ཟིན་པོན་དང་མདོས་དང་བསྐྱད་པ་དང་། ། ཕྱིན་སྐྱབས་
 བཀའ་བསྐྱགས་བསོད་ནམས་བསགས་ལ་སོགས། ། དུམ་ཕྱགས་སྐྱུར་ཏེ་གང་ལ་འཚམ་པས་བཅོས། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དང་པོ། གཞུང་སྐྱགས་

སྐྱུར་སྐྱགས་གྱིས་བཅོས་པ་ལ་གསང་སྐྱགས་དང་། གཞུང་སྐྱགས་། རིགས་སྐྱགས་སོགས་ཡོད་པ་ལས།
 འདིར་གཙོ་བོ་གཞུང་སྐྱགས་གྱི་བཅོས་ཏེ། མདོ་དང་སྐྱུད་ལྗེ་སོགས་ནས་སྐྱུང་བའི་སྣང་ཆེན་རབ་འཛོམས་མ་
 དང་། རྒྱ་བྱ་ཆེན་མོ། གསང་སྐྱགས་ཇེས་འཛིན་མ། བསེལ་བའི་ཆོས་ཆེན་མོ། སོ་སོར་འབྲང་མ་སྟེ་གཞུང་ས་
 ཆེན་སྐྱུང་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་ལས་སྐྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་གཞུང་ས་སོགས་གྱིས་
 མཚོན་པའི་གཞུང་ས་སྐྱགས་རྣམས་ནི་སྣའི་སྐྱུང་དང་གསུང་རྣེ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་གྱེད་པའི་སྣང་ཡི་ཤེར་ཤར་བ་སྟེ།
 སྐྱུང་སོས་པའི་ཆོས་གྱི་ཚོགས་ཏོན་མི་བཞེད་པར་འཛིན་པས་ན་གཞུང་ས་ཞེས་དང་ཡང་ན་རྣ་སོར་དུ་སྐྱུང་བ་ལས་
 འཛིན་པར་གྱེད་པ་འཕགས་པར་བྱ་བའི་སྐྱགས་ཟེར་ག། དེ་དག་གང་མསོ་གང་འཚམ་ཉིན་རེར་ལན་གྲངས་
 མང་པོ་བསྐྱེལ་པས་ནི། སན་ཡོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་དག་བཤེགས་ཆེན་རན་བར་ཆད་དང་
 གདོན་གྱི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ། གཏོར་མ།

སྐྱོན་སྐྱོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བཞུགས་པའི་ཚོ། ལྷ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྤོང་
 བྱིར་སེར་སྐྱེལ་བྱ་བའི་ནགས་ཁྲོད་དུ། ཀུན་དགའ་བོ་ཚོས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་བཞུགས་པའི་དུང་དུ་ནམ་སྐྱུང་

ཅམལཡི་དུགས་ཁལ་མེའབར་བའའཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་གྱུང་ལྟེ། བྱོད་དུ་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་མཚམས་འཆིབ་
འོང། བའི་ཟས་སྐལ་ཡིན་ཟེར་བས། ཀུན་དགའ་པོ་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་ཅིང་བེད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷས་པ་ན།
ཁོང་གིས་གཞུང་ས་ལྷགས་གཟི་བཞིན་ཚད་མེད་པའི་གཏོར་མ་འདི་གསུངས་ཤིང། ཀུན་དགའ་པོས་གཏོར་མ་
བཏང་བས་དེ་ནས་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆིབ་འའི་འཛིགས་པ་ལས་ཤོལ་ནས་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པར་བརྟེན་པར་
གསུངས་པ་འདི་ནི་ད་ལྟར་ཚོས་གཏོར་མ་གཏོར་བའི་ཁྲུངས་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

སྤྱིར་གཏོར་མ་ལ་ཕྱིའི་གཏོར་མ་དང། རྣང་གི་གཏོར་མ། གསང་བའི་གཏོར་མ། བསམ་གཏན་གྱི་
གཏོར་མ་སོགས་སུ་དབྱེ་བལ། སྐབས་དོན་ནི་ཕྱིའི་གཏོར་མ་ཞེས་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་མཚོན་སྤྱིན་ལ་བཤོ་རྒྱའི་ཟན་
གོང་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཏོར་མ་རྒྱས་བསྐྱུས་འབྲིང་གསུམ་དང། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙམ། གཏོར་མ་ཆ་གསུམ།
ཆབ་གཏོར་སོགས་རིགས་མང་དུ་སྒྲིང་བ་དང། གདོན་བཅོས་སྐབས་ཀྱི་གཏོར་མ་ནི་ཟན་གོང་ལ་མཐུ་ལྷགས་ཀྱི་
རུས་པ་བརྒྱབ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་ན་ལྟ་བུ་གཉན་གསུམ་གཅོས་པའི་སྒྲིང་སྲིད་ཀྱི་སྡེ་
བརྒྱད་དང་དེའི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་པ་བཤམས་པ་དང་སྤྱིན་པ་གཏོར་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གདོན་གྱིས་གདོན་པ་ལས་དཤོལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ། དེས་ཚིག་གི་དབང་དུ་
བཏང་ན། སློབ་དཔོན་པརྟ་སམ་ལྷ་ལས། མི་འཛིན་གཏོར་བས་གཏོར་ཞེས་བྱ། ། ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་པས་མ་ཞེས་
བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ལ་འཛིན་ཆགས་མེད་པར་གཏོར་བས་གཏོར་དང། མཐོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལམ་དུ་བྱུང་བ་པས་ན་མ་ཞེས་ཟེར་དོ། ། འོ་ན་མཐོན་དེ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱུས་ན་མཚོན་ཡུལ་དང་སྤྱིན་
གནས་གཉིས་སུ་འདུལ། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་ན་དཀོན་མཚོག་སྲིད་ལྷའི་མཐོན་དང། དཔལ་མཐོན་ཡོན་ཏན་
གྱི་མཐོན། རིགས་དུག་སྤྱིང་རྗེའི་མཐོན། གདོན་བཞེགས་ལན་ཆགས་ཀྱི་མཐོན་ཏེ་བཞི་དང། རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་
མཐོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། ལྷུང།

ལྷུང་ཅེས་པའི་དོན་ནི་མིའམ་དུད་འགྲོ་གང་སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྲོག་བསྐྱུ་བའི་ཚབ་ཏུ་གཏོར་བ་ལ་ཟེར་
ཞིང་དེའང་ལྷས་ཚབ་ཀྱི་གཞུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དག་ཡིག་གསར་པ་སྤྱིགས་ལས། བད་པའི་སྲོག་
ཚབ་ཏུ་གསོད་རྒྱའི་སྤྱགས་སམ་ནད་པའི་སྲོག་ཚབ་ཏུ་བཞོས་པའི་མི་སྤྱགས་ཀྱི་འདུ་གཞུགས་ཀྱི་མིང་ཞེས་དང།
ནམ་མཁའི་ནོར་བུས། ལྷུང་ཅེས་བུ་བའི་སྤྱི་མིང་ཞིག་ལྟེ་དེར་ནད་ཚན་དུ་དབྱེ་ན་མདོས་ལྷུང་ཡས་ལྷུང་བཅས་
ཡོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་མཚོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་དེ་གསུམ་གའི་སྤྱི་མིང་ལ་ལྷུང་ཅེས་འབྲུང་བ་ནི།

དེ་གསུམ་གར་བསྐྱུབ་ལྱི་གཞུགས་མེད་ཐབས་མེད་ཅིང་གཞུགས་དེ་ལ་སྐྱད་ཅེས་བྱ་བས་ན་སྐྱད་ཀྱི་མིང་ཀུན་ལ་
འབྱུག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལས་སྐྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་འབྲིང་པོ་ནི་ནམ་རྒྱུན་དུ་སྐྱད་ཅེས་སུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་མཐོ་བ་མིའི་
རྒྱལ་པོ་དང་སླུ་མ་ནས་དམའ་བ་སྐྱོ་སྐྱགས་ཡན་ཡང་དངོས་བརྒྱད་ནས་འཚོ་ཞིང་གཞོན་པའི་རིགས་དང་། མཐོ་བ་
ལྷ་སྲིན་ལྷེ་བརྒྱད་ནས་དམའ་བ་འདྲེ་གཞོན་ཐབས་ལྷུང་ཡན་ལ། རྒྱལ་སྐྱད་དང་སླུ་སྐྱད་ནས་ཉ་སྐྱད་དང་སྐྱགས་
སྐྱད་ཡན་གྱི་བར་གང་ལ་གང་འོས་པ་འདུ་བྱས་ཏེ། རྣམས་དང་སྐྱག་རྒྱ་དང་ཉིང་འེ་འཛོལ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་བསྐྱུབ་དེའི་ཚབ་དུ་གཏོང་བའི་ཚོ་ག་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཅི་རིགས་ཤིག་འབྱུང་བ་དེ་རིགས་
ཡིན།

བཞི་པ། མདོ་སྐད།

སྐྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མཚོག་ནི་ནམ་རྒྱུན་དུ་མདོ་སྐད་ཞེས་ཡོངས་སུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལྷ་མཚུ་བོ་
ཚེ་དང་། ལྷ་མཚུ་བོ་ཚེ། གཉན་མཚུ་བོ་ཚེ་སྤང་ཞིང་སྲིད་པའི་ལྷ་སྲིན་གདུག་རྩེ་བ་ཅན་རྣམས་དང་ཐ་ན་གཞོན་
ཚེས་དྲ་གཚོས་རྒྱུང་གི་རིགས་རྣམས་ནས་སྐྱེ་འགྲོའི་ལུས་སྲོག་ལ་འཚོ་ཞིང་བར་དུ་གཙོད་པ་དེ་དག་གང་ལ་གང་
དགོས་པའི་ཐབས་རྒྱུ་གྱིས་ལྷ་སྐྱུ་གཉན་ལ་སོགས་པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་སྐྱད་དུ། དེ་དག་གི་མཚུན་རྣམས་
གང་ལ་གང་དགོས་པ་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་། ལྷ་ག་པར་དུ་རི་བོ་དང་། མཁར་བྱིམ། མི་ཤིང་ནགས་ཚལ།
བྱ་གཙན་རི་དྲགས། ཉ་སྐྱགས་དུ་ལུག་སྐྱོན་ཞོར་གྱི་གཞུགས་རིས་སོགས་གང་འདོམས་དང་། བསྐྱུབ་གང་ཡིན་པ་
དེའི་སྐྱད་གཞུགས་ལ་དེ་རང་གི་རྒྱན་ཚས་གྱིས་སྐྱེས་པའི་མཐའ་འཁོར་དུ་སོ་གཏོང་དང་། མོ་གཏོང་དང་།
མདའ་བཀྲ་དང་འབྲུ་སྐྱད་དང་རྣ་སོགས་སྲིད་པའི་འདོད་ཡོན་ཅི་འགྲོར་གྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་། མཚུ་རྣམས་དེ་དག་
ལ་མཚོན་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་དངོས་ནས་སུ་སྤང་བྱུང་པར་སྐྱགས་དང་སྐྱག་རྒྱ་དང་ཉིང་འེ་འཛོལ་གསུམ་གྱི་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བསྐྱུབ་དེའི་ཚབ་དུ་བཏང་བས་ལྷ་སྲིན་རྣམས་དབྱེས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། བསྐྱུབ་དེའི་ལུས་
སྲོག་གི་བར་ཚད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཞི་བ་དང་འདོད་ཡོན་རྣམས་ཤིགས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་མཚུན་རྒྱུན་དུ་
འབྱུང་བྱུང་བ་དེ་རིགས་ཡིན།

ལྷ་པ། ཡས།

སྐྱེས་ལྷ་པ་ཚང་དམན་པ་ནི་ནམ་རྒྱུན་དུ་ཡས་ཞེས་སྐྱེས་ལྷ་པ་ཚང་མས་ཏེ། དེ་ནི་རི་རྩེ་རྒྱུ་བསྐྱེད་འཚོམ་
མཁུན་ནམ་ཟུག་འཚོམ་མཁུན་རྒྱུ་ཚང་མས་ལ་བར་བྱེད་པས་གཞོན་འཚོ་དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་རྩེ་མཚུངས་པ་
ཞིག་སྟེ། རྩེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དུ་གཏོགས་པའི་མི་མ་ཡིན་མི་སྐྱེན་པ་རྒྱུ་ཚང་མས་ནས་བསྐྱེད་འཚོམ་བ་དང་འབྲེ་གདོན་
གདུག་པ་ཅན་རྒྱུ་ཚང་མས་ཀྱིས་ལུས་སྲོག་ལ་སྐྱེས་པ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཤ་འཁོན་དང་ལན་ཆགས་ཀྱི་རིགས་སུ་
སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚབ་ཀྱི་རར་སྐྱེད་པ་དེར་ཆངས་བྱ་སྲོགས་ཡས་སྐྱེས་པ་གང་ལ་གང་དམོས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་ཏེ་བདེན་པའི་སྐྱེད་དང་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་ས་ནས་ཡས་སུ་གཏོང་བ་དེ་རིགས་ཡིན།

མདོས་དང་སྐྱེད་དང་ཡས་གསུམ་གྱི་ཐོག་མའི་ཁྱེད་ས་ནི་བོན་པོ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། འདི་དག་གཞན་འབོད་
དུས་ནས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ཡོངས་སུ་དར་བྱས་ཤིང་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་བོད་མིའི་བསམ་སྦྱོང་དང་ཏུ་ཅང་
འབྲེལ་ཆེ་བ་ཞིག་དུ་སྐྱེད་ཡོད་པས། དུས་ཤིང་བོན་པོ་ཅན་དུ་མ་ཟད་བན་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྐབ་མཐའ་མི་
འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ལ་འདང་མ་བྱུང་བ་མེད་ཅིང་དེ་དག་གི་སྐྱེས་ལེན་ཡང་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་ཞེས་ནམ་
མཁུན་འོད་སྲུང་མཚན་པའི་འགྲོ་ཤེས་སྐྱེད་བོན་ལས་གསལ་ལོ། །

དུག་པ། སྐྱེན་སྟེག

མི་རྩེ་ལ་མཚོན་པའི་ཚོ་ག་སྟེ་ཡམ་ཤིང་དང་མར་བྱ་སྲོགས་འབར་བའི་མེའི་མཚོན་སྐྱེན་ལ་ཟེར་བ་དང་།
ངེས་ཚོག་ནི་རང་དགའ་བའི་རྩེ་ལ་སྐྱེན་པ་གཏོང་བ་དང་། རང་ལ་གཞོན་གྱེད་མཁུན་གདོན་འབྲེ་མཐའ་དག་
སྟེག་པའི་དོན་ཏེ་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེན་སྟེག་དང་ན་གཅོང་གི་སྐྱེན་སྟེག་སྲོགས་ཡོད་པར་བཤད། བན་
པའི་གསལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སྲོག་ཆགས་མེར་སྟེག་པའི་སྐྱེན་སྟེག་གི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། འབྲུ་རིགས་དང་སྐྱེན་
རྩེས་སྲོགས་སྟེག་པའི་སྐྱེན་སྟེག་ཡོད་དེ་ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་མི་རྩེ་དང་རང་གི་ཡི་དམ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་མོས་པའི་
སྐྱེས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཞིག་ལོ། ། དེ་ལ་སྐབ་པ་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་བའི་སྐྱེད་དུ་ཞི་བའི་སྐྱེན་སྟེག་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་ཚོམ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེད་རྒྱས་པའི་སྐྱེན་སྟེག་བཅས་ཞི་རྒྱས་དཔལ་དུ་ག་བཞིའི་སྐྱེན་སྟེག་ཡོད་དོ། །

བདུན་པ། སེམས་བསྐྱེད།

སེམས་བསྐྱེད་ཅིས་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སྣ་བས་བདེར་བཞོན་ན་རས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཚིང་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཕྱེད་བསམས་པའི་བསམ་པ་དེ་ལ་བེར་ཞིང་། དེ་ཕྱི་ན་དོན་དམ་དང་
ཀུན་རྫོབ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་། མོས་པའི་སྣོད་པ་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་པ་
མཚམས་དང་དཔེ་དོན་གྱི་སྐོར་ནས་དཔེ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སོགས་སྟེ་ཡོད་དོ། ། སྐབས་དོན་གདོན་
བཅོས་སྟེ་རྒྱ་དུ་རྒྱུད་ལས། ལུས་སེམས་ནད་གདོན་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ། བདག་མེད་སྣོད་པའི་དོན་
ལ་རྒྱུན་དུ་བཟུ། ། ཞེས་པ་རྣམ་ཉེས་པ་འཕེལ་བྱེད་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་ནད་དང་རྣམ་པར་ཕྱི་རོལ་གདོན་
བཞགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྱུང་བ་དེ་གཙོ་བོ་རང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཉོན་མོངས་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་ཤེས་སོག་གཞོན་པ་
བསྟོལ་ཐབས་ལ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ཅི་བྱུབ་ཕྱེད་པའོ། །

བརྒྱད་པ། ཚོགས་བསགས་པ།

སྤྱིར་བཏང་དགོ་བའི་ལས་རྒྱུ་པ་ལ་ཚོགས་བསགས་པ་བེར་བ་དང་། ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་གམ་ཚོགས་
བསག་བྱའི་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་ཞི་སྤྱོད་དང་དགོ་འདུན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བསག་བྱའི་ཚོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཞི་ཚོས་གཞུགས་ཀྱི་
སྤྱུག་གིས་རྒྱབ་པའི་ཐབས་སྟེ་ལྟར་པའི་དགོ་བ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། ། དེ་ལ་དཔེ་ན་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཡོད། དེའང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་རྒྱུ་ལ་བྱིས་སྲུང་བ་ལྟ་
བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཉིང་ལེ་འཛིན་སྐྱོམ་པ་དང་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་སོ། ། དེ་རྣམས་ཡར་སྐྱོད་དང་དགོ་འདུན་ལ་མཚོང་བཀྱར་དང་མར་དབུལ་སྣོད་རིགས་ལ་སྤྱིན་པ་གཏོང་
བ་སྟེ་དགོ་བའི་ལས་རྒྱུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གདོན་ལས་གྲོལ་བར་ཕྱེད་པའོ། །

དགུ་པ། ལྷན་བྱ་བ།

ལྷན་ཚུ་སྟེ་ག་ཤུར་དང་གི་མང་ཅན་དན་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞིམ་སྐྱོན་རྣམས་རྣམས་ཚུ་ལ་སྐྱངས་ཤིང་

སྐྱུག་སྐྱུག་པ་སོགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ནད་པའི་ལུས་པོ་ལ་བྱུ་བའི་ཚོགས་ལ་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་ནི་པ་
རོལ་པོའི་བྱུང་སྐྱེམས་སོག་པ་དང་། ཉམས་གྲིབ་ལོའོན་གྲིབ་བཅོག་གྲིབ་སོག་པ་སོགས་མི་གཙང་ཉེས་པའི་
ཚོགས་གྲིས་ཤོས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱི་དང་སྐྱོས་སྐྱུ་ནད་གདོན་གྱི་དྲི་མ་དག་ཅིང་བསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། ལག་
ལེན་དུ་གཙོ་བོ་གཟུང་གདོན་ནད་གྱི་གྲིབ་སེལ་དུ་སྐྱོད་སྐྱོ་ཆེ་བར་མཛོང་ངོ། ། གཞན་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་
པའི་སྐོན་ནས་དཀར་ཚོགས་སྐྱོད་པའི་ལྷ་ལྷ་གཞི་བདག་སྐྱུང་མ་རྣམས་དང་དེ་ལྷུང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་ཉམས་གྲིབ་
སེལ་བའི་ཕྱིར་བཞི་བའི་ལྷ་སྐྱི་ཚོགས་བྱེད་ཚུལ་ཀྱང་མཆིས་སོ། །

བཅུ་པ། རྟོག་འདོན་ནམ་བཀའ་བསྐྱུགས།

གདོན་ནད་ཅན་གྱི་ནད་པའི་བྱིམ་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱི་འཕེལ་བཞི་ལྷ་བསྐྱུ་བ་དང་ཡང་ན་པར་ཕྱི་ལྷ་ལ་གཏད་
ནས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྐྱིབ་པ་གཉེས་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་བཀའ་ཚོས་
དང་དེ་བཞིན་སྟོན་པའི་རྗེས་འདུག་སྐོན་ཕྱོན་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་སྐོག་པ་སྟེ་
དབྱངས་སུ་བྱེད་ནས་རོལ་པོའི་སྐྱུ་དང་བཅས་འདོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཞན་ཡང་ནད་པ་རང་གིས་ལྷུང་བཤགས་
དང་། གདུགས་དཀར། རྩལ་བྱའི་མདོ་ཚོགས་ལྟ་བུ་གང་འཚམ་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ནད་གདོན་ལས་ཐར་བར་བྱེད་
པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྐོག་པ་ཙམ་གྱི་ཕན་ཡོན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་བཟང་ལས་འདས་
པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅད་ནས་འབྱེན་ཅིང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་
པས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་པ། མཚོན་བཤམས།

མཚོན་པ་བཤམས་པ་ལ་མར་མེའི་མཚོན་པ་དང་། ཆབ་མཚོན་དང་། དྲི་ཞིམ་སྐྱོས་ཀྱི་མཚོན་པ་དང་།
བསངས་མཚོན་དང་། མེ་ཏོག་གི་མཚོན་པ་སོགས་མང་དུ་མཆིས་པ་དེའི་གསལ་བཤམས་ནས་ལྷ་སྐྱིན་རིགས་ལ་
དགའ་བ་སྐྱེད་ཅིང་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྐོན་ནས་ནད་གདོན་ལས་དཔྱོད་བར་བྱེད་པའོ། ། དེ་ལས་བསང་
མཚོན་ལྟ་བུལ་མཚོན་ན་དྲི་ཞིམ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་དུད་པས་མཚོན་ཅིང་ལུས་སྐྱོབས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད།
བསང་གི་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་ནི་མཚོན་གྲིབ་མི་གཙང་བའི་རིགས་རྣམས་བསང་བའམ་དག་པར་བྱེད་པ་
སེལ་གྱི་སྐོན་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དུ་བ་གནམ་དུ་སོང་བ་ཡིས། ། རྣམ་མཁའ་གང་བའི་ལྷ་རྣམས་

བསང། | ལྟལ་གྱི་ཤོག་པ་ཀུན། | དེ་རིང་ཉིད་ནས་སངས་ལྷུང་ཅིག། | མེ་ལྷག་བར་སྐྱང་འཕྲོ་བ་
 ཡིས། | བར་སྐྱང་གང་བའི་གཉན་ཚམས་བསང། | གཉན་ལ་གྱི་ཤོག་པ་ཀུན། | དེ་རིང་ཉིད་ནས་
 སངས་ལྷུང་ཅིག། | མེ་ལྷག་ལ་འབྲིལ་བ་ཡིས། | ས་གཞི་གང་བའི་ལྷ་ཚམས་བསང། | ལྷ་ལ་གྱི་ཤོག་པ་
 པ་ཀུན། | དེ་རིང་ཉིད་ནས་སངས་ལྷུང་ཅིག། | ཅེས་དང། ཡང། དེ་ལྟར་ལྷ་སྐྱང་འཕྲོ་བ་ཅས་ཀུན། |
 ལྷགས་པ་འཐིབས་པ་ཁམས་བདེ་མཛོད། | འཐིབས་པ་བསལ་ནས་ཉམས་དགའ་ལོ། | བསང་གིས་མི་
 བསང་གང་ཡང་མེད། | ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། |

བཅུ་གཉིས་པ། བསྐྱང་བཤགས།

བསྐྱང་བཤགས་ཞེས་བསྐྱང་བ་ནི་ལྷ་སྐྱང་གསོལ་བས་ལྷགས་དགུས་པར་བྱེད་ཅིང་ཚོམ་པར་བཟོ་བ་ལྟེ་
 ལྷུང་མའི་བསྐྱང་བ་ལྷ་བྱུང་དང། བཤགས་ཞེས་འགལ་འབྲུལ་བཤགས་པ་ལྷལ་བ་ལྟེ་ ས་གཞི་བསྐྱོད་པ་དང་རྩོ་
 གཉན་གོག་པ། དེ་བཞིན་ཕྱི་པའི་ལས་མ་རུང་བ་ཀུན་བྱས་པ་མཐའ་དག་ས་བདག་བཤགས་འབྲུལ་ལྷ་བྱུང་ཚོ་
 ག་ལ་བཞེན་ནས་མཐོལ་བཤགས་བྱེད་པ་ལོ། | རུང་དཀར་ཚོག་མཛོད་ཚེན་མོལས། བོན་པོ་དང་སངས་རྒྱལ་
 ཚོས་ལྷགས་གཉིས་ཀའི་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེད་སློབ་ཞིག་ལྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེན་པའི་ལྷ་དང་སྐྱང་མསོགས་ཀྱི་དམ་
 ཚོག་ལ་ཉམས་ཚག་བྱུང་བ་རྣམས་བཤགས་པ་བྱས་ཏེ་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་སྐྱར་གསོ་བྱས་པའི་དོན་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བསྐྱང་བཤགས་ཀྱི་སློབ་ལྷ་སྐྱང་ཉམས་ཚག་ལས་བྱུང་བའི་གཞོད་པའི་རིགས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལོ། |

ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷོད་ལམ་གྱི་བཙོན་ག

ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ནང་ལྷས་སེམས་ལ་ཕན་པའི་སྣོད་ལམ་ཇི་ལྟར་སྣོད་པ་དང་མི་ཕན་པའི་སྣོད་ལམ་ཇི་
 ལྟར་སྐྱངས་དགོས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་པ་སྟེ་རྒྱན་སྣོད་དང། དབྱར་དཔུན་སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་དུས་ཚོགས་
 བཞེ་བའི་ནམ་ཟླ་རྩོ་གང་མི་མཚུངས་པ་ལས་ལྷས་ཀྱི་ཁམས་དང་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱང་གཅིག་དུ་མི་གནས་པར་
 འཇུག་ཤོག་འབྱུང་གིད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷས་ཀྱི་སྣོད་ལམ་ཡང་མི་འདྲ་བ་སྣོད་དགོས་པ་དུས་སྣོད། བམ་རྒྱུན་
 མ་ཡིན་པར་ནམ་དགོས་ཀྱི་དུས་སྣོད་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྣོད་ལམ་ཕན་
 ཚོགས་རིགས་སྟོན་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣོད་ལམ་སྟེ་རྒྱུད་ལས་ནད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྣོད་ལམ་གསུམ་དུ་
 དབྱེ་ཡོད་པ་དང། ནད་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དྲག་པོ་དང་དལ་མོ་སོགས་སྣོད་ལམ་མང་ཡང་ཀུན་གྱང་ལྷས་

ངག་ཡིད་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ཞིག་མི་སྲིད་དོ། ། དེས་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྒྲིབ་པ་ལམ་དུ་ཁྱེད་བཤམ་བཤེད།

དེས་ན་ནད་ཀྱི་གཉེན་སོ་བཞིའི་ཡ་གུལ་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་བཙུག་ཀ་འདི་ནི་གདོན་ནད་ཀྱི་གསོ་བཙུག་སྐབས་སུ་
སྒྲིབ་སྒོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གཉེན་སོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སོར་དུ་སྒྲོས་མ་ཐག་པའི་རིམ་གྱི་འཛིན་བཙུག་ཀ་རྣམས་ཀྱང་དོན་
དངོས་སུ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤིས་ལྟར་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུངས་ལྷགས་ཀྱི་ཚོ་ག་
ལ་མཚོན་ན་སྒོ་གསུམ་ལས་རག་གི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་འདུལ་བསྐྱར་བ་དང་མཚོན་
བཤམས་ལྷན་ཚོགས་ལྟ་བུ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་དང་། མཉམ་འཛོག་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་
ལོ། ། རྩེ་བྲག་ཏུ་བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་ནད་པར་དྲན་པ་གསོ་བའི་གཏམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་གདོན་ལ་ཡིད་
འོང་གོགས་གྱིས་འགྲུགས་པ། གཟུང་གདོན་ནད་ལ་བསེམ་སར་དལ་ལུང་སྐྱོད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་
སྒྲིབ་ལམ་གྱི་བཙུག་ཀ། །

ས་བཙུག་གསུམ་པ། སྐྱབ་ཀྱི་བཙུག་ཀ

སྐྱབ་ཀྱི་བཙུག་ཀ་ཞེས་འདིར་དོན་དུ་སྐྱབ་དཔུང་གཉིས་ཀའི་གསོ་བཤམས་འདུ་བ་དང་། སྐྱབ་བཏང་
གདོན་ནད་ལ་སྐྱབ་དཔུང་གྱི་བཙུག་བྱེད་པ་གཙོ་པོ་ལྡོག་པོ་དཔེ་བུ་དཔེ་བུ་སྐྱབ་ལྷོ་ལྷོ་པའི་གསོ་བཤམས་ཡིན་པ་ནི།
རྒྱུད་ལས། བསྐྱེད་དང་ཚ་གཅིག་ཀྱུན་བརྟགས་གདོན་ཡིན་པས། ། དེ་མ་བཙུག་པར་སྐྱབ་དཔུང་ལེན་མི་
འདོད། ། གདོན་བཙུག་སྐྱབ་ལེན་ལྱུང་གྱང་འཚོ་བ་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོན་ཀྱང་ཀྱུན་
བརྟག་འཇུག་པའི་རང་གཟུགས་སུ་ཤར་བའི་གདོན་བཤམས་ཀྱི་ནད་རིགས་ལྷག་དང་ལྷག་པར་སྤོང་གདོན་
གཟུང་དང་གཟུག་པ་སྤེལ་གདོན་ནད་ལྟ་བུར་སྐྱབ་དཔུང་གྱི་བཙུག་ཀ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བ་དང་། དེ་མིན་
གདོན་ནད་མང་ཆེ་བར་གདོན་བཙུག་དང་སྐྱབ་བཙུག་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་དང་ལྷན་པར་རིམ་གྱི་ཚོ་གའི་
མཇུག་ཏུ་སྐྱབ་དཔུང་བསྐྱེད་པས་རིམ་གྱི་གོགས་སྐྱོད་ནས་ནད་གང་གསོ་སྤྲིན་ལྷུང་བའི་དགོ་མཚན་འཇུག་
བ་བཙུག་གདོན་ནད་ལ་རིམ་གྱི་དང་སྐྱབ་དཔུང་གྱི་གསོ་བཤམས་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ། ཞི་སྐྱབ་སྐྱབ་ཀ

ཞི་སྐྱབ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་སྐྱབ་གཞན་ལེད། ། ཅེས་སྐྱབ་ལ་ནད་རང་གཞན་སུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་

སྐྱོད་བདད། གཞན་གནས་ལྟ་བུ་ལྱིན་སྐྱོད་བར་བྱེད་པ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་བ་གཉིས་ལྟ་ལ་འདུས་པའི་སྐྱོབ་
གཞན་མེད་པ་དང་། དེའི་དང་པོ་ཞི་བྱེད་ལ་བྱས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཞིང་ཁྲུབ་འབྱེད་པ་ཐང་གི་སྐྱོད་བདད།
ཚི་བཞིན་བཏགས་པ་ཕྱི་མའི་སྐྱོད་བ། བད་ཚད་ནས་འབྱེད་པ་རིམ་བུ་དྲིལ་བའི་སྐྱོད་བ། བད་ལྷན་འདོན་ཅིང་
མངར་གསུམ་གྱི་འདག་པ་དང་སྐྱོད་བ་རྗེ་གྱི་སྐྱོད་བ། ཉིང་ཁྲུབ་སྐྱུས་ཏེ་བཅུད་ལེན་པ་སྐྱོབ་མར་གྱི་སྐྱོད་བ།
ཡང་བད་གཙོ་ཆེར་སེལ་བ་ཐལ་སྐྱོབ་གྱི་སྐྱོད་བ། ཆོ་བའི་བད་ཤས་ཆེར་སེལ་བ་ཁྲུའི་སྐྱོད་བ། ལྷུང་ལྷན་ཤས་
ཆེར་སེལ་བ་སྐྱོབ་ཆང་གི་སྐྱོད་བ། ཞི་བྱེད་ཀྱི་ལོག་གོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོད་བ། ལྷོ་བུར་བྱུག་འཕྲད་བད་ལ་
སྐྱོད་ལྷེ་ལོན་ཞི་བྱེད་ལྷེ་ཆོན་བཅུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་བད་གྱི་སྐྱོབ་ས་ཆེ་ཆུང་དང་དུས་གསར་རྒྱུད། དེ་བཞིན་
ཉེས་པ་འཕེལ་བུད་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོབ་ས་དང་ན་ཚོད་ལྷང་དུས་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བཞེན་ཚུལ་ཞིབ་པ་བྱེ་བྲག་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་ས་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོབ་འགོར་སྐྱུལ་འཚོས་བྱ་བ་དང་། དངོས་གཞི་ལ་མཁྲིས་བད་གཙོ་བོར་བྱས་
པའི་བད་གྱི་རོ་མ་རྣམས་སྐྱོད་དུ་སྐྱོད་བ་བཤམ་དང་། བད་གན་གྱི་བད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷན་སྐྱོད་གྱི་བད་རོ་
རྣམས་གྱེན་དུ་འདྲེན་པ་སྐྱུགས། བམ་ཚོང་ཡན་གྱི་བད་རྣམས་རང་སར་ཞི་ཞིང་སྐྱོད་སྐྱུང་ས་བ་སྐྱ་སྐྱོན། ལྷུང་
བད་གཙོར་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡོང་སོགས་སྐྱོད་གྱི་བད་སེལ་བ་འཇམ་མེ། ལྷན་འདུས་གཙོར་བྱས་པའི་རྣམ་ཚད་རྒྱག་
སྐམ་སོགས་སྐྱོད་གྱི་བད་རྣམས་སེལ་བ་ནི་ཅུ་ཉ། སྐྱོད་ཐམས་ཅད་གྱི་ལོག་གོན་ཚ་སྐྱོད་ས་དང་བདུན་མཆིས་པ་
ལས། གདོན་བད་ལས་སྐྱོ་བརྗེད་རིགས་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་བད་གྱིས་བཀག་ཡོད་པ་དེ་
བསམ་པའི་སྐྱོད་དུ་སྐྱོད་བྱེད་ལས་གྱིས་བཙོས་པ་གཙོ་སྟེ། ལྷུང་ལས། དང་པོ་ཡིད་འཇུག་བུ་གའི་ལམ་བསམ་
སྐྱེད། །བསྐྱ་མཉེ་ལུམས་བྱ་སྐྱུགས་སྐྱུགས་གཏར་བས་སྐྱུང་། །ཞེས་དང་། ཡང་། བཙོས་ཐབས་ནི་ཅུ་ཉ་དང་
སྐྱ་བཤམ་དང་། །སྐྱུགས་སྐྱུས་རྣོ་བས་བུ་ག་དག་པར་སྐྱུང་། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། ལྷུང་བ་སྐྱོ་བྱེད་
བརྗེད་བྱེད་གང་ལ་ཡང་། །འག་མཁྲིས་ཆོ་བའི་སྐྱུགས་བཙོས་བཙོས་མི་ལེན། །དེ་སྐྱོར་ཆོ་བ་དག་པར་སྐྱུང་
བྱ་སྟེ། །ཞེས་སྐྱོ་བརྗེད་བད་རིགས་གང་ཡིན་ཡང་གསོ་བཙོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཅུ་སྐྱོད་བྱེད་གཙོ་བོར་བཞུན་ཡོད་
པས། དེ་ཡང་མཁྲིས་སྐྱུར་ལ་བཤམ་དང་། བད་སྐྱུར་ལ་སྐྱུགས། ལྷུང་སྐྱུར་ལ་འཇམ་མེ། དེ་མིན་ནི་ཅུ་ཉ་དང་
སྐྱ་བཤམ་སོགས་གང་འཕྲོད་རིགས་པས་དབྱུད་དེ་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་གདོན་ཚུ་མེར་བད་ལ་སྐྱོ་བཤམ་དང་ཚ་
སྐྱོད་ས་ལུན་དུ་བཞེན་པས་པན་བོ། །

གཉེས་པ། འཇམ་རྒྱལ་དབྱེད།

འཇམ་རྒྱལ་གཉེས་སྲུང་འདུས་དབྱེད་གཞན་མེད། ། ཅེས་དབྱེད་ལ་གཏར་བསྐྱེད་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་
 དང་འདུལ་གཅོད་འདུད་འབྱེན་སོགས་མང་དུ་བདོག་པ་ཀུན་ཤིལ་བས་འཇམ་པ་དང་རྒྱལ་བ་པ་གཉེས་སྲུང་འདུས་
 པའི་དབྱེད་གཞན་མེད་ལ། དེ་ལས་གཙོ་ཆེ་བ་དུག་སྟེ་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ཁྲག་རྩའི་གཏར་དམིགས་ལས་ཆ་བའི་ནད་
 རོ་དཔྱད་བ་གཏར་ག་དང་། ལུས་ཁམས་ཀྱི་གསང་དམིགས་དང་ནད་དམིགས་རྣམས་སྲུབ་ཅོ་བསྐྱེད་བསྟོ་བདུག་
 ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་བའི་ནད་སྟོབས་གཞོན་པ་མེ་བཅའ། ལྡན་འདུས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་དུགས།
 ལྡན་འདུས་མཁྲིས་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་ལུམས། ལྡན་འདུས་རྒྱུང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་བྱུག་པ། དབྱེད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་གཞོན་གྲུང་མ་བཅས་སོ། ། ལར་ནད་དངོས་སྦྱར་འབྱེན་པ་གཏར་ག་ནི་ཁྲག་ཤས་ཆེ་བའི་
 བད་དང་གདུག་པ་སྤྱི་གདོན་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཞགས་པ་དང་། མེ་བཅས་འབྱུང་པའི་གདོན་ནད་དང་སྦྱོ་
 བརྟེན་རིགས་འཛོམས་པ་དང་གཞན་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་ནི་ཉེས་པ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་ཤས་ཆེ་རྒྱུང་
 ལ་གཞིགས་ནས་བརྟེན་པ་བཅས་སོ། །

(བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ ཀུན་བརྟེན་གས་གདོན་ནད་ལ་རིམ་གྲོའི་ཆོག་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི།
- ༢ སྦྱོད་ལམ་གྱི་བཙོས་ཀ་དང་རིམ་གྲོའི་ཆོག་གཉེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་བྱེད་པར་ཅི།
- ༣ ཀུན་བརྟེན་གས་གདོན་ནད་རིམ་གྲོས་གྲོལ་བ་ཞེས་གསུངས་བཞིན་དུ་སྦྱོན་དབྱེད་ཀྱི་བཙོས་ཀས་གདོན་
 བད་ལ་ཕན་ཅུས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། །

ལེབ་གསུམ་པ། གདོན་ནད་བསྐྱེད་ཐབས་དང་ནད་གཏོག

ས་བཅད་དང་ཕོ། བསྐྱེད་ཐབས།

བསྐྱེད་ཐབས་པ་ནི་ནད་ཅན་དང་ནད་མེད། ལྷན་པ་དང་ནད་པ་ལྟེ་སྒྲིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་པ་བཤད་བཞིན་པ་དང་། དེའང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་དང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྐོན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བདུག་པའི་དྲི། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལོ། མཉམ་འཛོག་དེ་བཞིན་རྒྱལ་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གདོན་ནད་མཐུང་སོང་ལ་སྐོན་ལོག་དང་། ལྷན་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ནད་གཞི་ཆེར་མི་རྒྱས་པའི་ཚོད་འཛིན་གསེབ་པོ་སྐོན་པ་དང་ནད་གཏོག་ལམ་ལོ་སོགས་ལ་མི་འཕྲོས་པའི་ཐབས་དང་གདམས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརྗོད་པ་དང་། རི་རྒྱ་དུ། མི་ན་གནས་དང་ན་བགསོ་བ་དང་། ། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་དང་ནད་པ་བསྐྱེད་པ་གཉིས། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལོ། ། འདིར་གཙོ་བོ་འབྱུང་པོ་སྐོན་པ་རྗེས་སུ་སྐོན་པ་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་ལྟེ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རགས་ཙམ་འཛོད་པ་ལ།

དང་ཕོ། འབྱུང་གདོན་གྱི་བསྐྱེད་ཐབས།

དེ་ཡང་བརྒྱུད་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། ལྷ་མེད་པར་ནི་གདོན་འཇུག་མི་ལུས་ཏེ། ལྷ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཇུག་གྱི་རྒྱུ་དང་སྐོན་གྱི་ལས་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཉམས་པས་ཚགས་པ་དང་། ཞེ་སྐྱེད་དང་། གཉི་ལྷག་ལ་སོགས་པ་ཤས་ཆེར་སྐྱེས་པ་དང་། ཚོས་ལྷགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། བརྒྱལ་ལྷགས་ཉམས་པ་དང་། སྐྱོད་ལམ་ལོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པ་སོགས་པ་མཚོད་པར་འོས་པ་ལ་མི་མཚོད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། བདག་ཉིད་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་དེ་དག་བྱས་པས་གདོན་གྱི་སྐྱེས་རྣམས་ལྟེ་དེ་སྐྱེས་ལུང་ལྷག་ལ་འཇུག་ཅིང་གདོན་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གཞུང་མན་ངག་དག་ནས་གསུངས་པའི་གདོན་ནད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཏེ་རང་གི་ལྷན་པ་ལོད་གསུམ་དང་མི་འཚམ་ཞིང་འགལ་བའི་

ནད་ན་མས་པལ་ཆེར་བས་དང་ནི། ། མལ་གཅིག་རྟོག་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་པས། ཐམས་ཅད་འགོ་སྟེ་མིག་ནད་
དང་། ། མཛེ་ནི་སྟག་པར་འགོ་བཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛེ་ནད་འདི་མ་གྲུང་སྟོན་ནས་འགོག་བསྐྱར་
བྱེད་པ་ཤིན་ཏུག་ལ་ཆེན། །

ལྷ་པ། བྱིས་གདོན་གྱི་བསྐྱར་ཐབས།

འཇུ་མི་པམ་པའི་སྐྱབ་ཡིག་སྟོགས་པ་བློགས་ལས། རྒྱུང་སྤྱིས་འཕྲུལ་བྱ་ཞོད་དང་བས་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་གོང་
དུ། ག་བུར། རྒྱར་ལུ་སྐྱོ་གསུམ་སྐྱོན་མ་ཅམ་རེ་མར་འགོན་དུ་ཅམ་དང་བསྐྱོས་ཏེ་ཁོང་དུ་བཏང་ན་ལོ་
གཅིག་གི་བར་དུ་སྐོ་བདེ་རི་མ་སྐྱོ་འགོས་ཏེ་སྐྱར་བའི་མཚོག་གོ་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་པོ་བསྐྱུས་
པ་ལས། ཚུལ་མིན་སྐྱག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ། སྐྱག་ན་གདོན་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱིས་པ་དེ་ཚུལ་
དང་མི་ལྡན་ཞིང་དབང་བྱུར་མེད་པར་གྱུར་ལྱང་སྐྱག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བྱེད་ལ་སྐྱོས་པའི་གདོན་འཇུག་ཅིང་
འཛོན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱིས་པའི་པ་མས་ཡ་ག་ཅན་བསྐྱོས་པ་དང་
འདྲེ་ཅན་གྱི་ཞོན་ཞེས་བ་སྐྱོས་སྐྱར་ལ། འགྲུལ་གསར་སྐྱོས་ལའང་འཛོན་པར་བྱའོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། བད་གཡོག

དེ་ཡང་བཤད་པ་སྤྱིར་རྒྱུད་ལས། ཡན་ལག་སྟོན་ས་གསོ་བསྐྱར་བའི། ། སྐྱབ་པ་སྐྱབ་དང་ནད་གཡོག་
ནམ་པ་གསུམ། ། ཞེས་སྐྱབ་པ་གང་ཞིག་གིས་ནད་པ་གསོ་བའམ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྐྱབ་བཅོས་བྱས་ནས་གསོ་སྐྱབ་
དེ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་སྐོས་དང་ལག་རྩལ་དེ་བཞིན་སྐྱབ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅམ་དུ་མ་བཟད། ད་དུང་ནད་གཡོག་གི་བྱ་བ་དེའང་
མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ནད་གཞི་གསོ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་སྟེ། བད་གཡོག་སྐྱིབ་བརྩེ་གཅོང་སྐྱོ་དང་
ལྡན། ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྡན་ན་གསོ་བསྐྱར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བད་གཡོག་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་པ་ཞེས་སྐོ་
གི་པ་པོ་འཕྲུང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ་ནད་པར་བས་སྐོ་དེ་སྐྱོད་སྐྱོད་གི་སྐྱར་སྐྱར་དང་དགོས་ལོ་སྐྱོད་གང་དང་ཅི་རིགས་
དགོས་པ་དུས་སྐྱེས་སྐྱབ་ལའམ་དང་། བརྩེ་བ་སྟེ་ནད་པར་བྱམས་དང་སྐྱིང་ཇེ་ལྡན་པའི་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ།
གཅོང་སྐྱོ་ལྡན་པ་སྟེ་ནད་པའི་བས་གོས་གནས་མལ་སྐྱོས་ལ་རྒྱུན་དུ་གཅོང་སྐྱོ་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ནད་པ་གཅོང་
ཞིང་ཡིད་དུངས་པའི་གནས་སུ་རྟག་ཏུ་འཁོང་སྐྱབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ནད་གཡོག་ཉིད་སྐོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ནད་
པའི་ནད་གཞིའི་ཁམས་དང་བས་སྐོ་དེ་སྐྱོད་སྐྱོད་གི་ཕན་གཞོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། བད་གཞི་དུག་སྐྱིད་

འབྲུང་བའི་ཚེད་དུ་ནད་པ་དང་སྐྱབ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་སྤང་གི་གནས་རི་ལྟར་བྱ་དགོས་མེད་ཉོགས་
ཤིང་ཤེས་ལ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཚམས་ནད་པ་དང་སྐྱབ་པར་ཤོད་མཁས་པ་དང་རང་གིས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་ལེགས་
པར་སྤྱོད་མཁས་པའི་སློབ་མོས་དང་ལྡན་པ་བཅས་ནི་ནད་གཞི་གསོ་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྷག་པར་
གདོན་ནད་འདི་ལལ་ཆེ་བ་ལྟས་རག་ཡིད་གསུམ་སྟེ་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་འབྲུང་བའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཅེ་ན་
ནད་གཡོག་དེ་བས་གང་ལེགས་ཤིག་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཁོ་གལ་ཆེ་ཞིང་དམིགས་བསལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་
བགྱི་བ་ཞིག་རེད།

དང་པོ། འབྲུང་གདོན་གྱི་ནད་གཡོག

སློབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲུལ་ལས། དེ་ཡང་སྐྱེས་ལུ་གང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འགྲོ་བ་
དང་། བྱེད་པ་རྣམས་ལྟ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། སྲི་བལ་སོགས་པ་གང་གི་ཉོགས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བཟག་གོ་ཞེས་སྐྱེས་ལུ་གང་གི་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་འབྲུང་བའི་འབྲུང་གདོན་
ནད་ཀྱི་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་ལ་ཚོགས་པར་ནད་འདིའི་རྒྱ་སྟེན་དང་། རང་བཞིན། བྱེད་པ་གི་ནད་ཉོགས་མདོན་
ཚུལ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་ནད་བབས་ཀྱི་སྟེ་ཡང་དང་། ལྟ་དང་ལྟ་མེད་སྲི་བལ་སོགས་འབྲུང་
གདོན་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚུལ། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གཤེས་གསོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་གང་ལ་གང་འཚམ་
གྱིས་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷ་གདོན་གྱིས་ཐེན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་ཁོ་ཞིང་འབྲུག་པ་མེད་པའི་རིགས་ལ་ནི་རག་
འཇམ་པའི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་བཟས་གོས་གཅིང་མའི་རིགས་སྟེར་བ། སྤྱིན་པའི་གདོན་སྟེ་རང་དབང་མེད་
པར་གཞན་ལ་ཤིང་དང་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་གང་སར་རབ་དུ་རྒྱགས་པའི་རིགས་ལ་ནད་པ་རང་དང་ཉེ་
འཁོར་གྱི་མའི་བདེ་འཇགས་ལ་དུས་རྒྱུན་དོ་སྤང་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། འགྲོ་འདུག་མང་ཞིང་རབ་དུ་རྒྱགས་
པས་བསལ་འཇུག་བདེ་བཟའ་བཟུང་མང་དུ་བསྟེན་པར་བྱ་དགོས། གདུང་པའི་རྒྱ་མེད་པར་དུ་བདེ་དང་། རང་
ཉིད་ཀྱི་ལྟས་ལ་མེན་མོས་འབྲུང་ཅིང་སྤྱ་བཞོང་བ་སྟེ་ཤ་བའི་གདོན་ལྟ་ལ་ནི་སེམས་གསོའི་སྤྱོད་ཆའི་རིགས་ཀྱི་
ཡུན་གྱིས་འགྲུགས་པ་དང་། བདེ་འདིའི་རིགས་ཀྱིས་གསོ་བྱ་གང་འཚོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པར་རང་ཤེ་རྒྱག་
པ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་ཁའང་འབྲུང་སྲིད་སྟབས་སྐྱབ་པ་དང་ནད་གཡོག་པས་རྒྱུན་དུ་ནད་པའི་འགྲོ་འདུག་ལ་མཉམ་
འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་གང་འཚམ་གྱི་ནད་གཡོག་བྱེད་དགོས་སོ། །

གཉེས་པ། ལྷོ་བྱེད་ཀྱི་ནད་གཞོན་པ།

སྐྱབ་དཔོན་དཔལ་ལོ་སྐུ། ལྷོ་བྱེད་ལྷོ་བས་ཞབ་པའི་སྐྱབ་གི་ནད་དུ་ནད་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱེད་པས་སྐྱོད་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་རྒྱ་བའི་སྐྱབ་ག་རྣམས་བཀག་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེས་སྐྱོད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲན་པ་རྣམས་འབྲུག་ཤིང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྐྱལ་བལྟ་བ་ཡང་མི་ཚོར་ཏེ་ཉམས་ལ་ཤིང་ཉ་ཁའོ་རྒྱུར་བ་དང་ཡལ་བ་བཞིན་དུ་ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་བསམས་བཞིན་དུ་གཏར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷོ་བྱེད་ཀྱི་ནད་འདི་ནི། དྲན་ཤེས་སྐྱོས་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་དབང་ཅི་ཡང་མེད་པས་རང་ཉིད་ལ་ནད་ལྷུང་ཡོད་པ་ཁས་མི་འཆེས་པ་དང་སྐྱབ་དཔལ་དྲུང་རང་གར་མི་བཞེན་པས་བསྐྱེད་ནས་ཉེར་བ་དང་། བརྒྱལ་འབོག་ལྷུང་ནས་ནད་གཞི་ཚེར་ལྡང་བའི་སྐབས་ནད་པའི་ཡན་ལག་སོགས་རྟེན་ཆས་མི་འབྱུང་བར་སྐྱབ་སྐྱོབ་དང་སོ་འཇུག་གིས་སྡེ་ཉིད་མི་ལྡང་པར་སྐྱབ་འགོག་བྱེད་པ་དང་། དགོས་གལ་ལྷུང་ཆེ་ཆེད་གཉེར་ནད་གཞོན་མངགས་ནས་གསོ་བྱའི་འགྲོ་འདུག་སྐྱོད་གསུམ་ལ་ཉ་རྟོག་འཐེམས་པ་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་ནད་གཞོན་པ།

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་ནད་སོགས་ཞུགས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་ལམ་བཀག་པས་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་ལྷག་ཏུ་དྲན་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་བྱས་པ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྫོངས་པར་འགྱུར་པའི་ནད་གཞི་སྟེ་བརྗེད་བྱེད་ནི། དྲན་ཤེས་ལ་འགལ་སྐྱེན་ཐེབས་པའམ་ཡང་ན་རེ་ཞབ་དུ་སོང་བས་ནད་པས་རང་གི་འགྲོ་འདུག་དང་། ལུས་སོར་བདག་གཉེར་བྱེད་དཀའ་བས་གཞི་ཚེར་ནད་གཞོན་རིགས་ལ་ལྷག་པ་སྟེ་གསོ་བྱའི་རྒྱན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བར་སེམས་ཞེབ་མོས་ཉ་རྟོག་དང་། དེ་བཞིན་དྲན་ཤེས་གསོ་སྐྱོད་སྐྱོར་གྱི་སྐད་བརྗེད་དང་ལས་ཀར་བཞེན་ནས་དྲན་པ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པ། ཡང་ཞིང་འཇུག་པའི་ཟས་སྐོམ་བཞེན་ཞིང་བྲག་ཉམ་གྱི་ནད་རིགས་མི་འབྱུང་བར་དོ་སྐྱབ་བཅས་བྱེད་དགོས།

བཞི་པ། གཟུང་ནད་ཀྱི་ནད་གཤམ་ག

མན་རག་ལྟོན་ཐབས་ལས། མིག་མྱིན་དཀར་པོ་ནག་མིག་རྒྱལ་མོ་འདལ། ། ལྗེ་ཡི་ར་མ་ལུག་གཉིས་རྒྱས་
པ་དང། ། མིག་རྩ་རྒྱུ་མ་བྱས་འདྲ་གཟུང་ནད་ཡིན། ། ཞེས་ནད་ཀྱི་མིང་དུ་ནད་བདག་གི་མིང་བཏགས་པས་
གཟུང་ནད་ཅེས་དེས་ལུས་ཅན་གྱི་ཁ་རྒྱགས་ཤིང་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་ནད་ཉགས་མངོན་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཁྲག་རྒྱུང་མ་སྟོ་མས་
པ་ལས་ལྷུང་ཞིང་རྫོ་བྱུར་དུ་སོག་པའི་སྲིད་རྫོན་གྱི་ནད་འདིའི་ནད་གཤམ་ག་ཏུ་སོག་མར་ཟས་སྟོ་མ་བཞེན་རྩལ་ཐང་
ཚོད་འཛིན་བྱེད་པ་སྟེ། མར་གསར་པ་ཏབ་པའི་རྫོ་ཚད་ཚུམ་པ་བཏང་ཞིང། རུལ་སྲུང་ས་མེད་པའི་ཤ་རྩ་མས་
བྱངས་ཉུང་འཕུན་དུ་བཞེན་དུ་བཅུག་ནས་ལུས་རྒྱངས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང། ཆང་དང་ཤ་རུལ། ར་
ཕག་གི་ཤ་དང་རྒྱུར་བའི་ཟས་སྟོ་མ་རིགས་འཛེམ་ནས་ཁྲག་ཤིང་དམན་པར་བཅོན་པ་དང། བརྒྱལ་འཕོག་བྱུང་
བའི་ནད་པར་སོག་མའི་ཉིན་གཅིག་ནས་གཉིས་དབར་དུ་ཟས་སྟོ་མ་བཟུང་ཅིང་རྒྱུང་དུགས་དང་བྱུག་པའི་རིགས་
ཀྱིས་རྒྱུང་གཉེའ་གཞོན་ལ་ལུས་རྒྱངས་བསྐྱུང་བའོ། ། གཞན་ཡང་ནད་འདིའི་སྲིག་ཉན་དུ་རྫོ་རྒྱུང་དང། རྫིང་
རྒྱུང་། དེ་བཞིན་ནད་པ་ལུན་རིང་གསལ་དམྱི་དང་རྟེན་པ་སོགས་ལུས་སྲུང་གི་ཆ་ཤས་རལ་རྩས་སུ་འགྱུར་སྲིབ་
བཅས་དེ་དག་དང་ཁྲག་རྒྱུང་གི་འགྱུར་རྟོག་ལ་ལྟ་རྟོག་འཛེམས་པར་བཞིས་ནས་ནད་གཤམ་ག་ང་ལེགས་བྱེད་
དགོས་པ་དང། ཡན་ལག་ཞ་རེངས་སུ་གྱུར་པའི་ནད་པར་བསྐྱུ་མཉེ་བྱུག་གསུམ་དང་ཚོ་ལ་བཅག་བྱེད་དུ་འཇུག་
པ་སོགས་ཀྱི་རྫོ་ནས་གསོ་དགོས།

ལྔ་པ། ལྷ་གདོན་གྱི་ནད་གཤམ་ག

ནད་རྒྱབ་ལྷ་གདོན་གྱིས་བྱས་པའི་མཛེ་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཁྲག་མཁྱིམ་རྒྱུ་སེར་བསྐྱེད་པའི་ཟས་སྟོ་མ་གྱིས་ལུས་
པོར་རྒྱ་སེར་ནག་པོ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཞིང་འགོས་མཚེད་ཆེ་བའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཅེ་ན། ལྷན་པ་ནད་གཤམ་ག་
ཁྱིམ་མི་ཉེ་འཁོར་བཅས་ལ་མི་འགོས་པར་བྱས་སོག་ ནད་གཤམ་ག་པའི་ལྟ་རྟོག་འོག་ཟས་སྟོ་མ་གང་ལེགས་བཞེན་
དུ་འཇུག་རྒྱ་མེན་ཏུ་གསལ་ཏེ། མིན་དང་རྒྱ་སེར་ཁྲག་མཁྱིམ་བསྐྱེད་པའི་ཟས་སྟོ་མ་རིགས་རིང་དུ་སྲིང་ལ་ལུས་པ་
ཡང་བསེལ་འཇུག་པའི་རིགས་བཞེན་པ་དང། རྫོན་ལམ་ཉལ་པོ་དང། དྲག་ཤུལ་གྱི་ལས། ཉིན་གཉིད།
བཅོག་གི་བཞེ་མདོར་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྫོ་གཅིང་མར་བྱེད་རྒྱ་མེན་ཏུ་གཅོགས་སོ། །

(བྱ་མདོན་ལྷ་བྱུངས་རྒྱལ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ གསོ་བཙུག་ལག་ལེན་ཁོང་དུ་ནད་གཞོག་བྱ་བའི་རིན་ཐང་དང་ཕན་ལུས་བཅས་ཀྱི་ལྷན་ཡིན་ནམ།
- ༢ འགྲུང་གདོན་དང་རྩོམ་བཞེད་སོགས་ཀྱི་རྣམས་བཙུག་ལག་བརྟེན་གྱིས་བཅོམ་པོ་གང་ལ་རྒྱ་ལས་སམ།
རྒྱ་མཚན་ཅི།
- ༣ ནད་ཚབས་སྡེ་ཞིང་དུས་ཡུན་འགྲངས་པའི་གཟུང་གདོན་ནད་པར་ལྷ་རྟོག་ལེགས་པར་མ་འཐེམས་ཆོ་
ཉེས་རྩོལ་གང་དག་ཡོད་དམ།

ལེབ་བཞི་པ། འབྲུང་པོའི་གདོན།

འབྲུང་པོའི་གདོན་ནད་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བའི་གདོན་བྱེད་གཞུགས་མེད་མི་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱེད་པའི་ནད་དེ། རོ་ཕོ་ནི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ནད་ཅིག་ཡིན་པ་དེའང་ཡིད་འདུག་པའི་ཚ་ཕྱ་མོའི་བྲག་དེའི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུང་གིས་བཀག་ཅིང་གཅེས་པ་ལས་ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་རང་བཞིན་དུ་བརྒྱུར་བའི་ནད་ལ་བཤད་དོ། ། དེའང་འབྲུང་པོའི་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྐྱུར་གྱི་རྒྱུ་ཉེ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་དེ་གདོན་བྱེད་གཞུགས་མེད་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་གོ་ལོ། །

ས་བཅད་དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུན།

རྒྱ་རྒྱུན་རྒྱག་པ་མི་དགའི་ལས་མང་རྒྱུ། ། རྒྱགས་མེད་ཡང་གཅིག་ཤུར་བཞུད་པ་དང་། ། ཡ་ག་ཅན་ལ་འབགས་གཅེས་བརྟན་པ་དང་། ། མཚོན་ལོས་ཆག་དང་རྒྱ་རན་གདུངས་ལ་སོགས། ། མི་འཆམ་ལྷས་རག་འགལ་ལས་འདུག་པར་འགྱུར། །

རྒྱ་རྒྱུན་གཞི་མཐུན་པ་ནི། ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་རྒྱག་པ་མི་དགའི་ལས་མང་དུ་སྐྱུང་པ་དང་། རྒྱགས་མེད་པའི་གནས་འཇིགས་སྐྱུག་ཅན་ཡང་སར་གཅིག་ཤུར་སློམ་བའི་བཞིན་དུ་བཞུད་པ། ཡ་ག་ཅན་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་གཉན་ཞིང་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་རིགས་དང་བཅས་པོ་རྣམས་པ་སོགས་པམ་དུ་རེ་བའི་རྒྱས་ལྡན་རྣམས་ལ་འབགས་པའམ་གཅོང་སློམ་ལྡན་པར་བཅོག་པ་བྱས་པ། ཡང་ན་གཅེས་ཏེ་གདོན་པ་བྱས་པའམ་བརྟན་ཞེས་མཚོང་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་གཉོང་བ། རང་གི་རྒྱུན་གཉན་གོང་དུ་བཀྱུར་བཞེད་མཚོན་ལོས་པའི་རིགས་ལ་མཚོན་པ་དག་ཆག་པ་སོགས་ལྱིན་ཅི་ལོག་པའི་སྤྱོད་པས་དེགས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུགས་སྤོས་ཏེ་རྣམ་ཞིག་གོ་སྐབས་བཅས་ནས་གདོན་པ་རྒྱུས་བར་བྱེད་སྐྱམ་པའི་རྣམ་རྟོག་གཅོར་བྱས་པའི་བསམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་སྐྱུང་བ་གྱིས་གདུངས་པ། མཚོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་དུང་དུ་གཅེར་བྱ་བྱུང་བ། པ་མ་སློབ་དཔོན་ལ་རྒྱུང་འབོག་དང་རྩལ་པའི་ཚིག་གིས་སློབ་བཞིགས་བྱེད་པ། རྒྱ་མིན་གྱི་སྤྱོད་པའམ་བག་མེད་

པའི་སྐྱོད་པ་སོགས་མདོར་ན་ཆེད་པོར་སྐྱོད་པ་སྟེ་རང་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་དང་མི་འཚམ་ཞིང་འགལ་བའི་
ལས་གྱིས་འབྲུང་བའི་ནད་བརྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། མཚན་ཉིད།

མཚན་ཉིད་འབྲུང་པོ་མི་མ་ཡིན་ལ་སོགས། ། ལུས་རག་ཡིད་ལ་ལྷགས་ནས་སྐྱོད་པ་བྱུང། །

མཚན་ཉིད་འབྲུང་བའི་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དང་སྐྱེན་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་འགྲོ་བ་གང་གི་ལུས་རག་ཡིད་ལ་
ལྷགས་པས་དེའི་སྐྱོད་པ་བྱུང་ཉེ་མི་མ་ཡིན་པ་དེའི་གཞུགས་དང་། རང་བཞིན། འགྲོ་འདུག་སྐྱབས་སོགས་དེ་
དང་དེའི་སྐྱོད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། འབྲུང་གདོན་གྱི་ནད་དེ་ཉིད་ལུས་སེམས་ལ་ལྷགས་པའི་རྟགས་སྟེ་སེམས་
ཅན་དེའི་སྟོགས་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་པ་ལས་ལས་གཞན་དུ་འབྲུང་བ་ཡིན། ། དཔལ་ལག་བརྒྱད་པའི་སྐྱོད་པོ་བསྐྱེས་
པར། འབྲུང་བོ་གཞུགས་དང་རང་བཞིན་དང་། སྐྱོད་དང་འགྲོ་སོགས་སྐྱོད་པ་དག ། གང་ཞིག་འདྲ་གང་
བྱེད་པ་རྣམས། ། དེ་ལ་དེ་ནི་ལྷགས་པར་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པའོ། །

ས་བཅད་གསུམ་པ། དབྱེ་བ།

དབྱེ་བ་སྟེ་དང་སྐྱེ་མིན་གྱི་ཟུང་། ། བཞོན་སྐྱོན་ཚངས་པ་སྐྱོན་པོ་བ་ཟུང་དང་། ། ཡི་དུགས་
བྱུང་བམ་བྱུང་སྟེ་མས་གཤེད་བྱེད་དང་། ། རྩ་ལངས་མཚན་སྟེ་སྐྱེ་མ་བྱུང་སྐྱོད་ཀྱི་ཟུང་། ། ལྷག་པ་
ཞེས་བྱའི་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

འབྲུང་བའི་ནད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེས་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་ལྡུང་ཅན་ནམ་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ནད་རིགས་མི་འདྲ་བ་
རྣམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷ་ཡི་གདོན་དང་། ལྷ་མིན་གྱི་གདོན། དྲི་ཟེའི་གདོན། ལྷ་ཡི་གདོན། གཞོན་
སྐྱོན་གྱི་གདོན། ཚངས་པའི་གདོན། སྐྱོན་པོའི་གདོན། བ་ཟེའི་གདོན། ཡི་དུགས་གྱི་གདོན། ལྷ་ལ་བུམ་གྱི་
གདོན། ལྷ་སྟེ་མས་གྱི་གདོན། གཤེད་བྱེད་གྱི་གདོན། རྩ་ལངས་གྱི་གདོན། མཚན་སྟེའི་གདོན། ལྷ་ཡི་
གདོན། དང་སྐྱོད་གྱི་གདོན། ཆན་པོའི་གདོན། ལྷ་ལ་པའི་གདོན་བཅས་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་
པའོ། །

གཤེད་པ། རྟོན་གང་ཡང་མེད་པར་དགོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་ལྷུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྷན་པ་དང་བཅས་
ཟེ་རྟོ་སོགས་ལ་སྤང་ཆེ་བ། འཇིགས་པ་སྟོན་ཞིང་ལས་དྲག་པོ་བྱེད་པ་དང་སྐགས་འཚོམ་བ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་
ངོ། །

༧ རྟོན་པོ་གོ་གཞོན།

རྟོན་པོ་སྟོབས་རྟོན་ཆེན་རྒྱུ་དམར་ལ་བརྟེ། །

རྟོན་པོ་ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ལ་འཚོ་ཞིང་བས་སུ་ག་ཀྱི་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། མིའི་
རིགས་རྒྱུད་དམ་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ་རྟོ་བྱུ་བ་སྟོགས་ཀྱི་གྲིང་པོ་ལིང་གའི་གྲོང་བྱེད་རམ་ཁ་ཡབ་གྲིང་རྣམས་སུ་
ཡོད་པ་དོན་ལ་མེད་པ་མི་མ་ཡིན་གཞིས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེས་གནོད་པ་
གཏོང་བའི་ནད་ལ་རྟོན་པོ་འགོད་ཞེས་འཛོད་པ་དང་། དེའི་ནད་ཉགས་ནི། རྟོབས་དང་རྟོན་པོ་ཆོག་རྒྱུ་བ་སྟེ་
བ། དམར་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེ་བས་ག་དང་ཀྱི་སོགས་མཚོང་བ་ན་དགའ་བས་མཚུ་ནི་སྐག་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཁོ་གཞིར་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་བརྟེ་བ། རྟོན་མེད་དུ་བ། གཏོང་འཇིགས་སུ་དུང་བ་སྟོན་པ། ཁ་བས་མ་
ཚོས་ཀྱང་རྟོབས་དང་རྟོན་པ། གཞིད་མེད་པ་དང་མཚན་མ་སྤྱིར་རྒྱུ་བ། རོ་ཚོ་མི་ཤེས་པ་དང་གཅོང་སྐྱ་མེད་པ་
སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །

༨ ག་བཟའི་གཞོན།

ག་བཟའི་གཞོན་སྐད་དམར་སྐབས་སུ་འཇོག། རྟོན་མེད་དུ་ཞིང་ས་འབྲུག་འབྲེལ་མེད་

སྟེ། །

ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བི་ག་ཅེ་ཞེས་ཕྱེ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྟོན་པོ་དང་མལ་ཆེར་འདྲ་བ་ག་བཟའི་འདྲེ་ཞེས་པ་
དེས་གནོད་པའི་ནད་ལ་བེར་ཉེ། བད་ཉགས་སུ་རོ་གོང་སྟེ་རོ་ཚོ་བའམ་གཏོང་ལྷན་ནས་མི་གཞན་གྱི་གཏོང་ལ་
རྟོ་མི་འོད་པ། སྐད་ཀྱི་གདངས་དམར་བ། སྐབས་སྐབས་སུ་འབོག་རྒྱུ་སྟོན་ཅིང་སེམས་མ་ལལ་བར་འདུག་པ་
དང་། རྟོན་མེད་དུ་ཞིང་ས་གཅིག་ལ་བདེ་བར་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་རྒྱུགས་པ། སེན་མོས་ས་འབྲུག་པ་
དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཏམ་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་བས་ཀྱི་རྟོག་མཚན་སྐྱེད་དགོད་ལ་དགའ་བ། ཆང་དང་
ག་རྟོན་ལ་དགའ་བ། བཞིན་མདོག་འཛུལ་གཅེར་དུ་འགྲོ་བའམ་གོས་ཅི་རྟོད་པ་གོན་པ། ཤིང་ལ་ཉ་བེར་ཉེ་
ཞོན་པ་དང་གནས་སྟོང་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

9 ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་གདོན།

ཡི་དྲུག་ས་ ཡི་དྲུག་ས་ རྫོང་རྩལ་ཕྱེད་པ་སྟེ། ། མི་འཕམ་ཅི་འདྲར་འཇིགས་ཤིང་ཟམ་མི་འདོད། །

རབ་སོང་གསུམ་གྱི་ནང་ཚོན་ཉལ་ཉལ་རྩལ་སྐྱོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པས་ན་ཡི་དྲུག་ས་སྟེ། ཕྱིངས་ན་གནས་པ་དང་ཁ་འཕྲོད་བཏགས་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་མ་ནི་འཇིག་ཉེན་མིའི་ཡུལ་ལ་འཕྲོད་ཞིང་ཁྱབ་པར་གནས་པས་གཞི་བདག་གི་སྐྱོགས་གཏོགས་ཏེ། འདིར་ཕྱི་མ་སྟེ་དེས་གོད་པ་གཏོང་བའི་ནད་ལ་ཡི་དྲུག་ས་གདོན་ཞེས་འཕྲོད་པ་དང་། དེ་ཡང་འབྲུང་གདོན་གྱི་གདོན་པ་སྐྱེ་ལས་ཡི་དྲུག་ས་འདི་ཉིད་མང་ཞིང་ཁྱབ་ཐུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ་རང་འཚོ་བའི་སྐྱད་དུ་མི་ཡུལ་གྱི་བས་སྐྱོམ་ལ་སྟེད་ཅིང་ཡོངས་སྐྱུང་པས་མིར་གདོན་པ་འབྲུང་བར་གྲགས་སོ། ། དེའི་ནད་ཉལ་ས་ནི། ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་རྫོང་རྩལ་ཕྱེད་པ་སྟེ། ལུས་སྐྱེམ་ལ་ཡན་ལག་སྤུང་ཞིང་བས་སྐྱོམ་ལ་གདུང་བ་དང་། མི་འཕམ་ཡང་ན་ཅི་བྱུང་ཡང་འདྲར་བ། འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་དང་། ཁ་ཟམ་ཟ་མི་འདོད་པ་འོང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་དྲི་དང་འབྲུང་ཞེས་དོན་དུ་དྲི་མ་སྐྱར་མེད་པ་སྟོང་བ་དང་། ཉལ་ཉལ་གཙོན་པར་དགའ་བའི་སྐྱང་རྩལ་དག་འབྲུང་བ་ཡིན།

10 བྱལ་བྱམ་གྱི་གདོན།

བྱལ་བྱམ་རྩོམ་གཤམ་འབྲོ་རྒྱུ་པ་རྒྱངས། །

གདོན་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ་རྩལ་མཚོར་གནས་ཤིང་གཞུགས་དབྱིབས་མི་དང་འདྲ་ལ་སྐྱོག་ཆགས་སྐྱོམ་གས་ཀྱི་མགོ་ཅན། ཀར་ལག་གི་སྐྱོམ་དང་རྩལ་མཚོར་དུ་ཤེད་པའི་རལ་བ་ཡོད་པའི་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སོ། ། དེས་གདོན་པའི་ཉལ་ས་སྐྱེན་པའི་གསང་སྐྱོམ་འབྲས་བུ་བྱམ་པའི་དབྱིབས་ལྟར་ཆེ་ལ་རྒྱུམ་པར་སྐྱངས་པ་མ་བཟོ། རོ་གདོང་ནག་ཅིང་དལ་པོར་འགོ་བ། ཆོག་མང་པོ་སྐྱོ་ཞིང་སྐྱལ་པ་སོགས་འབྲུང་དོ། །

11 བྱད་སྟེམས་གྱི་གདོན།

བྱད་སྟེམས་ཤིང་འཇིན་གཅེར་རྒྱུག་གནས་སྟོང་འདུག །

རང་ལ་དམོད་པ་དང་མཐུ་གཏོང་མཁན་ལ་བྱད་སྟེམས་དང་། སྟེམས་ཞེས་པ་འང་རབ་སྐྱགས་སམ་མཐུ་གཏོང་མཁན་གྱི་གདོན་པར་གོ་བས་འདིར་དོན་ལ་གཞན་གྱི་རྩལ་ལས་སྐྱུང་བའི་གདོན་པ་སྟེ། ཚོས་སྐྱོང་རམ་ཡང་ན་མི་མ་ཡིན་ཞིག་བསྐྱལ་བ་ལ་བཏེན་ནས་མཐུ་གཏོང་པར་བྱད་སྟེམས་གདོན་ཞེས་གྲགས་སོ། ། དེས་

གནོད་པའི་ཉམས་སྲུ་ཤིང་དང་བོང་བ་སོགས་འཛིན་ཅིང་ལྷན་གཅིར་བྱས་འབྲུང་པ་དང་། དུར་ཁྲིད་དང་གནས་སྡོད་ཀྱི་གཅིག་བྱས་འབྲུག་པའོང་ལ། ། གཞན་ཡང་སྤྲོམ་མདོ་བཞི་མདོ་ལྟ་བུའི་གད་སྟེགས་ནང་གི་ཚུགས་དང་གི་ཚུགས་དང་གི་ཚུགས་པ་དང་། ལྷག་མིག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཅིའི་ཚུན་གྱེད་པ། ལམ་སྲང་དང་ཤིང་གཅིག་གི་དུང་དུ་བརྟེན་པ་དང་། ཉི་ལྟེན་ཟུང་དང་གཙང་ལ་ཚགས་པ། ཚིག་རྒྱ་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་ །

༡༩ གཡོང་གྱེད་གྱི་གདོན།

གཡོང་གྱེད་རྒྱ་འདོད་དང་ངས་ཚིག་ཟས་མི་འདོད། །

འབྲུང་པོ་གང་གིས་གནོད་པའི་ཉམས་སྲུ་ལྷན་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་གཡོང་བར་གྱེད་པས་ན་གཡོང་གྱེད་གྱི་གདོན་ཞེས་གྱེད་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། བྱད་པར་གྱི་ཉམས་མེད། བཅས་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱ་ལྷག་པར་འདོད་ཅིང་སྦྲོང་བ་དང་ཁ་ཟས་མི་འདོད་ཅིང་མི་སྦྲོང་བ། དང་ངས་པའི་ཚིག་འདོན་ལ་སྐབས་སྲུ་དྲག་པོ་སྟེ། མིག་དམར་བས་བརྟ་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ །

༢༠ རོ་ལངས་གྱི་གདོན།

རོ་ལངས་བཤེན་རྒྱ་གཉིད་ཆེ་རྒྱན་དགའ་འདུད། །

མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་བཤེན་པོར་གྱེད་ཞུགས་ནས་བསྐྱུར་དུ་ལངས་པ་ལ་རོ་ལངས་ཞེས་དང་། དེའང་རོ་ལངས་མཐའ་དག་འབྲུང་གདོན་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འབྲུང་པོ་གང་ཞིག་བཅོ་རོང་ཞུགས་ནས་ལངས་ཤིང་དེར་ལངས་སྦྱུང་ནས་གཞན་ལ་དུག་ཁས་གནོད་པ་ནི་རོ་ལངས་གྱི་གདོན་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། ། དེས་ཟིན་པའི་ཉམས་མེད། བཤེན་གཏམ་སྟེ་ཞིང་གཉིད་ཆེ་ལ་རྒྱན་གྱི་རིགས་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་ཞིང་ཚིགས་ཡོངས་སྲུ་འདར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དེ་དང་མེད་བལ་བྱུང་པར་དུ་དགའ་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ །

༢༡ མཚུན་ལྟའི་གདོན།

མཚུན་ལྟ་ཁ་སྐམ་མིག་འཇུག་གཡོན་གོས་གོན། །

མཚུན་ལྟ་ཞེས་པ་ནི་བོན་ཚས་གྱི་བར་ལས་བྱུང་བའི་དུར་ལྟའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། བོན་ལྷགས་ལྟར་པ་མེས་དུར་ས་ལ་གསུག་སོགས་ཟས་རིགས་གཏོར་ཞིང་མཚོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་སྟེ་དོན་དུ་པ་མེས་ཤི་ཤེས་གྱི་བྲལ་ཡིན་པ་དང་། དེར་འབྲུང་བོ་མི་མ་ཡིན་པ་དང་གཤེད་མ་སོགས་གྱི་ཡོངས་སྦྱུང་ནས་པ་མེས་གྱི་ཆ་ལྷགས་ཅི་བཞིན་སྟོན་ཅིང་ལྷན་མི་ཉེ་འབྲེལ་ལ་བབས་ནས་སྦྱོལ་བ་སོགས་གྱེད་པར་མཚུན་ལྟའི་གདོན་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་

ཉམ་པ་ཡི་དབང་ཏུ་སོང་། ། སྤང་བོ་རང་ལུས་བར་ལ་བཞག ། ལྷ་ནི་གཤེད་མའི་འདྲེ་ཡིས་ཁྱེད། ། ཡིད་ནི་
 སྤང་བོ་འི་ལུས་ལ་ཚགས། ། སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་འཁོར་བར་འབྱམས། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། མཚུན་ལྟའི་
 གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཉམས་ནི། ། ཁ་སྐྱམ་ཆེ་ལ་མིག་ཡང་ཡང་འཇུག་དགོས་པ། སྤོང་གོས་གཡོན་གྱི་སྤྱོད་གས་ནས་
 གོན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་མིག་མིག་སེམས་པ་དང་། བཞིན་རས་རྩུམ་པ། ཀླན་སྐྱམ་པ། མིག་དང་རྩུ་མ་འགྲུལ་བ།
 གཉིད་ཆེ་བ། མེ་དྲོད་རྩུང་བ། བ་དང་ལུ་རམ་ཉིལ་བཅས་ལ་དགའ་ཞིང་ཚོག་འབྲུམ་བ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་
 རོ། །

༡༥ ལྷ་མ་འི་གདོན་དང་། དྲང་སྤོང་གི་གདོན། ཀླན་པོ་འི་གདོན། ལྷ་བ་པ་འི་གདོན།

ལྷ་མ་དྲང་སྤོང་ཀླན་པོ་གྲུབ་པ་བཞི། ། རང་རང་སྤྱོད་ལམ་ཁ་ཟམ་དེ་དང་མཐུན། །

ལྷ་མ་ཞེས་གཟུང་བཅུའི་ལྷེ་བྲག་སྤུར་བུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལྟའི་ལྷ་མ་ཞེས་འཕོད་པ་དང་། ལྷ་
 མཚུན་ནི་རིག་གྱེད་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ན་སྤོན་ལྟ་ཆེན་ཆོངས་པས་གཟུང་སྤུར་བུ་ལྷ་མར་བཞེན་པར་གྲགས་པས་དེ་
 ལྟར་བཏགས་ཤིང་། འདིར་ལྟའི་ལྷ་མ་འམ་གཟུང་སྤུར་བུས་གཞོན་པ་གཏོང་བའི་ནད་ལ་ལྷ་མའི་གདོན་དང་།
 དེ་བཞིན་དྲང་སྤོང་ཞེས་སྤྱིར་གོ་རྒྱུ་ལ་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་རིགས་སྐྱགས་ཀྱི་དམོན་པ་གྲུབ་པའི་མཐུན་ལུས་རྣམ་པ་
 ཞིག་ལ་ཟེར་ཉེ། དེ་ལྟའི་དམོན་པ་ལས་ལྷུང་བའི་ནད་ལ་དྲང་སྤོང་གི་གདོན་དང་། ཀླན་པོ་ཞེས་ལྟའི་ནད་ཏུ་
 རིགས་དང་སོས་པས་ཀླན་པ་སྤྱིར་བཏུ་བའི་བདག་པོར་རྣམས་པ་དག་གིས་གཞོན་པ་གཏོང་བའི་ནད་ལ་ཀླན་པོ་འི་གདོན་
 དང་། ལྷ་བ་པ་ཞེས་རིག་འཛིན་གྱི་གྲུབ་པ་བཞེས་པ་གང་གིས་གཞོན་པ་གཏོང་བའི་ནད་ལ་གྲུབ་པའི་གདོན་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། ། དེ་དག་གི་ཟིན་པའི་ཉམས་ནི་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་དང་ཁ་ཟམ་རྣམས་གདོན་དེ་དང་མཐུན་པ་
 ཡིན་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྤྱིར་བོ་བསྐྱེས་པ་ལས། ལྷ་མ་དྲང་སྤོང་ཀླན་དང་གྲུབ། ། དམོན་པ་སེམས་ཀྱི་
 རྗེས་མཐུན་པ། ། སྤྱོད་ལམ་ཁ་ཟམ་རང་བཞིན་ལས། ། ཅི་འདྲ་གདོན་ནི་དེ་ཡིན་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་
 པ་དང་། འདི་དག་སེམས་ཆེར་ནི་དམོན་པ་དང་སྐྱགས་ཀྱི་མཐུན་ལས་དེ་མཐུན་གདོན་དང་ནད་འབྱུང་བ་སྟེ། མདོ་
 ལས་ལྟའི་བུད་བང་བརྒྱུར་དང་། བུད་དང་མ་ལོ་སོགས་ལ་རིག་སྐྱགས་ཡོད་པས་དེ་ཁྲོས་བས་དེ་མཐུན་གྱི་ཚོ་
 འབྲུམ་དཔག་མེད་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གདོན་འདི་རྣམས་མལ་ཆེ་རིག་སྐྱགས་སོགས་ལོག་པར་གྲུབ་པ་
 ལས་ལྷུང་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྤང་བྱའི་རྟགས།

གང་ཡང་བྱིས་པ་དང་འཁྲིགས་གཅེར་བྱུང་འབྱུང། | རྒྱ་བརྗེས་སློབ་མཁས་མི་བདེ་ཕུན་ཤིང་
ལྷན། |

གོང་དུ་སློབ་མ་ཐག་པའི་འབྲུང་པོའི་གདོན་ནང་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་ཟིན་ན་ཡང་བྱིས་པ་དང་
འཁྲིགས་པ་དང་། གཅེར་བྱུང་འབྱུང་པ་སྟེ་གཅེར་བྱུང་རྒྱ་བ། རྒྱ་བྱེན་དུ་བརྗེས་པ། སློབ་མཁས་མི་བདེ་བ།
གདོན་ནང་བྱུང་ནས་དུས་ཚོགས་ཡུན་རིང་ལོན་པ་སོགས་ནི་བཅོས་མི་ཐུབ་པས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཡན་
ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྟུས་པ་ལས། གཞོན་ལུའི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞིང་། | གཅེར་བྱུང་སྤྱི་བྱེན་དུ་
བརྗེས། | ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་དུས་ཚོགས་ནི། | ཡུན་རིང་ལུང་པའི་གདོན་དེ་སྤང། | ཞེས་གསུངས་
པའོ། |

ས་བཅད་ལྷ་པ། མི་ནོར་བའི་རྟགས།

ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྟེ་སྐོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྦྱོང་བ་སྤང་མཁའ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་བྱེན་པར་དུ་བྱ་
ཤེས་དང་ཡིད་འགྱུར་ཏེ་སེམས་ཁམས་བརྒྱད་རིམ་ལ་འགལ་ཆེན་ཐེབས་པ་ཡིན།

ས་བཅད་རྒྱག་པ། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ།

འབྲུང་པོའི་གདོན་ནང་འདི་སྦྱོང་བྱེད་དང་། བརྗེད་བྱེད། སྤྱིང་འཕྲོས། སྤྱིང་རྒྱ་ དེ་བཞིན་སྤྱིང་ནང་
ཁ་ལེན་གསེབ་བཅས་དང་ནོར་ཉེན་ཆེ་བས་འདི་དག་དང་འབྲུལ་སོ་བསལ་དགོས་ཏེ།

སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གདོན་ནང་དེ་སློབ་མཁས་མི་བདེ་ཞིང་། ཤེས་པ་འཕྲོལ་དག་འཕྲོལ་མེད་སོགས་འབྲུང་བས་ནོར་
ཉེན་ཆེ་ཡང་། འབྲུང་གདོན་ནི་སྤྱི་དང་དུ་ཟེ་སོགས་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཅུང་གི་སྦྱོང་བྱེད་ལོན་
པའོ། |

བརྗེད་བྱེད་ནི་བབ་ཚོལ་མང་ལ་འབྲེལ་མེད་སྤྱི་ཞིང་སློབ་མཁས་མི་བདེ་བ་བཅས་འབྲུང་བས་ནོར་ཉེན་ཆེ་
ཡང་ཞིབ་དུ་བརྟགས་པས་མི་འབྲུལ་ཏེ། བརྗེད་བྱེད་གདོན་འདི་དུ་ཤེས་ཉམས་ནས་སེམས་སྤོངས་བག་དུ་

འབྱུང་ལ་མུན་ནག་དུ་བྱགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ངོ། །

སློང་ཚུ་སླེ་སློང་ལ་ཚུ་སེར་བྱགས་པ་ནི་སྐྱུ་དང་དགོད་ལ་དགའ་ཞིང་སྐྱ་བ་མང་བ་བཅས་ཀྱིས་ནོར་ཉེན་ཆེ་
ཡང་འབྱུང་གདོན་དང་སྐྱོས་སུ་བྱི་ཟེའི་གདོན་ནད་དེ་ལྟས་དང་གོས་ལ་སྐར་བས་བྱི་ཞིམ་སྐོ་བ་དང་རྒྱན་དམར་
པོའི་རིགས་ལ་དགའ་བའོ། །

སློང་ནད་ཁ་ལེ་ནག་པོ་དེ་ནི་མིག་གིས་འབྱུང་ཚུགས་སུ་བལྟ་ནིང་སྐྱོ་སྐྱུང་ལ་གཞན་ལ་རྟེན་འདོད་པས་ནོར་
ཉེན་ཆེ་ཡང་འབྱུང་གདོན་དང་སྐྱོས་སུ་སྐྱུ་གདོན་ནད་ནི་མིག་དམར་ལ་ལྷེ་ལྷུལ་ནིང་ཁ་བྱུལ་ཉལ་བ་ལ་དགའ་བ་
འོང་ངོ། །

ས་བཅད་བདུན་པ། རྒྱ་གཉན།

འབྱུང་གདོན་ནད་འདིའི་སྐྱ་གཉན་དུ་སྐྱོ་བྱེད་དང་། བརྗེད་བྱེད། དེ་བཞིན་སྐོག་རྒྱུང་དང་སློང་རྒྱུང་
སོགས་ཀྱི་ནད་རིགས་འབྱུང་སྐྱ་བ་ཡིན་པས། འབྱུང་གདོན་ནད་རིགས་གསོ་བའི་གོ་རིམ་ཁྲོད་གོང་སྐྱོས་ནད་དེ་
དག་གི་སྐྱ་གཉན་འབྱུང་བར་གཟབ་ཅིང་སྐྱོན་འགོག་བྱེད་དགོས་སོ། །

ས་བཅད་བརྒྱད་པ། བཅོས་ཐབས།

དང་པོ། བཅོས་ཚུལ།

རི་སྐད་དུ། འདྲི་ལ་ཡས་བྱིན་ནད་ལ་སྐྱུན་གྱིས་བཅོས། ། ཞེས་པ་བཞིན་ནད་འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་གདོན་
ཡིན་པས་ཐོག་མར་རིམ་གྱི་རིགས་ཀྱིས་གདོན་བགོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱུན་དཔུང་གི་གཉེན་པོར་
བརྟེན་ནས་འཕེལ་བྱེད་འབྲགས་གསུམ་དུ་རྒྱུར་པའི་འབྱུང་ཁམས་སྐྱོམས་པར་བྱེད་པའོ། །

ལྷ་དང་མེ་མ་དྲུག་ཤིང་ཡུལ་པ་དང་། ། མཁུ་པོ་ལྷ་ལ་ལྷ་ཡི་ཁབ་བར་བཏང་། ། ལྷ་ལ་བྱུང་སྤྱོད་ས་
ལྷ་མིན་ལྷུང་བྱ་བྱིན། ། ཇི་ཟེའི་གདོན་ལ་བ་ལང་ལམ་མཛད་དང་། ། ལྷ་དང་མཚུན་ལྷ་འབབ་ཆུའི་
འགྲམ་བྱ་བྱིན། ། གནོད་སྤྱིན་ཆུ་གཉིས་འདུས་པའི་གནས་སུ་བཏང་། ། ཤིན་པོ་ལམ་མཛད་ཆངས་
བ་བར་བྱ་མཚོད། ། བ་ཟེའི་ལོ་ལྷུང་གི་ཁབ་རྣམས་བཏང་། ། གཏོར་མ་སྤྱིན་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང་ལ་
མོགས་པ། ། ལྷ་དང་པར་དང་རང་འཛིན་པའི་བྱས་སུ་བཞེན། །

དེལ་ཐོག་མར་གཏོར་མའི་ཚོ་གཞི། བཞིགས་སོགས་ཀྱི་གཏོར་མ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གང་བྱང་ལ་རིན་ཆེན་ལྷ་
ཚོགས་དང་། ཇི་ལྷ་ཚོགས། འབྲུ་ལྷ་ཚོགས། མེ་ཏོག་ལྷ་ཚོགས། འབྲས་ཚབ་ཞེས་འབྲས་ཚང་དང་། ལྷམ་
ལྷར། དགར་འོ་མ་ཞོ་མར་གསུམ། མར་ཤེལ་དགར་བྱུང་སྤྱང་གསུམ་རྣམས་ཉེ་ཆ་གསུམ་གྱི་གཏོར་མ་ལེགས་
པར་བཤམས་ལ། བར་བྱ་གཏོར་མ་གཏོར་བའི་ཡུལ་ནི། སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། འབྲུང་པོ། བཞིགས་སམ་ཡི་
དུགས་བཅས་ལ་གཏོར་མ་སྤྱི་མཐུན་ལྷ་དང་བཏང་ལ། ལྷ་དང་། ལྷ་མ། དྲང་སྤོང་། ཡུལ་པ། མཁུ་པོ་བཅས་
ལྷ་ཡི་གདོན་ལ་ལྷ་འི་ཁབ་བར་ཞེས་ལྷ་ཁབ་རམ་མཚོད་ཁབ་བྱ་བཏང་། ལྷ་གདོན་ལ་གཏོར་མ་བྱུང་སྤྱོད་སུ་སྤྱོད་ལ།
དེ་བཞིན་བྱ་ལྷ་མིན་གདོན་ལ་གཏོར་མ་བྱུང་སྤྱོད་སུ་སྤྱོད་ལ། ཇི་ཟེའི་གདོན་ལ་བ་ལང་འགྲོ་བའི་ལམ་བཞི་མཛོད་
ལྷེར་བ། ལྷ་གདོན་དང་མཚུན་ལྷ་འི་གདོན་ལ་སུ་ཆུ་སོགས་འབབ་ཆུའི་འགྲམ་བྱ་གཏོར་བ་དང་། གནོད་སྤྱིན་གྱི་
གདོན་ལ་འབབ་ཆུ་སོགས་ཆུ་གཉིས་འདུས་པའི་གནས་སུ་བཏང་། ཤིན་པོའི་གདོན་ལ་ལམ་བཞི་མཛོད་དང་
ཚངས་པའི་གདོན་ལ་ཤར་བྱ་མཚོད་ཅིང་སྤྱིན་པ། བ་ཟེའི་ལོ་སྤྱོད་སུ་བྱུང་གཏོར་ལ། གཞན་ལང་
གདོན་གྱི་སྤྱོད་སུ་དང་མཐུན་པ་གཏོར་མ་སོགས་གང་དགོས་ཆུ་ཆེར་ཡོད་པས་ཇི་ལྷ་འི་ལྷ་དེ་རིགས་པ་བཞིན་སྤྱང་
ཉེ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཐ་མགང་བྱ་བཞེན་པའི་བྱས་ཚོགས་ནི། གཏོར་མ་དང་། སྤྱིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སོགས་
པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུང་བའི་གདོན་དེ་ཉིད་ཞི་བའམ་གཉེན་པོ་དམིགས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་ན། འབྲུང་བོ་གང་
གིས་ནད་པ་རང་རང་འཛིན་པའི་ཉིན་ཞག་གི་དུས་དེར་གཏོར་མ་སོགས་བཞེན་དགོས་ཉེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་
པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པར། ལྷ་ཡི་གདོན་ནི་ཡར་ངོ་ཡི། ། ཚེས་གཅིག་བཅུ་གསུམ་དག་ལ་འཛིན། ། ལྷ་མིན་
གདོན་ནི་ཡར་ངོ་ཡི། ། བཅུ་གསུམ་མར་ངོ་བཅུ་གཉིས་ལ། ། ཇི་ཟེའི་གདོན་ནི་བཅུ་བཞི་དང་། ། བཅུ་
གཉིས་དག་ལ་འཛིན་པར་བྱེད། ། ལྷ་གདོན་ཚེས་ལྷ་ལ་འཛིན་བྱེད། གནོད་སྤྱིན་གདོན་ནི་ཡར་ངོ་ཡི། །
ཚེས་བདུན་བཅུ་གཅིག་དག་ལ་འཛིན། ། ཚངས་པ་སྤྱིན་པོ་ཡར་ངོ་ཡི། ། ཚེས་བརྒྱད་བཅོ་ལྷ་དག་ལ་
འཛིན། ། ཤིན་པོ་བ་ཟེའི་སོགས་མར་ངོ་ཡི། ། ཚེས་གཅིག་ཚེས་དགུ་བཅུ་གཅིག་ལ། མཚུན་ལྷ་གནམ་ལྷོང་ཚེས་
བཅུ་དང་། བརྒྱད་དང་དགུ་པ་དག་ལ་འཛིན། ། མཁུ་པོ་ལ་སོགས་གཞན་དག་ནི། ། སལ་ཆེར་དུས་དེའི་
སྤྱན་མཚམས་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་དེ་ཡི་ལ། བ་ཟེའི་གདོན་མ་གཏོགས་པའི་གདོན་ཐམས་ཅད་ལ་མི

མར་ཞེས་བྱ་ཞེ། ། བཟང་བྱུག་རྣམས་ལྷན་གདོན་ལས་སྐྱུར་བྱ་གྲོལ། །

ཅན་དན་དགར་མར་དང། ལྱར་ལྱམ། ལྷག་སྒྲེལ། འབྲས་བུ་ཨ་བར་རྣམས་གསུམ། བྱ་གི་ཉེ་ག་བྲ།
སྐྱེར་བ། སྐྱོན་ཤིང། ཚེ་བསྐྱེད་མོ་གསུམ། གན་དཔ་ཤ། དུག་མོ་ཉུང། ལུ་ཤེལ་སྒྲེ། ཡུངས་དགར། སྐྱོ
རྒྱ་སྐྱོས། ལྷག་པ། སྤི་ཡང་ལྷ། དབྱི་མོང་དགར་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་ག་ ལུ་རྟ། ཉོང་ལེན། བོང་དགར་པོ། ཉོང་
རོས། བསྐྱང་དང་རྟ་བོང་ར་ལྷག་བཅས་པའི་གཅིན་ལྷག་རྣམས་མར་རྟིང་ལ་སྐྱུར་བ་ལྷན་འདེབས་ཞེས་སྐད་
ཆེན་པོས་བོས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འབྱུང་བའི་གདོན་གྱིས་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་ལྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྐད་ཆེན་
པོས་ད་རྣམས་ཤོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐབས་མར་ཞེས་བྱ་ཞེ། དེ་བཟང་བ་དང། ལྷག་པ།
ཡང་ན་རྣམས་ལྷན་གདོན་ལས་སྐྱུར་བྱ་གྲོལ་བར་འབྱུར་དོ། །

འཇུག་མེས་པའི་སྐབས་ཡིག་སྐྱོགས་བསྐྱོགས་ལས། ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་མར་སྐུལ་བཞི། ལོ་མ་སྐུལ་བཞི།
སྐྱང་སྐུལ་བཞི། བལང་གོ་བ་བསྐྱོགས་པ་ཡི། ། བྱེ་མ་དག་ལྱང་སྐུལ་བཞི་སྟེ། ། སྐོག་སྐྱུ་བརྒྱ་དང་ཨ་ལུ་སྐྱང་སྐུལ་
ལྷ། ། ཆེ་བ་གསུམ་ནི་ཉེས་འབྱུར་སྐྱང་བྱུག་ལྷ། ། ཞིབ་བཏགས་སྐབས་མར་བྱས་པའི་མར་དེ་ཡིས། ། མི་ཡི
འཇིག་རྟེན་འདིར་གནས་གདོན་ལྱུང་འཛོམས། ། ཉེས་གསུམ་ལྱུང་དང་བྱང་པར་འདུས་གདོན་སེལ། ། རྩོ
རྩོ་ལྟ་ཡི་མར་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ། དེའི་མིང་དཔར་ལྱང་གདོན་གྱིས་སྐྱགས་མི་རྟེན། ། ཁོང་དུ་འབྱུང་དང་རྣམ་ལྷན་གསུམ་
ལྱུར། ། གདོན་ལྱུང་ཞི་བྱེད་འཇིགས་བྱེད་གཏོང་བར་བྱེད། ། ཅེས་པའི་རྩོ་རྩོ་ལྟ་ཡི་སྐབས་མར་ནི་ཤིན་ཏུ
བསྐྱགས་པར་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་གསོ་རིག་ལྱུང་འདུས་ལས། འབྱུང་གདོན་ནད་འདིར་ཚོགས་པར་གསུམ་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ་
ནི། ཚོགས་སྐྱེ་བཅོས་བྱུང་མོང་བཞི་བའི་གསོ་བཞི། ཨ་གར་སོ་སྐྱ་དང། བྱེ་རིང་སེམས་བདེ། སྐོག་འཇིན་
བཅུག་ཅིག་ རྣམ་ཤེས་སོར་འཇུག་ རྣམ་བསམ་འཕེལ་སོགས་སྐབས་བབས་དང་བསྐྱུན་ནས་གཏོང་བ་དང།
དེད་གསང་ལྱང་གི་ལྷག་སྐྱོད་དུ་ཆེར་རྗེའི་ལྷག་བཞེས་ཟིན་ཏིག་ཏུ་བཞོད་པའི་ཤིང་ལྱུང་ཉེར་གཅིག་ལྷག་དང་
སེང་གེ་སོགས་གཅན་གཟུན་གྱི་རིགས་དང་རྒྱ་མཚོར་གནས་པའི་སྐོག་ཆགས་གདུག་པའི་ཤ་དང་མཁྲིས་པ་གང་
འཚམ་བསྐྱུན་ཏེ་ཏིལ་མར་བསྐོས་བསྐྱུད་པ་དང་བསྐྱུག་གསུམ།

བར་དུ་འཇམ་པོས་བྱིད་ལ་གསོ་བ་ནི། དེ་དུ་དམར་བའི་སྐྱིང་འཕྲོལ་སྐྱེར་བ་དང། མི་ལྷོ་གའི་མན་
རག་ཨར་བརྒྱད། ཨ་གར་བཅུ་བདུན། ལྱང་སྐྱོར་ཉེར་གཅིག་སོགས་གང་རིགས་གཏོང་བ་དང། ལྱང་པར་
རྒྱུང་འབྱུགས་གང་ཤས་ཆེ་བར་རྩོ་ཉེར་ལྷག་ ཆེ་གང་འཐབ་པར་སྐོག་འཇིན་ལོར་དུ་བཅས་ནད་གཞིའི་
བསྐྱོངས་སྐྱུག་ལ་བསྐྱེན་པའི་བཅོས་རྣམས་རིག་པས་དཔྱད་དེ་གཏོང་དགོས་སོ།

ཐ་མ་སྐྱུན་དབྱེད་དུག་པོས་ས་མཐར་སྐྱེལ་པ་ལ་ལྷུང་ལུ་ལིང་ཆང་དང་སྐྱུར་བ་འདམ་ཐག་བྱས་པའི་རིལ་

བུ་ལུ་ལུ་མང་གིས་གཏོང་བའམ། ལྷུང་ཚོང་དྲག་པོའི་སྤྱི་དུ་སེང་གེའི་ཤ་དང་། ཡར་ནག་ བྲག་ལྷན་ འཕྲོང་སྤྱིང་། ཤིང་ཀྲན་ ལ་ཕུ་ཚལ་ རྩ་ཉི། ལི་ཤི་བཅས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཞིང་། རིག་པ་མཚོག་གི་རྒྱུད་ལས་ བཤད་པའི་དོ་རྩེ་སྐྱོན་མར་དང་། ཚན་དན་ཉེར་ལྷའི་སྐྱོན་མར་བཟའ་ཕུ་འཇུག་པ་དང་། ཉོན་ལུ་ལྷ་སྐྱོན་ སོགས་གཏོང་། གཞན་མན་དག་གྱེ་བ་རིང་བསྐོལ་ནས་གསུངས་པའི་གདོན་བཤམ་གནམ་ལྷགས་ལའོར་ལོ། གདོན་བཤམ་དོ་རྩེ་ས་ལམ། གདོན་བཤམ་གནམ་ལྷགས་ཐོག་མདའ་སོགས་གང་འཚམ་གཏོང་བ་ཞེས་གསུངས་ སོ། །

༧ དབྱེ།

དབྱེད་དུ་མི་བཅས་ བཅོས་ དགོས་ རིགས་ ལྷུང་ བ་ དཀར་ བྲག་ མཚམས་ དང་། དྲག་ བདུན་ གསང་། དཔལ་ཁབ། ལྷགས་ཁབ། སོ་རོག་མིག་ གོ་ཚེན་གོ་རྒྱུང་། རྐྱེ་རྒྱུང་། ཡན་རྒྱུང་། སྤྱི་བོའི་གཙུག་ ཚེ་ནག་ གཉིས་ཀྱི་མཁོ། ཡ་མཚུའི་སྤྱིང་། རྐང་མཐིལ་བོལ་གོང་འཕར་ཚ་རྣམས་གང་འོས་ལེགས་ པར་དབྱེད་ནས་ བསྐྱེག་པར་བྱ་ཞེས་གསོ་རིག་ཀྲན་འདུས་ལས་གསུངས་སོ། །

(བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ འཇུང་གདོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱེན་དང་ནད་ཉལ་ས་རྣང་རྒྱལ་གྱི་ལྷུང་ཚོས། བད་ཐོག་གི་རིན་ཐང་སོགས་རི་རྩུར་ ཡིན་ནམ།
- ༢ འཇུང་གདོན་ནད་འདྲེའི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་རྐྱེག་རྒྱུར་རང་བཞིན་དང་། བད་ཐོག་རྣང་རྒྱལ་གྱི་དངོས་ཡིད་ རང་བཞིན། བད་ཐོག་མདོན་རྒྱལ་གྱི་ཡ་མཚན་རང་བཞིན་སོགས་རི་རྩུར་ཡིན་ནམ།
- ༣ འཇུང་གདོན་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ནད་ཉལ་ས་མདོན་རྒྱལ་དང་སྐྱོན་བཅོས་ཚ་དོན་བཅས་རི་རྩུར་ཡིན་ནམ།
- ༤ འཇུང་གདོན་ནད་གྱི་སྐྱོན་དབྱེད་གཉེན་པོ་མལ་ཆེ་བ་ཉེས་གསུམ་དབང་དུ་བཤད་ན་འདུ་བ་རྒྱུང་གི་ གཉེན་པོ་ལྷགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི།

བའི་དུག་ལས་ལྷུང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱལ་མཚོས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྷན་
 ཐབས་ལས། ལྷ་སྐྱེན་སྡིང་སྡོམས་ཞན་ལ་ལྷ་ངན་དང་། ། ཡིད་མི་བདེ་དང་སེམས་ལས་ཆེ་བ་དང་། ། ཟས་
 ལྷོད་མི་འཛོད་པ་ཡིས་སྐྱེན་བྱས་ཏེ། ། ཉེས་པ་འབྲུགས་པས་སྡིང་དཀྱིལ་འདབ་བརྒྱད་དཔུས། ། ཇམ་ལྷུ་ཉིའི་
 ལྷོང་འོག་སྡོགས་བཞི་ཏེ། ། ལྷུས་ཡིད་ན་མིག་རྣ་སྡེ་ཚོགས་དྲུག་གི། ། ཚ་གནས་མདུན་གྱི་འདབ་མ་ན་བའི་
 ཚར། ། སམ་ཆེར་སྲིན་ལག་བརྒྱད་དེ་གདོན་ཞུགས་ཏེ། ། འོག་གི་རྩ་ཉིར་སོང་པས་ཡིད་ལམ་བཀག། ། དེ་
 ཡིས་ཡིད་ལམ་འོག་ཞུགས་ཤེས་པ་གཡེང་། ། དྲན་པ་ཉམས་ཏེ་སྡོམ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷུང་
 རོ། །

གཉིས་པ། དབྱེ་བ།

དབྱེ་བ་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས་པ་དང་། ། ཡིད་གདུངས་དུག་གདོན་ལས་ལྷུང་བདུན་
 དུ་བཤད། །

དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྐྱེ་བ། ལྷུང་ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད་དང་། མཁྲིས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད། ། བད་ཀན་
 ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད། འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད། ཡིད་གདུངས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད། དུག་ལས་
 ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད། གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་སྡོམ་བྱེད་བཅས་བདུན་དུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ། བད་ཉམས།

ཡིད་གྱི་ལམ་འོག་དྲན་པ་ཉམས་སྡོམ་བར་འགྱུར། །

ཡིད་གྱི་ལམ་འོག་པར་ཞུགས་ནས་ཤེས་པ་གཡེང་ཞིང་དྲན་པ་ཉམས་ནས་སྡིང་ན་བ་དང་། ལྷོ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ། དྲན་པ་རྣམས་འབྲུགས་ཤིང་ལྷུས་གྱི་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་མི་ཚོར་ཏེ་ཉམས་ལ། ཚཱ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་པ་མེད་པ་ལྷུང་སྡོམ་པར་འགྱུར་དོ། ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྡིང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས།
 དེ་ཡིས་སྡོམ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ། དྲན་པ་འབྲུགས་ཞིང་ལྷུས་གྱི་ནི། ། བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་ཏེ། །
 ཤིང་ཉམས་ལྷུང་བ་ནི། ། མེད་པ་ལྷུང་སྡོམ་པ་ནི། ། ཀྱུན་ཀྱང་བསམ་པ་མེད་པར་སྡོམ་དེ། ། ཅེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། མི་ཚོར་བའི་ཉལ་སྐྱེས།

སློང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས། ཤིང་ཉལ་ལོ་སློང་བ་ནི། ། མེད་པ་ལྟ་བུར་ཚོམ་པ་ནི། ། ཀུན་ཀྱང་བསམ་པ་
མེད་པར་སློང། ། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སློང་བྱེད་ནད་འདིའི་མི་ཚོར་བའི་ཉལ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ལོ་སློང་བ་མེད་པ་
བཞིན་གང་གི་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་སློང་པ་ཡན་པར་ལྷུང་ནས་རང་དབང་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལོ། །

ལྷ་པ། འབྲུལ་སོ་བསམ་པ་བ།

སློང་བྱེད་ཀྱི་གདོན་འདི་འབྲུང་གདོན་དང། བརྗེད་བྱེད། སློང་འཕྲོས། རྫོག་རྒྱུང་བཅས་དང་འབྲུལ་སོ་
ཆེ་ཉེ། འབྲུང་གདོན་ནི་རྫོ་སེམས་མི་བདེ་ཞིང་ཤེས་པ་འཕྲོ་ལ་དག་འཕྲོ་ལེས་མེད་སོགས་ཀྱི་ན་ཚུལ་རྣམས་པས་ནོར་
ཉེན་ཆེ་ཡང་། སློང་བྱེད་ཀྱི་གདོན་དེ་སློང་པ་ཡན་པར་འབྲུང་བས་རང་དབང་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལོ། །

བརྗེད་བྱེད་དང་སློང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཏུས་གདོན་ཟས་སློང་སླེབ་གྱིས་ཉེས་པ་འབྲུགས་ཤིང་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་
བྱགས་ལྷགས་ནས་ཡིད་ལམ་བཀག་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་གཡེང་ཞིང་དུན་ཤེས་འཚོལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཉལ་སྐྱེས་
མཚུངས་པས་ནོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཟླ་སྐྱེས་པས་མི་འབྲུལ་ཉེ། བརྗེད་བྱེད་ནི་གཙོ་བོ་དུན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་པ་
རབ་ཏུ་ཉལ་སྐྱེས་ཉེ་སེམས་རྫོངས་བཀག་ཏུ་འབྲུང་བ་ལོ། །

སློང་འཕྲོས་ནི་ཤེས་པ་འཕྲོ་ཞིང་དོན་མེད་སློང་མི་དག་འ་ལ་ལུ་ཚོར་སྐྱེ་བས་ནོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་། སློང་ལ་
རྒྱུང་ལྷགས་པའི་འཕྲོས་པ་ནི་དབྱུགས་ཀྱི་རྩམ་པ་རྫོང་ཅིང་མགོ་བ་ལོ། །

རྫོག་རྒྱུང་གི་ནད་དེ་ཤེས་པ་འབྲུལ་ཞིང་གཏམ་འཚལ་འཚོལ་སྐྱེ་བ་དང་སློང་འཕྲོ་བ་བཅས་ཀྱིས་སློང་བྱེད་
དང་ནོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་། རྫོག་རྒྱུང་ནི་ཤུ་ཡིས་འདེབས་ཤིང་ཟས་སློང་མི་ལྷན་པ་ལོ། །

དུག་པ། ལྷ་གཉན་བ།

སློང་བྱེད་ནད་ཀྱི་ལྷ་གཉན་ཏུ་བརྗེད་བྱེད་དང། སློང་རྒྱུང་། རྫོག་རྒྱུང་བཅས་ཀྱི་ནད་འབྲུང་སྐྱེ་བས།
ནད་འདི་གསོ་བའི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲིམ་གོང་སློང་ནད་རིགས་དེ་དག་མི་འབྲུང་བར་དོ་སྐྱོང་བྱ་དགོས།

བདུན་པ། བཅོས་ཐབས།

དང་ཡོ་མིན་འཇུག་བྱ་གཞི་ལམ་བསལ་ཕྱིར། ། བསྐྱེད་མཉམ་ཉམས་ལྷན་གྱིས་སྐྱེས་གཏུག་བསལ་
ཕྱིར། ། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཉེ་ཆེ་ཆུ་ག་དང་། ། རྫོན་ཤིང་ཐལ་ཉེས་ཕྱུང་ཕྱིར་བཞི་གཉིས། །
ཚུལ་སྤྱོད་ཉེ་ཆེ་ཆུ་ག་ཚེད་ཕྱི་ཡུལ། ། ལྷ་ག་གེ་སར་ད་ལིས་དོང་ག་བཅོད། ། མེ་འབྲུ་ཕྱི་ཉེང་ག་དང་
གཞོ་ལ། ། དེ་ཕྱི་མོང་ལྷ་ཐལ་ཚན་དན་ཕྱག་པ་རྣམས། ། མར་རྒྱུང་དགེ་བའི་རྫོན་མར་ཞེས་ཕྱི་
ཉེ། ། རྩ་མོང་བསྐྱེད་ལུས་ཚུས་རྫོུ་ཕྱིར་འཛོམས། །

ཡིད་འཇུག་ལུགས་ལམ་མན་དུས་བཀག་པ་དེ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱང་ལ་རྒྱུམ་གྱིས་བསྐྱེད་མཉམ་ཉམས་བྱ་
དང་བདུན་ཚེ་རྒྱུམ་ལུས་རྫོུ་ལུམས་བྱ་བ་དང་། བད་གན་ལ་ཕྱི་རྒྱུད་ལས་རྒྱ་ལས་རྒྱགས་གཏོང་བ་དང་།
མཁྱིས་པར་སྐྱེས་ཏེ་བཤམ་བཏང་། རྒྱག་ལ་གཏར་བ་སོགས་ཉེས་པ་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་གཉེན་པོས་ལུགས་ཉེས་
པ་རྒྱུང་བར་བྱ་བཀའ་ཆེ། དེ་ནས་མར་རྒྱུང་དགེ་བའི་རྫོན་མར་ཞེས་བྱ་བའི། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། ཉེ་ཆེ་ཆུ་
ག་ཉེ་མ་ལུ་ཉེ་སྐམ། རྫོན་ཤིང་། ཐལ་ཉེས་ཏེ་ལུགས་ལྷན་གྱིས་མཉམ་ཉམས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ། རྩུང་བ། རྩུང་བ། པར་ཆི་ཞེས་ལོ་
མའི་སྐད་དོད་ཡིན་ལ། བེ་རྫོན་ལས་ཤིང་མར་རྩུང་ལོ་མ་དང་རྫོང་བོ་གཉིས་ལ་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཡང་འོ་མ་
ལུའི་ལོ་མ་དང་རེ་རལ། ཡང་ན་ལྷ་མཁན་དང་མི་མི་ཡིང་གི་ལོ་མ། རྩོ་རྩེ་ཆེ་རྣམ་མཚོག་གིས་ཤིང་མར་རྩུང་དང་
སེང་རྩོམ་སྟེ་ལྷ་མཁན་གཉིས་ལ་འོས་འཛིན་པ་སོགས་བཞེད་རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་བས་དབྱུད་པར་ལྷ། ལྷ་སྟོན།
ལུ་ཉེ། ལྷ་ག་ཚེད། སྤི་ཡུལ། ལྷ་ག་གེ་སར། ད་ལིས། དོང་ག། བཅོད། མེ་འབྲུ། ཕྱི་ཉེང་ག། གཞོ་ལ།
དེ་ཕྱི་མོང་། ལྷ་ཐལ། ཚན་དན་དགར་པོ། ལུགས་པ་རྣམས་རྫོུ་ལ་མར་རྒྱུང་མཚོག་ཡིན་པ་དེ་དང་སྐྱེད་པའི་རྫོན་
མར་གྱིས་ནི་རོ་བཅོལ་བའི་བྱ་བསྐྱེད་ལ་ལུས་ཀྱི་ཉམས་རྫོུ་བས་རྒྱས་པ་མ་ཟད། རྫོུ་ཕྱིར་འཛོམས་པ་དང་། ཡིད་
གཞུང་བ། དུན་པ་རྒྱུང་བ། བཀྱ་ཤིས་པ། ཆེ་རིང་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་ཡོད་དོ། ། གཞན་རྫོན་རྫོུང་
རིགས་ནི་གསོ་རིག་གུན་འདུས་ལས། རྫོན་དུ་འགྲོང་ཆེ་ཨར་བརྒྱད་དང་། མི་མ་ལའི་མན་ངག་སེམས་བདེ།
རྣམ་ཤེས་སོར་འཇུག་བཅོལ་དུག་རྫོན་མར་སོགས་ཟབ་པའི་རྫོན་རྫོུང་གང་རིགས་ནད་ཉེགས་དང་བསྐྱེད་ནས་
གཏོང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བསྟེན་པར་བྱོལ། །

བརྒྱད་པ། སོས་པའི་ཚད།

▲ ① དབང་ཚའི་དོན་གཤམ་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་རྫོགས་ཡིད་གསལ་བ། ། ལྷན་བྱུངས་
ཐ་མལ་བར་གནས་པ། ། ལྷོ་བྱེད་དང་བྲལ་མཚན་མ་ཡིན། །

གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཚའི་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་མ་ལུས་པ་དང་། རྫོགས་ཤིང་ཡིད་བྱི་འཛིན་པ། དྲངས་མལ་སོགས་པའི་ལྷན་བྱུངས་རྣམས་ཐ་མལ་བར་གནས་ཤིང་མ་ལུས་པ་དག་ནི་རྫོགས་
བྱེད་བྱི་གདོན་ལས་ཐར་ཞིང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། །

ས་བཅད་དང་ཕོ། རྒྱུ་ལས་གྱུར་པའི་རྫོགས་བྱེད།

རྒྱུ་ལས་གྱུར་པའི་རྫོགས་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཉེས་གསུམ་ལས་རྒྱུ་ཞིང་ལུགས་པར་གྱུར་པ་ལས་ཡིད་བྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རྫོགས་པའི་ལམ་མཐུ་གར་ལྷགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་
ཡིན།

དང་པོ། ལྷ་བྱེད།

གཞི་ནས་རྫོགས་ལས་ཞབ་པ་ལ་ལྷ་རབ་བྱིས་གདུངས་པ་དང་། སེམས་ལས་ཆེ་བ། ཟས་རྫོད་མི་འཕྲོད་
པ་སོགས་རྫོགས་བྱེད་གདོན་རྫོགས་ལྷ་བྱེད་ལྟེང་། རོ་ཁ་བ་དང་ལྷས་པ་ཡང་ལ་རྫུབ་པའི་ཟས་རྫོམ་དང་རྒྱུ་ལུགས་
པར་བྱེད་པའི་རྫོགས་ལམ་འགུ་བཞེན་པ་ལས་རྒྱུར་གྱུར་བྱི་རྫོགས་བྱེད་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བད་ཉལ་ས།

དེ་རྟོགས་རྫོགས་བྱུར་བ་ཤམ་མ་ལྷ་བར་རྫོགས། ། མར་ཏུ་རྫོགས་ཞིང་ཏུ་འཕྲོམ་བྱེད་པ་དང་། ། མིག་
ལྷན་དམར་པ་ཤ་ཟས་ལྷན་སྤང་། །

① བརྒྱད་པའི་རྫོགས་བྱུངས་ལས་དྲངས།

དུངས་པ་བཏབ་ལ། ལྷ་ཡི་འདམ་འཐག་ཉིན་མེད་ལ་བྱས་ནས་མོ་རོག་གི་སྐྱེ་ལྷ་རྒྱུ་དུས་ལྷ་ལ་ཚད་ལྷ་རྒྱུ་
གཏུག། དེ་ལ་འོ་མ་ལྷག་པ་དང་མར་རྣིང་པ་བཏབ་ནས་ལྷ་ཐག་ཚོད་པར་བྱ། དེའི་སྣོད་དུ་བཟང་བྱག་ཉེ་ཅུ་
གང་ལྷ་རྒྱུ་ལུ་མི་ཤི་རྒྱ་ཉི་ལྷག་སྣེ་ལ་གོ་ལ་རྣམས་ཁ་ཚར་དང་བྱ་རམ་བཏབ་ལ་འདྲེས་པར་དུ་ལྷགས་ནས་བཞེན་
པར་བྱ་སྟེ། མོ་རངས་ཉོ་སྤོང་གི་དུས་སྤུ་ཆ་ཡི་བྱིད་ནས་བཏབ། དེའང་དང་པོ་ཨ་རུ་ར་ཅམ་བཏབ། དེ་ནས་
རིམ་པས་ཆེར་སྐྱེད། གལ་ཏེ་གཏོང་ཐབས་འདི་དང་མི་ལྡན་ན་ཕན་པ་ལྷ་ཅི་ཆེ་ཡི་བར་ཚད་དུ་འལྷུར་བས་ཐབས་
དེ་རྣམས་བྱ།

ཁ བྱ་ལྷུང་ལྷ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།

ཡང་ན་བྱ་ལྷུང་ལྷ་པོ་རྒྱ་ཉི་མ་ཉམ། ། རིམ་བྱ་བྱས་ཏེ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བསྐྱེད་བཞེན། །
རྒྱ་ཉི་མ་མར་དང་རྒྱས་ཆེན་སྐྱབ་མར་དང། ། ཡོ་ག་ཡོ་མར་གཞེན་གར་ཚང་བཞེན། །

ལྷ་ལྷུང་གི་བྱ་ལྷུང་ལྷ་པོ་དང། རྒྱ་ཉི་མ་མར་ཡི་ལྱ་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་གཅིག་གཉིས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་
ལ་བཞེན་པར་བྱ་བ་དང། རྒྱ་ཉི་མ་སྐྱབ་མར་དང་མི་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་མར་ལྷུ་ལ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང།
ཡོ་ག་དང། ཡོ་མར། མི་ལ་སོགས་པའི་གཞེན། གར་ཚང་བཅས་ཁ་ཟས་སྤུ་བཞེན་པར་བྱ་དགོས།

ག ཨ་རུ་དགུ་པ།

ཨ་རུ་ཚ་བ་གསུམ་དང་ཅི་ལྷ་ག། ། འུ་སྤུ་ལ་ལ་ལུད་དང་ཁ་རུ་ཚ། ། ལྷུ་ཚ་ལྷ་རམ་ལྷུར་བའི་
བྱི་མ་བཞེན། །

ཨ་རུ་ར་དང། ཚ་བ་གསུམ་ཉེ་མ་ཤི་སོགས་ལ། ཅི་ལྷ་ག འུ་སྤུ། ཁ་རུ་ཚ། ལྷུ་ཚ་རྣམས་ཚ་མཉམ་པ་
བྱར་མ་དང་ལྷུར་བའི་བྱི་མ་ཉེ་ཨ་རུ་དགུ་པའི་སྦྱོར་བ་འདིའང་རྒྱང་ལས་ལྷུར་པའི་སྦྱོ་བྱེད་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་
ནོ། །

(3) དབྱེད།

ཁྱད་པར་རྒྱང་ལས་ལྷུར་ལ་འཇམ་ཆེ་བ། ། ལྷུང་གསང་རྣམས་སྤུ་མི་དང་ལྷུར་མ་བྱ། །

རྒྱང་ལས་ལྷུར་པའི་སྦྱོ་བྱེད་ལ་སྤྱི་རྒྱང་ལས་ལྷུང་ལས་འཇམ་ཆེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྤྱི་འཇམ་བྱ་བ་དང། ལྷུ་
མདུན་གྱི་རྒྱང་གསང་སྟེ། ལྷ་རྣོང་ཚོགས་པ་དང་པོ། དཀར་ནག་མཚམས། ལྷག་པ། བདུན་པ། ལྷི་
གཙུག་རྣམས་སྤུ་མི་དང་ལྷུར་མ་གང་འོས་གདབ་པས་ཕན་ནོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། མཁྲིས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་རྩོམ་བྱེད།

མཁྲིས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་རྩོམ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཉེས་གསུམ་ལས་མཁྲིས་པ་འཇམ་ཉེད་འབྲུགས་པར་ལྷུང་བ་
ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་མམ་བྱ་གར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་རྩོམ་བྱེད་པའི་
ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུན།

གཞི་ནས་སྒྲིང་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་མུ་རན་གྱིས་གདུངས་པ་དང་སེམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་རྩོམ་བྱེད་གདོན་རྒྱུའི་
རྒྱ་རྒྱུན་སྟེང་། རོ་ཚ་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྣོ་ཚ་སོགས་དང་ལུང་པའི་བཟང་བཟུང་རིགས་བརྟེན་དྲགས་པ་དང་།
རྩོད་ལམ་དྲག་ཤུལ་དང་འགོ་ལས་དག་གིས་ཉེན་པ་སོགས་ཟས་སྦྱོད་མི་འཕྲོད་པ་བརྟེན་པས་ཉེས་པ་མཁྲིས་ཤས་
ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་བའི་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་གདོན་ནད་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བད་ཅུགས།

མཁྲིས་ལྷུང་ཁོ་བརྟེན་བསེལ་འདོད་མིག་རྒྱ་མེད། ། མེ་དང་རྣམ་མ་མིག་སྐྱར་མཚོང་བར་
བྱེད། །

མཁྲིས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་རྩོམ་བྱེད་ནི། གཞན་ལ་རྟོགས་མཚུངས་བསྐྱེད་སྟེ་ཁོ་ཞིང་ཁུ་རྒྱུར་དང་པོར་བས་
བརྟེན་ཅིང་རྒྱག་པ། བསེལ་བའི་གནས་སུ་འདུག་འདོད་སྦྱེས་ཤིང་རྒྱ་ཡར་མོ་སོགས་ཁ་ཟས་བསེལ་གྱི་རིགས་
འདོད་པ། མིག་སྒྲིབ་དང་རྒྱ་མདོག་སེར་བ་ལ་ལྷུས་ཀྱི་མདོད་ཅིང་སེར་བ། མེ་མི་རྣམས་བར་མེ་འབར་རོ་ཞེས་སྐྱ་
བ། མར་མེ་མེད་པར་མེ་མེ་མཚོང་བ་སྟེ་མེ་འོད་འདྲ་བ་དང་། ཉེན་པར་རྣམས་མེ་མེད་པར་རྣམས་མ་འདྲ་བ་མིག་
སྐྱར་མཚོང་བར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་རྒྱུ་ལ།

ཞེས་གསུམ་པ་ལས་མཁྲིས་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་ལ་ཐོག་མར་ནད་གདོན་གྱི་དྲི་མས་སྤྲུགས་པའི་
ཡིད་གྱི་བྱ་གཉིད་བཤལ་དང་ཚ་རྫོང་ས་དྲག་པོས་དག་པར་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལུས་པ་བསེལ་རྒྱུ་ལྷན་དང་
གཏར་ག་སོགས་དཔྱད་ལ་བརྟེན་ནས་གསོ་དགོས།

༢ གཉེན་ལོ།

(༡) ཟས་རྫོག་།

ཟས་སུ་ལྷག་པ་ར་བྱེད་པ་གསར་བ་ལྟེན།

རྒྱན་ཏུ་ཟས་སུ་ལྷག་ཤིང་། མཛོ་རྟོལ་སོགས་ར་བྱེད་གྱི་ཤ་གསར་བ་ལྟེན་ན་ཕན་ལ། རྫོག་ལམ་བསེལ་
གནས་སུ་དལ་བྱར་རྫོག་དོ། །

(༢) ལྷན།

༡ དམ་ལྷ་ལ།

མཁྲིས་ལྷར་དམ་བྱུར་བྱིད་གསེར་མེ་རྟོག ། ཨ་བྱ་ར་དང་ཕི་ཕི་མིང་གིས་རྫོང་། །

མཁྲིས་པ་ལས་ལྷར་བའི་རྫོགས་ལ་ཚ་བ་དག་པར་སྤྱང་ཆེད་ཏུ་དམ་དང་། ཏུར་བྱིད། གསེར་གྱི་མེ་རྟོག
ཨ་བྱ་ར་མཚུར་དང་། ཕི་ཕི་མིང་རྟེན་དམ་ལྷ་པའི་བཤལ་བཏང་བར་བྱ།

༢ ཉིག་ཏུ་བདུན་པ་སོགས་གྱི་རྫོགས་ལ།

ཉིག་ཏུ་མ་རྩ་བུ་རྩ་བ་ཤ་ག ། རྩོད་ལེན་གྱུར་གྲུ་མ་རྫུ་རུའི་སྤྱེ་མ་བཏང་། ། x x x x ཉིག་

ཏུའི་རྫོགས་མར་རྫོང་། །

ཉིག་ཏུ་བདུན་པ་སོགས་ཉིག་ཏུ་དང་། མ་རྩ། རུ་རྩ། བ་ཤ་ག ། རྩོད་ལེན། གྱུར་གྲུ་མ། རྫུ་རུའི་བཅས་གྱི་
སྤྱེ་མ་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རྫོང་ལས། ཚ་སེལ་ཉིག་ཏུ་རྩོད་ལེན་བ་ཤ་ག ། སྤྱང་རྩི་གྱི་སྤྱེ་བྱུང་ས་བ་ཡི། །
དྲུང་ས་མ་བ་མཛོའི་འོ་མ་མར་གསར་ལ། ། སྤྱང་བའི་མར་སྤྱང་གྱུར་གྲུ་མ་གཤེས་གསུམ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཉིག་ཏུ་རབ་འཕྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་མར་ཚད་ལྷན་ཏུ་སྤྱང་ནས་གང་འོས་སུ་གཏོང་།

(3) དཔུང།

སྒྲིང་ཚ་གཏར་ཁིང་××××། །

དཔུང་དུ་སྒྲིང་ཚ་དང་། རྫོང་ཀ། རྫོང་ཚ་བཅས་གཏར་བ་དང་། གཞན་འགྲེལ་བ་རྒྱ་མཚོར་སྒྲིང་ག་
དང་། མིག་རྒྱར་དང་། དཔུང་ཚ་བཅས་ལ་གཏར་ག་གདབ་པར་བྱོལ། །

ས་བཅད་གསུམ་ལ། བད་ཀན་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲིད།

བད་ཀན་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲིད་ཅེས་བ་ནི་ཉེས་གསུམ་ལས་བད་ཀན་ས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་ཉིད་
འཕྲུགས་པར་ལྷུང་བ་ལས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་མཐུང་གར་ལྷུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་རྣམ་
ཤེས་རྩོམ་བར་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

དང་པོ། རྩོམ་གྱི་ལོ།

གཞིན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཞན་པ་ལ་ལྷུང་བ་གྱིས་གདུངས་པ་དང་མེམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་རྩོམ་གྱི་དྲིད་གདོན་གྱི་
རྩོམ་གྱི་དྲིད། རོ་མངར་བ་དང་ཡོན་ཏན་ལྷེ་བཞིལ་རྣམས་བཞུན་དང་ལྷན་པའི་བཟའ་བུར་བཞེན་དྲགས་པ་
དང་། ལྷན་ཉིད་ཉལ་བའམ་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོང་དྲགས་པ་སོགས་གྱིས་ས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་འཕྲུགས་ཏེ་
བད་ཀན་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲིད་གདོན་ནད་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བད་ཀན་གསུམ་

བད་ཀན་རྫོན་ཞིང་རྒྱ་ཁྱུང་ཡི་ག་འཇུ། ། གཉིད་ཆེ་རྣམས་དང་ཁ་རྒྱུ་མང་དུ་འཇུག། །

བད་ཀན་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲིད་ནི། ལྷུང་དང་ཁ་རྫོན་པ་འབྲུང་ཞིང་རྒྱ་གསུམ་པ་ཤོར་བ། གཏམ་གྱི་རྒྱ་བ་
ཁྱུང་ལ། ཁ་རྒྱུ་ལི་གར་མི་འོང་བའམ་འཇུགས་པ་དང་། གཉིད་ཆེ་བ། ལྷུང་དང་ཁ་རྒྱུ་མང་དུ་འཇུག་པ་
འབྲུང་ལ། གཞན་ཡང་། དུང་མེད་ཤས་ཆེར་འདོད་པ་དང་། གཅིག་ལྷུང་བེན་པ་ལ་དགའ་བ། འཇིགས་
རྒྱུན་པ། གཅོང་བ་ལ་ནི་མེད་གའ་བ་དང་། གདོན་སྤངས་པ་དང་ནད་དེ་ཡང་ལུ་བ་ལོ་དང་ཟས་ཟོས་མ་ཐག་
ཤས་ཆེར་ལྷང་བ་སོགས་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་བཅད་བཞི་ལ། འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲུང་།

འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲུང་ཅེས་པ་ནི་རྒྱུད་མཐུན་བད་ཀན་ཏེ་ཉེས་བ་གསུམ་གའི་བྱེད་ལས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་འབྲུགས་པར་ལྷུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་རྒྱུ་པའི་ལམ་མཐུ་གར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་བ་འཚོལ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་རྩོམ་བར་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

དང་པོ། ལྷུ་ཕྱིན།

གཞི་ནས་སྤིང་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་ལྷུ་རྣམས་གདུངས་པ་དང་སེམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་རྩོམ་གྱི་དྲུང་གདོན་སྤྱིར་ལྷུ་ཕྱིན་སྤིང་། ཉེས་གསུམ་འབྲུགས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་སྟོན་རིགས་བཞེན་པས་འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་གདོན་ནད་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བད་ཉེགས།

འདུས་པ་ལས་ནི་ཀུན་ཉེགས་སྟོན་པར་བྱེད། །

འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲུང་ལ། རྒྱུད་མཐུན་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དམ་ཉེགས་ཀུན་དང་ལྷན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པོ། ། ཡན་ལན་བརྒྱད་པའི་སྤིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས། འདུས་པའི་རྒྱུད་མཚན་མ་ནི། ། ཀུན་ལྷན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། ། རྩོམ་གྱི་དྲུང་ལ་བཟང་པར་ཤེས་བྱ། ། དེ་ནི་སྟོན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་པོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་ཚུལ།

འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་རྩོམ་གྱི་དྲུང་ལ་ཐོག་མར་ནད་གདོན་གྱི་དྲི་མས་བཀག་པའི་ཡིད་ཀྱི་བྱ་གཞིད་བཤལ་

གཉིས་པ། བད་ཉམས།

ཡིད་གདུང་བྱམ་སྐྱེན་དུས་ལྡང་སེམས་མི་བདེ། །

ཡིད་གདུངས་ལས་ལྷུང་པ་ནི། དྲན་སྐྱེན་པ་སྐྱེ་ལྷུང་ཞིང་དུས་དུས་སྐྱེ་ལྡང་ལ་དེའི་ཚོ་སྐྱོ་སེམས་མི་བདེ་
བར་ལྷུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་། མོར་དང་སྐྱིང་དུ་སྐྱེག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་བར་དཀའ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་
དེའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་གི་ཐེལ་གྱིས་མཐུན་པས་བཞིན་མདངས་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་ལ། དྲན་པ་ཉམས་ནས་སྐྱོ་བྱུང་དུ་བརྒྱལ་
བར་ལྷུང་བ་དང་། སྐྱིང་དུ་གཅེས་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་ལྷུང་བ་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སྐྱེ་གདུང་བར་
བྱེད་པ་དང་། མཚན་དུས་མི་ཉལ་བར་སེམས་ལ་སྐྱ་ཚོགས་བསམ་པས་གཉིད་ཡིར་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །གསོའི་གཏུག་འདུས་ལས། ཡིད་གདུངས་པ་ལས་ལྷུང་པ་ནི་གང་གི་དུས་སྐྱོ་མོར་དང་ཚུང་མ་སོགས་ཡིད་
དུ་འོང་བ་དང་བྲལ་བར་ལྷུང་པ་དེ་དྲན་པས་སྐྱེན་གྱིས་ཏེ་དུས་དེ་ལ་ལྡང་ཞིང་སེམས་ལ་བརྟམས་པར་དཀའ་བའི་
གདུང་བས་སྐྱོ་ཞིང་ཞུམ་ལ་ཡང་ཡང་བརྒྱལ་བ་དང་། གྱི་དུང་ཅེས་སྐྱེ་སྐྱེགས་འདོན་ཞིང་དུ་བ་དང་སེམས་ཁོང་དུ་
ཚུད་པ་སོགས་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་རྒྱུ།

ཡིད་གདུང་ཚོས་མོར་གཏམ་སྐྱེན་འོགས་གྱིས་གསོ། །

ཡིད་གདུངས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྐྱོ་ནད་ལ་ནི། གང་ཟག་དབང་པོ་དང་འཚམ་པའི་ཚོས་བཤད་པ་དང་།
གཏམ་སྐྱེན་པོ་ཤོད་པ་དང་། དེའི་ཡིད་ལ་འབབ་པའི་མཛའ་བོ་དང་ལྷུང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཤོགས་བསྐྱེན་པ་
སོགས་གྱིས་དེའི་སེམས་ལྷུང་བ་གྱིས་གདུངས་པ་དེ་གསོ་དགོས། ལྷག་པར་དུ་རྗོད་འབྲང་ལས། ལྷུང་བ་ལ་ཚོས་
བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་གྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱེན་པའི་སེམས་ཁམས་གསོ་ཐབས་ཁྱད་པར་
བརྒྱུས་གསོ་བྱ་གང་ཟག་དེའི་སྐྱོ་ཚོད་དམ་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་སོགས་དང་སྐྱུར་ཏེ་གསོ་བ་བསྐྱེན་ན་མན་ཁྱད་
དགེ་མཚན་ཆེནོ། །

དུག་ལས་ལྷུར་པའམ་དུག་གིས་སྐྱེན་བྱས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་མདངས་ཉམས་ཤིང་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱུང་བ།
སེམས་འཕྲུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་གདོང་མདོག་སྟོར་འདུག་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་
པོའི་སྟོབས་ཉམས་པ་དང་། དུག་གི་མཐུས་འཇུག་པའི་དུས་ན་ཡང་དྲན་པ་ཉམས་ཤིང་མིག་དམར་བར་ལྷུར་པ་ལ་
ནི་གསོ་བའི་ཚོག་མེད་དེ་སྤང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་རྒྱལ།

དུག་ལས་ལྷུར་པའི་སྐྱོ་བྱེད་ལ་ཐོག་མར་ནད་གདོན་གྱི་རྗེ་མས་བཀག་པའི་ཡིད་ཀྱི་བྱ་ག་ཉིད་དག་པར་
སྤངས་པ་དང་། དེ་ནས་དུག་གི་གཉེན་པོ་སྤོང་དུང་ལ་བཞེན་ནས་གསོ་བཀའ་ཆེའོ། །

༢ གཉེན་པོ།

(༡) ཟས་སྦྱིད།

རྒྱུད་ཀྱི་དུག་ནད་གསོ་བའི་སྐབས། ཉེ་ཕག་བུལ་ཤ་རུལ་སྦྱར་དང་པོའི་རྟ། ། ཉ་རྒྱགས་ཆགས་སྦྱིད་ལོ་
དུས་བར་དུ་བསྐྱུང་། ། ཞེས་དང་། ཡང་། ཁ་ཟས་ལྟེ་ལྷག་འབྲས་དང་ལོས་ལྷག་དང་། ། བསྐོལ་གྲང་བཟོ་
མེད་པའི་རྒྱབ་སེལ་བཞེན། ། དཀར་དང་མངར་བཀ་ཤ་དང་རུལ་སྦྱར་སྤང་། ། གྲང་ཤས་ཆེན་གསར་འཇམ་
སྟོག་ཆབ་བཏང་། ། སྦྱིད་ལམ་དྲག་ཤུལ་དུ་བས་སྤོང་དང་། ། སྤང་ཆེན་སྦྱང་དང་ལྷ་རན་སེམས་ལས་སྤང་། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱོ་བྱེད་ནད་དང་འཚམ་པར་བཞེན་ནོ། །

(༢) རྩན།

དུག་ལ་དཔའ་སེར་པོང་ར་དཀར་དམར་རྩན། ། རེ་རལ་ཡུང་བ་བྱི་རྩའི་རིལ་བྱ་བཞེན། །
དུག་ལས་ལྷུར་པའི་སྐྱོ་ནད་ལ་ནི་དཔའ་སེར་དུག་པ་ཉིད་པའ་པོ་སེར་པོ་དང་། པོང་ར་དཀར་དམར།
རྩན་ནི་འདིར་སུ་མི་སྦྱག་པོ་དེ་ནི་མཚོག་དང་། སུ་མི་སེར་པོ་འང་རུང་ལ། རེ་རལ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་
སྐབས་འདིར་སྟོན་པོ་རེ་རལ་ལམ་བེ་ལྡང་རེ་རལ་ཞེས་པ་དེ་དང་། ཡུང་བ་རྩམས་བྱི་རྩར་སྦྱར་བའི་རིལ་བྱ་བཞེན་
ནོ། ། གཞན་ཡང་རིན་ཆེན་དབང་རིལ་ཉེར་ལྡང་དང་མང་སྦྱར་ཆེན་མོ་སོགས་དུག་སྤོང་གི་སྐབས་བཞིན་འཕྲུལ་
ནས་གསོ་བར་བྱའོ། །

(3) དབྱད།

དུག་ལས་ལྷུང་པའི་སྐྱོ་བྱེད་འདི་ལ་མེ་བཙམ་དང་གཏར་གསོགས་གང་དགོས་ལྗོས་བཟག་ཉེ་སྐྱོད་དོ། །

ས་བཙད་བདུན་པ། གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་སྐྱོ་བྱེད།

གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་སྐྱོ་བྱེད་ཅེས་བཞི་འབྲུང་པོ་གདོན་གྱིས་གཙུག་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་
ལམ་མམ་བྱ་གར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་སྐྱོ་བར་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

དང་པོ། རྒྱ་བྱེད།

དེའང་གཞི་ནས་སྤིང་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱས་གདུངས་པ་དང་སེམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་སྐྱོ་བྱེད་
གདོན་གྱི་སྐྱིེ་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་དུ་སྐྱོ་བྱེད་གདོན་སྐྱེ་གྱིས་འདུ་བ་འབྲུགས་ཤིང་ཡིད་རྒྱུའི་བྱ་ག་བཀག་པ་ལས་
གདོན་ལྷུང་གི་ནད་འདི་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བདུན་ལྷགས།

གདོན་ལྷུང་གང་གཞོན་སྐྱོད་པར་འབྲུང་བའོ། །

གདོན་ལས་ལྷུང་བའི་རྣམ་ཚུགས་ལས་ལྷུང་བའི་སྐྱོ་སོགས་གདོན་རིགས་གང་གིས་གཞོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་
སྐྱོད་པར་འབྲུང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གཞན་ཡང་ཟས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་གཞོན་གང་ཡང་མེད་པར་འབྲུང་
པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །

གསུམ་པ། བཙོས་ཐབས།

༡ བཙོས་རྒྱལ།

གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་སྐྱོ་བྱེད་ལ་ཐོག་མར་རིམ་གྱི་ཚོགས་བཞེད་ནས་རྒྱབ་གདོན་བསལ་ཞིང་། དེ་ནས་

ནད་གདོན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཀག་པའི་ཡིད་གྱི་བྱ་གཞི་དང་བཤམ་སྐྱེགས་འཇམ་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་སྐྱེད་སེལ་དང་
འབྲེལ་སྐྱེད་དཔུང་གྱི་གཞི་ལོ་གཞུང་ཡང་བསྟེན་ནོ། །

3 གཞེན་ཚོ།

(1) རིམ་རྒྱ།

▲ ① ཉིལ་བཏགས་སྤེམ་ནས་དང་ཟན། ། ལྷུ་མེད་མངར་བའི་ཁ་ཟས་དང་། ། འབྲས་ཉི་
འབྲས་དང་སྐྱུ་མ་པ་དང་། ། བ་ཉི་བཙོས་པ་རྒྱན་པ་དང་། ། འབྲུ་ཆར་སྐྱུར་ཆར་མཚན་པའི་
ཆར། ། ཉི་ལྷུ་ཉི་ལྷུ་མེ་ཉོག་དང་། ། རྩ་ཉི་མ་ཉི་མ་ལྷུ་ལྷུ། ། མེ་ཉོག་བཙས་བའི་གཏོར་མ་ཉི། །
ལམ་གྱི་བཞི་མཛོད་པ་ཡང་སྐྱེས། ། རྩ་ལོ་འབྲུག་པ་དག་ཏུ་སྐྱེན། །

གདོན་ལས་སྐྱེད་པའི་སྐྱོ་བྱེད་ལ་ཉིལ་བཏགས་པའི་སྤེམ་སྐྱོ་མ་དང་། ཟན་ནམ་ནས་ཆོད་དེ་བཞིན་ཏུ་
སྐྱུ་མེད་མངར་བའི་ཁ་ཟས་ཆེ་བའི་ཁ་ཟས་དང་འབྲས་འབྲས་གི་གཏོར་མ་དང་། བ་བཙོས་པ་དང་ཡང་ན་མ་བཙོས་
བའི་རྩེན་པ། འབྲུ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་ཆར། སུ་ར་རྩེད་མེ་ཉོག་དང་བཙས་པའི་གཏོར་མ་རྩམས་ལམ་གྱི་
བཞི་མཛོད་དང་། བ་ཡང་གི་སྐྱེས་དང་། རྩ་ལོ་གཞིས་འབྲུག་པའི་ལམ་དག་ཏུ་སྐྱེན་པར་བྱའོ། །

(2) ཟས་རྒྱན།

འབྲུང་གདོན་གྱི་ཁ་ཟས་སྐྱེད་ཆར་སྐྱུར་རིགས་དང་། ཏུལ་སྐྱེད་སོགས་སྐྱེད་སེལ་དང་། རྩོད་ལམ་
དམ་པར་རྩོད་པ་དང་ཡིད་མཚུན་བག་མེབས་རིགས་བསྟེན་ནོ། །

(3) ལྷུ་ལྷུ།

གདོན་སྐྱུར་གྱི་ལ་ར་བྲུག་ཏུག་པ་ལ། ། གཅིན་རྒྱུག་མཐིས་མེན་སྐྱུ་ལྷུ་གས་སྐྱོས་སྐྱུར་
བཏུག། །

གདོན་ལས་སྐྱེད་པའི་སྐྱོ་ནད་ལ། བྱི་ལའི་བྱུན་དང་། ར་བྲུག་གི་གཅིན། ཏུག་པའི་སྐྱོ། མཐི་མཐིས་པ་
སོགས་དང་དེ་བཞིན་གདོན་གྱི་གཞི་ལོ་གཞུང་དང་། རྒྱུག་ལ། མཐིས་ལ། མེན་མོ། ལྷུ། བགས་པ་བཙས་
གང་དགོས་སྐྱོས་འབྲར་སྐྱུར་ནས་བཏུག་པས་མཐི། གཞུང་ཡང་ཡུངས་དཀར་གྱིས་བྲུག་ལ། ལྷུ་ལྷུ་གྱིས་
བཏུག་པ་བྲུག་པས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་པ་མཐོང་དོ། །

(4) དཔུང།

སྐྱི་གཞུག་དང་། དཀར་ནག་མཚམས། རྒྱུ་ཚོགས་དང་ཕོ་དང་རྒྱུག་ལ། བཏུན་པ་སོགས་རྒྱུང་གསང་།

① བཏུན་པའི་རྒྱུང་བཏུན་ལས་བྱེད་སེལ།

ནམས་སྤྱི་མེ་བཙའ་དང་དེ་བཞིན་དུགས་བྱུག་སོགས་གང་འཕྲོད་བཞེན་ནོ། །

(བྱ་མདོ་སྐྱོ་བྱམས་རྒྱལ་)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ ལྷོ་ཕྱིད་ཀྱི་ནད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཕྱིན་དེ་དག་གི་ནད་ནས་མྱེང་སྡོམས་སམ་སེམས་ཁམས་ཚོག་གི་རྒྱ་ཕྱིན་དེས་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་ཟིན་ཡོད་ནམ།
- ༢ ལྷོ་ཕྱིད་ཀྱི་ནད་འདི་དང་རྒྱུང་ནད་སྐབས་ཀྱི་མྱེང་རྒྱུང་དང་། མོག་རྒྱུང་། མྱེང་ནད་སྐབས་ཀྱི་མྱེང་འཕྲོས་བཙས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ནད་རྒྱུར་གྱི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ནམ།
- ༣ བོད་ལྷགས་སྤྱི་བཤད་པའི་ལྷོ་ཕྱིད་ནད་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུ་དང་། དེར་དབས་སྤྱི་སེམས་ཁམས་ནད་རིགས་ཉེ་དབང་ཚར་འགལ་རྒྱུན་ཐེབས་རྒྱུ་བཤད་པ་དེ་གཞིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པར་ཅི་ཡིན་ནམ།

ལེབ་རྒྱལ་པ། བརྗེད་བྱེད།

བརྗེད་བྱེད་ཅེས་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུ་ནད་སོགས་ཞུགས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་ལམ་བཀག་པས་སོགས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་དུ་བ་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རུས་བ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྗོངས་པར་འགྱུར་པ་དང་འདྲུ་ཤེས་འཇུག་ནས་སྤོང་སྤོང་བས་དང་སློབ་སློབ་བཅས་ཞན་པར་འགྲོ་བའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན། དང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བརྗེད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུ་བ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ལོ། །

སྤྱིར་བཏག་པ།

དང་པོ། རྒྱ་རྒྱེན།

▲ ① བརྗེད་བྱེད་དུ་བ་ཤེས་པ་ཉམས་པ་ལྟེ། ། དེ་ནི་སྤོང་སྤོང་བས་སློབ་འཇུག་དང་། ། སེམས་ལས་ལྷ་འཇགས་འཇིགས་སོགས་ཀྱིས། ། གནོད་སྐྱར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །

བརྗེད་བྱེད་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱེན་ནི་སྤོང་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཆེར་མཚུངས་པས་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་མ་བཞུག་པ་དང་། ལྷན་བར་སྤོང་སྤོང་བས་ཞན་པ་དང་སློབ་སློབ་བདད་སེམས་ལས་དུགས་པ་དང་། ལྷ་འཇགས་བྱུང་བ། འཇིགས་སྐྱེག་ཆེན་པོ་སོགས་གནོད་པར་འགྱུར་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟེ། གསོ་རིག་ཀུན་འདུས་ལས། ལྷན་བར་ལྷ་འཇགས་དང་འཇིགས་སོགས་ཀྱི་སེམས་འཇུགས་པའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ལ་རྩལ་སྤྱོད་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་དུ་བ་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་བྱེད་རུས་ལ་གནོད་ཅིང་ཉམས་པར་གྱུར་ནས་རྗོངས་པར་འགྱུར་བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་ནད་འདི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལོ། །

① རྒྱ་རྒྱེན་བཞུགས་པ་ལས་དུངས།

གཉིས་པ། དབྱེ་བ།

དབྱེ་བ་རྒྱུད་མཁུའི་བད་ཀན་དུག་གདོན་ལ། །

བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་བད་ལ་བད་གསེས་སྐྱོད་བྱེད་ནི། ཉེས་པ་རྒྱུད་ལས་སྐྱུར་པའི་བརྗོད་བྱེད་དང། མཁུའི་
པ་ལས་སྐྱུར་པའི་བརྗོད་བྱེད། བད་ཀན་ལས་སྐྱུར་པའི་བརྗོད་བྱེད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུད་དུག་ལས་སྐྱུར་པའི་
བརྗོད་བྱེད་དང། གདོན་ལས་སྐྱུར་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་བད་བཅས་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱུར་པའོ། །

གསུམ་པ། བད་ཉུག་སྐྱེ།

དེ་ཉུག་སྐྱེ་བྱུང་རྒྱུ་ལྡིང་འདུར་མཁོ་མོ་འཛོམས། ། རྒྱུ་ལ་འབྱུང་སྤྱོད་ཞིང་རྣམས་རྒྱུ་དུས་ཤིང་
ན། ། ཁ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་མང་ཞིང་བད་ལངས་དུས། ། འབྲེལ་ཞིང་སོ་འཆའ་རྒྱུ་ལག་གཡེབ་པ་
དང། ། རྒྱ་བར་རྒྱུག་ཅིང་ལུན་པར་ལྷགས་སྐྱེ་མེས་ས། །

བད་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བས་འགར་སྤྱིང་འདུར་བ་དང། མཁོ་བོ་ནག་འཛོམས་མེད་སྤོང་པའམ་མི་གསལ་
བ། གང་ཡང་དུན་རྒྱ་མེད་པ། རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་ལ་བག་འབྱུང་བ། ཁོང་པ་སྤོང་ཞིང་ལྷན་སེམས་གཉིས་ཀའི་རྣམས་
སྐར་ལས་རྒྱུད་པ། དུས་ཤིང་རྣམས་ལྷན་གཞིར་དོད་པའི་རྒྱུ་སྤོང་མེད་ལ་མོད་མོས་ཤིང་དཔེར་བ་འཛིན་སྐྱེ་ཆེན་
པོ་བཞིངས་སྐྱེ་བས་གཞུགས་དོད་པའི་ཤིང་སྤོང་མེད་ལ་རྒྱུ་ཤིང་ཞེས་འཛོད་ཀྱི་ཡོད་པས་སྐྱེ་བས་འདིར་རྒྱུ་པ་
ན་མས་ན་བ། རྒྱུ་དུ་ཁ་རྒྱུད་སྤོང་མང་ཞིང་རྣམས་པར་དུ་བད་ལངས་དུས་དུན་མེད་དུ་བརྒྱུ་ལ་ཞིང་སོ་འཆའ་བ་
ནི་སོ་འཆའ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་སོ་ཤིག་པ་དང། རྒྱུ་ལག་གཡེབ་གཡོབ་བྱེད་པ། ཁ་བས་སྐྱེ་བར་རྒྱུག་ཅིང་སྤོང་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ལྷགས་སོང་སྐྱེ་བ་ལྟར་སེམས་པ། གཞན་ཡང་གཞུགས་མེད་པ་མཛོང་ཞིང་ཡོད་པ་མི་མཛོང་བ་
དང། མིག་དང་སྤོང་མེད་པར་འབྱུར་པ། རྒྱ་མི་གཞུགས་བཞིན་དུ་མོས་པ། ཉེས་མཚན་ཟད་པ་སོགས་རྒྱ་
ཚོགས་ཀྱི་ཉུག་སྐྱེ་བྱུང་བར་འབྱུར་པོ། རི་སྐད་དུ། བརྒྱད་པའི་སྤོང་བསྐྱེས་ལས། ལྷན་སེམས་གཉིས་
པའི་བད་ཀྱིས་ནི། ། རྒྱུ་བྱེད་བཞིན་དུ་འབྱུགས་སྐྱུར་པས། ། སྤོང་རྣམས་ཉེས་ཤིང་སྤོང་དུ་ནི། ། འདུ་
ཤེས་རྒྱུ་པའི་རྩ་སྐྱེ་བས་ལྷན། ། ལུན་པར་ལྷགས་སྐྱེ་བ་སེམས་ཤིང་ཚོངས། ། འཛིགས་སྐྱུ་རྒྱུ་པའི་བྱ་བ་
བྱེད། ། སོ་འཆའ་རྒྱུ་བརྒྱུག་པ་དང། ། ལག་པ་རྒྱུ་པ་གཡོབ་པ་དང། ། གཞུགས་མེད་པར་ཡང་མཛོང་བ་
དང། ། འབྲེལ་ཞིང་ས་ལ་འབྲེལ་བ་དང། ། སྤོང་མཁུའི་གཡོ་བད་དུགས་དང། ། ལྷན་སེམས་པར་འབྱུར་

པ་དང་། །དེ་ནི་དུས་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ། མི་ཚོར་བའི་ཉལ་སྐྱེས་པ།

དུན་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རྣམས་པ་ཉམས་ཏེ་སེམས་སྤོངས་བག་ཏུ་འཕྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་འཐིབས་པ་
ནད་ལངས་དུས་འབྱེད་འགོ་བ་དང་། སོ་འཆའ་བ། ཁན་ས་ལྷ་བསྐྱུག་པ་བཅས་སོ། །

ལྷ་པ། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ།

བརྗེད་བྱེད་གྱི་ནད་འདི་འབྱུར་གདོན་དང་། ལྷོ་བྱེད། བརྒྱལ་གཟེར། ལྷིང་འཕྱོས། ལྷ་ཚེགས་རྒྱུང་
ལྷའི་ཡ་ལྷ་བྱེད་འབྲུགས་པའི་རྒྱུར་ནད་བཅས་དང་འབྲུལ་སོ་ཆེ་བས་བསལ་དགོས་ཏེ།

འབྱུར་གདོན་གྱི་ནད་དེ་བབ་ཚེལ་མང་ལ་འབྲེལ་མེད་སྐྱ་ཞིང་སྤོ་སེམས་མི་བདེ་བ་བཅས་གྱིས་འབྲུལ་སོ་
མཆིས་ཀྱང་། འབྱུར་གདོན་ནི་ལྷ་ས་འགའི་དགས་ལྷོ་བྱེད་པ་ལྷ་ལས་གཞན་དུ་འབྱུར་པ་ལོ། །

སྤོ་བྱེད་དང་བརྗེད་བྱེད་གཉིས་ཀ་དུས་གདོན་ཟས་སྤྱོད་རྒྱུན་གྱིས་ཉེས་པ་འབྲུགས་ཤིང་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་
བྱུགས་ལྷགས་ནས་ཡིད་ལམ་བཀག་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་གཡེང་ཞིང་དུན་ཤེས་འཚོལ་བ་བཅས་གྱི་ཉལ་སྐྱེས་
མཚུངས་པས་ཚོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པས་མི་འབྲུལ་ཏེ། བརྗེད་བྱེད་ནི་དུན་ཤེས་དང་སྤོ་བྱེད་སེམས་
གྱིས་ཉམས་པར་འགོ་བཤོ། །

བརྒྱལ་གཟེར་ནི་སྤྱིང་འདར་ལ་ནད་ལངས་དུས་བརྒྱལ་ཞིང་འཕྱོག་པ་དང་། སོ་འཆའ་ལ་ལྷ་བསྐྱུག་པ་
བཅས་གྱིས་ཚོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པས་མི་འབྲུལ་ཏེ། ལྷོ་བྱེད་ནི་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་རྟག་པར་དུ་སྤྱོད་
པ་ཡན་པར་འཕྱུར་བཤོ། །

སྤྱིང་འཕྱོས་མགོ་བོན་ཞིང་བརྗེད་དེས་ཆེལ་ལྷ་ཚོར་སྐྱ་བ་བཅས་གྱིས་ཚོར་ཉེན་ཆེ་ཡང་སྤྱིང་ལ་རྒྱུང་ལྷགས་
པའི་འཕྱོས་པ་ནི་དབྱུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཚོད་ཅིང་གཉིད་རྒྱུང་བཤོ། །

ལྷ་བྱེད་གྱི་རྒྱུང་ནད་ནི་སྤྱིང་གཡུགས་པ་དང་སྐབས་རེར་བརྒྱལ་འཕྱོག་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་སོ་ཆེ་
ཡང་། ལྷ་བྱེད་གྱི་རྒྱུང་ནད་དེ་ཟས་སྤྱོད་ཡང་རྒྱལ་རིགས་གྱིས་སྤོངས་སྐྱ་བ་ཡིན།

ནུང་ལག་གི་སོར་མོ་ནི་ཤུའི་ཚེར་གསེར་གྱི་ཉེལ་པའམ་རྒྱ་བས་བསྐྱེག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་འཇམ་ཚི་དང་ཤར་
ཚང་བཏང་ཞིང་མདུན་རྒྱབ་གྱི་རྒྱུང་གསར་མེ་བཙའ་རྒྱུང་ཏུས་བསོ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སོག་ཚ་རྩོམ་བྱེད་
གསར་ལ་མེ་བཙའ་དང་ཐུར་མ་གང་འོས་བྱོལ། །

རྒྱུར་བསྐྱེད་བྱེད་དང་བརྗེད་བྱེད་གང་ལའང་ཁྲག་མཁྲིས་ཚ་བའི་རྟིང་རམ་ཤུགས་མ་ཚོད་པར་ནད་རོ་ལུས་
ནས་གོང་གི་བཙའ་དེ་འདྲའམ་གདོན་བཙའ་མི་ལེན་པར་མ་ཕན་ན་གཏིང་ན་ཚ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་གྱིར།
ཚོག་མར་གོང་རྩོམ་གི་རུ་ཉ་རྣ་བཤམ་རྒྱ་གཞུས་སོགས་གྱིས་ཚ་བ་དག་པར་རྒྱུང་བ་ཞེ། ཚ་བ་དག་ནས་དེའི་འོག་
ཟས་རྒྱན་དོད་བཅུད་བསྐྱེད་པ་དང་། མེ་བཙའ་དང་ཐུར་མ་བྱ་དགོས།

རིམ་གྱི་ཚ་ག་ནི། རྩོམ་བྱེད་དང་བརྗེད་བྱེད་གང་མང་ཞིག་ཕལ་ཚེར་གདོན་ལས་ལྷུར་བ་མང་བས།
གདོན་དེ་དག་བཙའ་པའི་ཚེད་དུ་བསྐྱར་བཤགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དང་ལས་ལྷུབ་པ་རྣམས་ལ་ལྷགས་དམ་བསྐྱར་བ་
དང་། ཉམས་ཚག་ཉེས་པ་བཤགས་པ། རྐང་བཤགས་རྣམ་འཛོམས་སོགས་གྱི་གཞུང་ས་རྒྱས་ལྷུས་བྱ་བ། ཚ་
གསུམ་སོགས་གཏོར་མ་བཏང་བ། དགོན་མཚོག་གི་བདེན་པ་བདར་བ་རྒྱུང་གིས་གདོན་དགོས་པ་སོགས་དང་
པོར་ཞིབ་འཇུག་བཙའ་པའི་རིགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚབ་གཏོར་ནི་རྒྱ་གཏོར་རྒྱ་ཚོག་རྒྱས་བརྒྱས་རང་རང་རིགས་
དང་མཐུན་པའི་གཏོར་མ་དང་མདོས་ཡས་རྣེར་བསོགས་མགོ་བསྐྱར་ནས་རིམ་གྱིས་ཚང་སྲུང་ཞིང་གི་ཡིད་ལ་བཙའ་
སོ། ། ཐམ་གང་གིས་ཀྱང་མཐུབ་ན་ཡིད་མ་རུས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཞུགས་པ་ཞེ་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་དང་། ལྷག་
ན་རྟོ་རྗེ། འཇམ་དཔལ་དྲག་ཏུ་ཁྲོས་པ། མཁའ་འགྲོ་སེང་གདོང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མནན་བསྐྱེད་བསྐྱར་
སོགས་དྲག་པོའི་འཕྲིན་ལས་གྱིས་མཐའ་རུ་བསྐྱུལ་ནས་གདོན་བཤགས་རྣམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་སོ། ། དེ་
དོན་རྣམས་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས། དེ་བས་གསོད་ཀའ་འདི་ལ་ནི། ། བཅུད་གྱི་ལེན་པའི་གསོ་བ་བྱ། ། དེས་ཉེས་མེ་
དང་རྒྱུ་ལ་སོགས། ། ཡང་བ་ལས་རྟག་ཏུ་བསྐྱར། ། ཐར་པ་ལ་ནི་ཡིད་འཁྲུལ་བས། ། ཁྱོད་གྱིས་འདི་རྣམ་
བྱས་སོ་ཞེས། ། མི་བརྗོད་ཡུལ་ནི་ཡིད་འོང་བས། ། ཉམས་པའི་སེམས་ནི་བཏྟ་བར་བྱ། ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་འོ། །

ས་བཙའ་དང་ཚོ། རྒྱུང་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་བྱེད།

རྒྱུང་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཉེས་གསུམ་ལས་རྒྱུང་ཉིད་འཁྲུགས་པར་ལྷུར་པ་ལས་ཡིད་གྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་དྲན་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རུས་པ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྫོངས་པར་འབྱུར་པའི་ནད་
རིགས་ཤིན་ཡིན།

(3) དཔུང།

དཔུང་དུ་སྒྲིང་ག་དང། མིག་ཟུར་དང། དཔུལ་བ་བཅས་ལ་གཉར་ག་གདབ་པར་བྱའོ། །

ས་བཅད་གསུམ་པ། བད་ཀན་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་བྱེད།

བད་ཀན་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཞོན་བྱེད་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་བད་ཀན་ས་ཚུའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྲུགས་པར་ལྷུར་བ་ལས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་མམ་བུ་གར་ཞུགས་ཏེ་ཤེས་པ་འཚོལ་ཁིང་དུན་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རྣམ་པ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྫོངས་བར་འགྱུར་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

དང་པོ། ལྷུ་རྒྱུན།

བརྗེད་བྱེད་གདོན་ནད་གྱི་སྒྲིའི་སྒྲོང་རྒྱུན་ལྷུ་ལྷུ་རྒྱུ་རྒྱ་དང་འཇིགས་སྐྱུག་སོགས་གྱིས་སེམས་འབྲུགས་པའི་རྒྱ་གར་ཞིག་ལ་ལྷུ་བསེལ་བརྟན་པ་སོགས་ཟས་སྦྱོད་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཉེས་གསུམ་ལས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་བརྗེད་བྱེད་གྱི་ནད་ཉིད་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ། བད་ལྷགས།

བད་ཀན་ཆེགས་རིང་ལྷུར་པར་ཁ་རྒྱུ་མང། །

བད་ཀན་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་བྱེད་ནི། བད་ལྷང་བ་སད་པའི་དུས་ཚོགས་གྱི་ཡུན་རིང་ལ། ལྷུར་པར་རྒྱུན་དུ་ཁ་རྒྱུ་མང་དུ་འཇོག་པ། གཞན་ཡང་མིག་དང་སེན་མོ་དང་ཁའི་ནད་དཀར་བ་དང། གཟུགས་རྣམས་དཀར་པོ་མཐོང་བར་འགྱུར་དོ། ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་བསྐྱུས་ལས། བད་ཀན་ལས་ལྷུར་རིང་ནས་འཇིན། ། ཡུན་རིང་ཉིད་ནས་སད་པར་བྱེད། ། གཡོ་འགྲུལ་ཉུང་ཁིང་ཁ་རྒྱུ་མང། ། ཁ་མིག་སེན་མོ་པགས་པ་དཀར། ། གཟུགས་རྣམས་དཀར་པོར་མཐོང་བ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྷུར་དོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་རྒྱུ།

ཉེས་གསུམ་ལས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་པའི་བརྗེད་ཕྱེད་ལ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ས་ཉེ་རྒྱལ་སྐྱོན་སྐྱོན་རིགས་ཀྱིས་ནད་གདོན་གྱི་དྲི་མས་སྐྱགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ཉིད་དག་པར་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱས་པ་ཡང་རྩུབ་ཚེ་བའི་སྐྱོན་དང་མེ་བཅོམ་དང་སྐྱར་མས་གས་འཇམ་རྩུབ་དབྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ནད་གཞུག་དབྱེད་དཔོན་སོ། །

༢ གཉེན་ལོ།

(༡) ཟས་རྒྱུ།

སྐམ་སའི་འཇུ་ཉིད་དང་། རྒྱང་མི། གཡག་ཚོད་དང་གཅན་གཟན་དང་རྩུར་གནས་ཀྱི་ཤ་རྩམས་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱུད་ལམ་དོད་ལ་བསྐྱར་ཞིང་ཚོལ་བཅག་བརྟེན་ནོ། །

(༢) རྩམ།

བད་ཀན་ལས་སྐྱར་པའི་བརྗེད་ཕྱེད་ལ་ཐོག་མར་སྐྱར་ཆེར་དང་། རྩ་རྒྱ། སོ་སོ་ཆ་གསུམ་འོ་མར་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་ས་སྐྱོན་བཏང་རྗེས་ཕྱེ་རིང་ལྷག་སྐད་རིལ་ཕྱོགས་གང་འཕོད་བརྟེན་ནོ། ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་རྒྱ་ཟེར་ལས། བད་ཀན་ལས་སྐྱར་པའི་བརྗེད་ཕྱེད་ནི་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་བཏང་བས་གསོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

(༣) དབྱེད།

བད་ཀན་ལས་སྐྱར་པའི་རྒྱ་ཕྱེད་བཞིན་མེ་བཅོམ་དང་སྐྱར་མ་ཅི་རིགས་རྒྱབ་ཚོགས་གསུམ་པ་དང་། མ་དུམ་གྱི་སྐོག་རྩ་རྩུས་ཕྱེད་གསང་ལ་བརྟེན་བསྐྱེད་ཕྱེད་པ་སོགས་བྱའོ། །

ས་བཅད་བཞི་ལ། དུག་ལས་སྐྱར་པའི་བརྗེད་ཕྱེད།

དུག་ལས་སྐྱར་པའི་བརྗེད་ཕྱེད་ཅེས་པ་ནི་སྐྱར་དུག་སྐྱར་དུག་དངོས་དུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་འབྲུགས་པར་སྐྱར་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྩམ་པར་ཤེས་བརྒྱ་བའི་ལམ་མཐ་ཕྱགས་ལྷགས་ནས་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་དུམ་ཤེས་བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྫོངས་པར་འབྱུང་བའི་ནད་རིགས་

དང་པོ། ལྷ་ཕྱིན།

བརྗེད་བྱེད་སྤྱི་ལོ་སྤོང་ཕྱིན་སྟེ་ལྷ་རབ་དང་འཇིགས་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་སེམས་འཕྲུགས་པའི་ལྷ་གང་ཞིག་ལ་
སྤྱད་སྤྱར་དངོས་དུག་སོགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོང་ས་འཕྱར་བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་ནད་འདི་བསྐྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ། བད་ཉམས།

དུག་སྤྱར་བད་ཉམས་མི་གསལ་ཤེས་པ་འཕྲུལ། །

དུག་ལས་སྤྱར་པའི་བརྗེད་བྱེད་ནི་རྒྱུར་མཁྱིམ་བད་ཀན་སོགས་ཀྱི་བད་ཉམས་འདི་ཞེས་མི་གསལ་ཞིང་།
དམ་པ་བརྒྱལ་བ་དང་བད་གཞི་ལྡང་དུབ་བྱེད་པ། ཤེས་པ་འཕྲུལ་བ། འདུ་ཤེས་ཉོག་པ། བརྗེད་ངེས་ཆེ་བ་
སོགས་ཡིན། དེའི་དོན་གསེང་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བད་ཉམས་འདི་ཞེས་དམིགས་བསལ་མི་གསལ་
བ། ཤེས་པ་ལ་འཕྲུལ་སྤྱར་སྤྲོ་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་སྐྱེལ།

སྤྱར་དུག་དང་དངོས་དུག་སོགས་ལས་སྐྱེད་པའི་བརྗེད་བྱེད་ལ་ཐོག་མར་བཤམ་སྐྱུགས་ཅ་སྐྱོངས་ཀྱི་སྐྱོང་
བས་ཡིད་ཀྱི་བྱ་གཉིད་དག་པར་སྐྱུངས་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤོན་དཔུང་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱོང་པའི་དུག་གི་གཉེན་པོས་
འདུ་བ་སྐྱོམས་པར་བྱེད་དགོས།

༢ གཉེན་ལོ།

(༡) ཟས་སྐྱོད།

ཁ་ཟས་ཉ་པག་བཤམ་ཤ་རུལ་སྤྱར་རིགས་དང་ཉ་རྒྱགས་སོགས་དུག་ཤུལ་གྱི་ལས་སམ་ཆགས་སྐྱོད་རྣམས་
སྐྱངས་ལ། འབྲས་དང་། ཡོས་ཤུག་བསྐོལ་གང་བ་ལྷ་མེད་པའི་ལྷ་བསམ་བཅས་དང་དལ་སྐྱོད་རིགས་བརྟེན་

ནོ། །

(༡) ལྟན།

དེ་ལ་རྒྱུད་ལས། དུག་ལ་དཔའ་སེར་པོར་བ་དཀར་དམར་ཅད། ། རེ་རལ་ཡུར་བ་རྩི་རྒྱུའི་རིལ་བུ་
བསྟེན། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

(༢) དབྱུང།

སྤྱིར་ན་དུག་ནད་འདིའི་རོ་བོ་ཚེ་བའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པས་དབྱུང་བཙོས་སྐབས་གཏར་ག་སོགས་ཚེ་བའི་
ནད་བཞིན་ལག་ཏུ་སླར་བར་བྱའོ། །

ས་བཅད་ལྗེ་བ། གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་བརྗེད་བྱེད།

གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་བརྗེད་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱུན་འབྱུང་པའི་གདོན་གྱི་བྱེད་རུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་པ་
འབྱུགས་པར་ལྷུང་ཏེ་ཡིད་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་མམ་སུ་གར་ཞུགས་ནས་ཤེས་པ་འཚོལ་ཞིང་དུན་ཤེས་
བདེ་བར་རྒྱ་བའི་རུས་བ་ཉམས་ཏེ་སེམས་རྫོངས་པར་འབྱུང་པའི་ནད་རིགས་ཤིན་ཡིན།

དང་པོ། རྒྱ་རྒྱུན།

བརྗེད་བྱེད་རྒྱུའི་རྫོང་རྒྱུན་ལྟེ་ལྷུང་བ་དང་འཇིགས་སྐྱབས་གསུམ་གྱིས་སེམས་འབྱུགས་པའི་རྒྱ་གར་ཞིག་ལ་སྤྱི་
རྒྱུན་སྤྱི་བུར་བ་འབྱུང་པོ་གདོན་བཞགས་གྱི་རྒྱུན་བྱས་ནས་རྫོངས་འབྱུང་བརྗེད་བྱེད་གྱི་ནད་འདི་ཉིད་བརྗེད་
པའོ། །

གཉིས་པ། བདེ་ཉམས།

གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་བརྗེད་བྱེད་པ་གཞན་དུ་འབྱུང། །

གདོན་ལས་ལྷུང་པའི་བརྗེད་བྱེད་ནི། ལྷུང་གྱི་རྫོང་པ་དེ་བས་རྫོང་པ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། བ་མལ་གྱི་
རྫོང་པ་མིན་པར་རྫོང་པ་འབྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ། བཅོས་ཐབས།

༡ བཅོས་ལྷུ་ལ།

ཚོགས་འདུ་གཏོང་ཆོག་པ་བཞེན་ནས་རྒྱལ་གདོན་བསལ་ཞིང་། དེ་ནས་ནད་གདོན་གྱི་དྲི་མས་བཀག་པའི་ཡིད་ཀྱི་དྲུག་ཉིད་བཤམ་སྐྱུགས་འཇམ་ཅི་སོགས་ཀྱིས་དག་པར་སྦྱངས་པ་དང་འདྲུ་བ་འཕྲུགས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས།

༢ གཉེན་ཚོ།

(༡) རིམ་གྲོ།

གདོན་ལས་ལྷུར་པའི་བརྗེད་ཕྱེད་ལ་ཉིལ་བཏགས་པའི་ཕྱི་མ་སྦྲོ་མ་དང་། ཟུང་ནམ་ནས་ཚན་དེ་བཞིན་དུ་སྦྲུམ་ཞིང་མངར་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཁ་བས་དང་འབྲས་བུ་གི་གཏོར་མ་སོགས་ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་དང་བ་ལང་གི་ལྟས་དང་། ཚུ་པོ་གཉེས་འདུས་པའི་ལམ་དག་དུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །

(༢) ཟུང་སྦྲོ།

གོང་སྦྲོས་གདོན་ལྷུར་སྦྲོ་ཕྱེད་དང་གཅིག་དུ་བཟུང་། །

(༣) ལྷན།

དེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྲོ་ཕྱེད་གསོ་བ་ལས། གདོན་ལྷུར་གྱི་ལ་ར་རྒྱག་འུག་པ་ལ། ། གཅིན་རྒྱག་མཁྲིས་སེལ་སྦྱང་སྐྱེས་སྦྱར་བུག ། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སེལ་པར་བྱའོ། །

(༤) དབྱེད།

ཕྱི་བཀག་གསོ་བ་སྦྲོ་ཕྱེད་དག་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ལྟར། ལྷི་གཙུག་དང་། དཀར་ནག་མཚམས། རྒྱལ་ཚོགས་དང་པོ་དང་བྲུག་པ། བུན་པ་སོགས་རྒྱང་གསང་ནམས་སྦྱེ་བཅའ་དང་དེ་བཞིན་དུགས་བྲུག་སོགས་གདོན་ལས་ལྷུར་པའི་སྦྲོ་ཕྱེད་བཞིན་བསྟེན་ནོ། །

(བྱ་མདོ་སྦྱ་བྱམས་རྒྱལ།)

བསམ་གཞིགས།

- ༡ བརྗེད་ལྱི་ནད་འདི་དང་བརྗེས་གཞེས་བྱ་བའི་ནད་དེ་གཉིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ནད་
ཉགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས། གསོ་བཅོས་སྐྲན་དཔུང་གི་སྤྱོད་མོང་རང་བཞིན་སོགས་རི་ལྗོངས་ཡིན་ནམ།
- ༢ ལྷོ་བརྗེད་ནད་རིགས་གང་ལའང་ཁྲག་མཁྲིས་ཚ་བའི་ལུགས་བཅས་ཏེ་བཅོས་མི་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་ནམ།
- ༣ ལྷོ་བྱིད་དང་བརྗེད་ལྱི་ནད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱ་བྱིན་དང་ནད་འགྱུར་བྱུང་ཚུལ་བཅས་གཅིག་མཚུངས་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི།